

REGATUL ROMANIEI

MONITORUL OFICIAL

PREȚUL ABOAMENTULUI ÎN REGATUL ROMÂNIEI:

80 lei pe an; 20 lei pe 6 luni.

Abonamentele încep din antea și a fiecărei lună.

PREȚUL ABOAMENTULUI PENTRU STRĂINĂȚATE:

60 lei pe an; 35 lei pe 6 luni.

Abonamentele se pot face la birourile postale.

PUBLICAȚIUNILE JUDICIARE SE PLĂTESC:
Până la 50 linii, 5 lei; mai lungi de 50 linii 10 lei
Orice alte acte introduse în ele
se plătesc deosebit ca și publicațiunile, după lungime.

PREȚUL ANUNCIURILOR:
30 bani linia de 30 litere. — A doua inserare și mai multe, 20 bani linia.
DIRECȚIA MONITORULUI ȘI ÎMPRIMĂRII STATULUI
București, Bulevardul Independenței

INSERȚIUNILE ȘI RECLAMĂRILE ÎN LATĂȘO.
viteza inserare, 60 b. linia; cele-alte, 30 b. linia.
Citațiunile de hotărâre, 60 b. linia.
Publicațiunile primăriei și comitetelor 60 b. linia.

S U M A R

PARTE OFICIALĂ — *Ministerul de interne:*
Decret. — Prescurtare de decret.
Deciziuni ministeriale.
PARTE NEOFICIALĂ — *Depeși telegrafice —*
Diverse — Buletin meteorologic. — Raport.
Anunțuri ministeriale, judiciare, administra-
tive și particulare.

PARTE OFICIALĂ

București, 16 Iunie

MINISTERUL DE INTERNE

CAROL I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința na-
țională, Rege al României,

La toți de față și viitoră, sănătate:

Asupra raportului ministrului Nostru
secretar de Stat la departamentul de in-
terne cu No. 8.356;

Având în vedere ordonanța Noastră re-
gală cu No. 1.398 din 9 Maiu 1887;

În virtutea art. 34 din legea județiană,
Am decretat și decretăm:

Art. I. Consiliul general al județului
Dorohoiu este autorizat de a se ocupa,
în sesiunea extraordinară în care este
convocat, și cu numirea unui comisar
din partea județului pe lângă casa cre-
ditului agricol.

Art. II. Ministrul Nostru secretar de
Stat la departamentul de interne este în-
sărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în Castelul Peleş, la 9 Iunie 1887.

CAROL

Ministru de interne,

Radu Mihală.

No. 1.658.

Prin decretul regal cu No. 1.680 din 12
Iunie 1887, în urma propunerii făcută
prin raport de D. ministru secretar de

Stat la departamentul de interne, D.
Leonida Panopol este numit în postul
onorific de epitrop la spitalele casei
S-tului Spiridon din Iași, în locul D-lui
Gheorghian ce a fost chemat în func-
țiunea de ministru.

DECISIUNI MINISTERIALE

N. I ministru secretar de Stat la de-
partamentul cultelor și instrucțiunii pu-
bliche,

Având în vedere raportul D-lui dele-
gat însărcinat de minister cu cercetarea
opului de „Geografie generală pentru
usul claselor III și IV primare“;

Aușind pe consiliul permanent de in-
strucțiune,

Decidem:

Art. I. Se aprobă ca carte didactică
„Geografia generală pentru usul claselor
III și IV primare“, lucrată de D. C. Tin-
cu, institutor în Iași.

Art. II. Acastă decisiune se va publica
prin *Monitorul oficial*.

Dată în București, la 15 Iunie 1887.

p. Ministru, Haret.

No. 7.422.

Noi ministrul secretar de stat la de-
partamentul de resbel,

Decidem:

D. general N. Demetrescu Maican,
comandantul corpului flotilei, atașat și
însărcinat cu direcția ministerului de
resbel prin decisiunea No. 13 din 1886, ur-
mând a și relua comanda corpului său,
încetează detașarea sa de la 16 Iunie
curent.

Rămâne asemenea desărcinat și de
autorizarea ce i-am dat de a aproba
cheltueli și subscrie pentru noi delegații
și ordonanțe de plată.

Ministru de resbel, General A. An-
gelescu.

No. 108.

1887, Iunie 15.

Prin decisiunea D-lui ministru de fi-
nance No. 21.589, și în baza art. 10 din
legea pentru reorganizarea serviciului
casieriei generale de județe, D. I. I. Do-
brotescu, actual adjunct al casei de eco-
nomie de la Olt, este numit verificator
clasa I în serviciul casieriei generale,
în locul D-lui I. Țenescu, trecut în altă
funcțiune.

PARTE NEOFICIALĂ

București, 16 Iunie

DEPEȘI TELEGRAFICE

(Serviciul privat al *Monitorului*)

Colonia, 27 Iunie — Trenul de poștă
a deraiat aproape de Mulheim-pe-Rin.
Mai multe persoane ar fi rănite.

Londra, 27 Iunie — În Camera comu-
nelor, Sir H. Fergusson a declarat că
Poarta ceruse de a se amâna ratificarea
convențiunii egiptene până luni, și că
cabinetul, de și găsisse termenul lung,
creșuse cu toate acestea că trebuie să 'l
accepte.

Viena, 27 Iunie — Regele Serbiei a
făcut vizită astăzi celor-va membrii ai
corpului diplomatic; el a asistat cu Îm-
păratul la un prânz dat la Laxenburg
la principele aștenitor.

Berlin, 27 Iunie — *Gazeta Germaniei-
de-Nord* declară tendențioasă și falsă ști-
rea dată de jurnale și dupe care minist-
rul Germaniei la Belgrad, contele Bray,
ar fi contribuit mult la chemarea D-lui
Ristic în capul noului cabinet.

Berlin, 27 Iunie — *Reichsanzeiger* a-
nunță că Împăratul a conferit ordinul
Vulturul roșu clasa I ministrului de
resbel al Turciei, și clasa II a aceluiași
ordin D-lui Tavera, fost consilier al
ambasadei austro-ungare.

Colonia, 27 Iunie — În deraiarea tre-
nului de poștă s-a fost 13 răniți.

Paris, 28 Iunie.— O depeșă din Moscova face să se observe că desmințirea dată agomotului, dăpe care Rusia ar fi remis Porței o notă cominatorie, nu exclude ideea că dacă Sultanul ar ratifica convențiunea, acordând Engliterei drepturile excepționale asupra unui teritoriū a cărui inviolabilitate este garantată prin tractate, el s'ar expune de a vedea alte puteri cari aū asemenea interese primordiale obligate de a urma exemplul Marel-Britanii. Preponderența Engliterei n'ar putea în adevăr să fie tolerată, fără ca să aibă de rezultat demembrarea Turciei. Depinde de Sultan de a înlătura acest pericol.

Viena, 28 Iunie. — Principele imperial și princesa Stefania aū plecat ieri s'ar la Cracovia.

Roma, 28 Iunie.— Senatul ia inițiativa reformei ce'l privește, spre a regula rolul său constituțional.

L'Opinione crede că guvernul sprijină această inițiativă și că va însărcina o comisiune de a studia reformele proprii a întări Senatul și a activa funcțiunile sale, fără să vatemă cu toate acestea independența sa.

Viena, 28 Iunie. — Regele Serbiei a primit ađi pe ambasadorul Engliterei, Sir Paquet. Audiența a durat o oră.

Berlin, 28 Iunie.— Se asigură că Imperatul a exprimat dorința de a se duce la Gastein în anul acesta, dar nici o decisiune definitivă n'a fost încă luată.

Berlin, 28 Iunie — Se confirmă aci scirea dată de *Gazeta Coloniei*, dîcînd că lucrările canalului între marea Nordului și marea Baltică nu vor începe înainte de luna Noembrie. Această întârziere ar veni de acolo ca să studieze modificările de introdus în proiectul de construcțiune ce s'a primit.

Lisabona, 28 Iunie — Cercurile politice de aci se ocupă, în acest moment, de formarea unui nou grup parlamentar, care ar lua numele de stînga dinastică.

Acest nou partid ar fi compus din membrii disidenți ai partidului înaintat, din republicanii cari ar accepta monarhia și chiar din óre-cari membri ai partidului progresist, actualmente la putere.

Madrid, 28 Iunie — Mai multe jurnale, și mai cu sémă *Epoca*, se plîng de indiferența cu care guvernul privește

preparativele făcute de partidul carlist spre a organiza armata sa.

Roma, 28 Iunie — Bastimentul *San-gotardo* va pleca în curînd la Masuah ducînd 2.000 saci de făină și 250 tone de merinde și furage.

Câți-va carabinieri și un detașament de soldați sanitarî se vor duce asemenea cu această navă.

Verona, 28 Iunie.— Nisce studii preparatorii în privința manevrelor de asediū ce se vor face împregiurul pieței noastre sunt cu activitate urmărite de statul-major.

La 10 Iulie, se va procedea la constituirea trupelor ce trebuie să ia parte la aceste manevre. Operațiunile vor începe la 15. (Havas)

DIVERSE

În ziua de 11 Iunie curent, s'a găsit asasinată în casa sa femeia Dobra, soția locuitorului Ioan Dobre, din comuna Grindu, județul Ialomița, fără a se aci cauzele și autorii asasinatului.

BULETIN METEOROLOGIC DIN JUDEȚE

In dimineața de 16 (28) Iunie 1887

Adjud	—	Senin	11 + B	Fălciu	—	Senin	19 + B	Piatra	—	Variabil, senin	14 + B
Alexandria	—	Puțină plõe, nor	14 +	Folticeni	—	Variabil, senin	7 +	Pitești	—	Plõe, grindină	10 +
Baia-de-Aramă	—	Senin	19 +	Ferbinți	—	Plõe, nor	14 +	Piva-Petri	—	Senin, vînt	18 +
Babadag	—	Variabil, nor	14 +	Fîlășești	—	Senin, vînt, nor	14 +	Pleșcoiu	—	Plõe, furtună, nor	13 +
Bacău	—	Nor, senin	13 +	Fîlășești	—	Plõe	13 +	Plocești	—	Plõe, nor	14 +
Balaciu	—	Plõe, vînt, nor	11 +	Focșani	—	Nor	14 +	Podu-Turcului	—	Variabil, senin	12 +
Balk-Albă	—	Variabil	17 +	Giești	—	Plõe torențială	12 +	Predeal	—	Plõe abondentă, nor	9 +
Bechet	—	Vînt, nor	13 +	Gorgova	—	Variabil, nor	15 +	Rădăuți	—	Senin	12 +
Berlad	—	Senin	14 +	Hărâu	—	Senin	14 +	Râmnic-Sărat	—	Puțină plõe	15 +
Bistrița	—	Senin, nor	13 +	Hârșova	—	Nor	16 +	Râmnic-Vâlcea	—	Plõe, furt., nor	14 +
Botoșani	—	Senin	10 +	Herta	—	Variabil, senin	11 +	Râu-Vadului	—	Nor vînt	12 +
Brosceni	—		13 +	Horești	—	Senin, nor	14 +	Roși-de-Vede	—	Plõe, nor	14 +
București	—	Puțină plõe, vînt	16 +	Huși	—	Senin	16 +	Sălinele-Mari	—		14 +
Buhuși	—	Variabil, senin	10 +	Iacova	—	Puțină plõe, nor	17 +	Săscut	—	Senin	13 +
Burdujeni	—	Nor, vînt	8 +	Ivesceni	—	Nor, senin	14 +	Săveni	—	Senin, vînt	9 +
Buzău	—	Puțină plõe, nor	14 +	Mamornita	—	Nor, vînt, senin	12 +	Sinaia	—	Plõe nor	8 +
Călușeni	—	Senin, vînt	14 +	Măcin	—	Variabil, senin	12 +	Slăbani	—	Puțină plõe	11 +
Călușeni	—	Senin, nor	13 +	Măgurele	—	Puțină plõe, nor	18 +	Spineni	—	Senin, variabil	
Cămpina	—	Plõe, nor	10 +	Măhăuș	—	Variabil, nor	15 +	Ștefănești	—	Variabil, senin	15 +
Cămpu-Lung	—	Plõe	12 +	Mangalia	—	Plõe p., marea calmă		Tecuci	—	Senin	13 +
Caracal	—	Senin, vînt	14 +	Mărdărești	—	Nor	11 +	Tergovicio	—	Nor, plõe mărunță	14 +
Ceatal	—	Variabil, nor	14 +	Mărgineni	—	Plõe	14 +	Tergu-Frumos	—	Nor, vînt, senin	13 +
Cerna-Voda	—	Puțină plõe	12 +	Mădăria	—		12 +	Tergu-Jiu	—	Senin, nor	14 +
Cetate	—	Nor	13 +	Măhăușeni	—	Senin, vînt	8 +	Tergovici	—	Plõe	13 +
Cișină-Vechi	—	Nor, vînt, senin	16 +	Măhăușeni	—	Plõe, nor	13 +	Tulcea	—	Variabil, nor	14 +
Codărești	—	Senin	13 +	Măhăușeni	—	Nor, senin	10 +	Tâmbulea	—		
Coraia	—	Senin, nor	14 +	Neamțu	—		12 +	Urliceni	—	Plõe mare	10 +
Cosia	—	Norat	16 +	Novaci	—	Nor	12 +	Urceni	—	Plõe, nor	12 +
Curt-de-Arges	—	Plõe cu pîtră, nor	14 +	Obedi	—	Puțină plõe, nor		Valea-Călugăr	—		13 +
Darabani	—	Senin	12 +	Oana	—	Variabil	12 +	Văleni	—		12 +
Domnești	—	Puțină plõe, nor	10 +	Oblădești	—	Senin	13 +	Vaslui	—	Senin, vînt	14 +
Dorohoi	—	Variabil, senin	10 +	Oltenești	—	Senin, vînt	14 +	Verciorova	—	Frumos, nor, vînt	15 +
Drăgănești	—	Plõe, nor	12 +	Ostrov	—	Senin, nor	12 +	Vulcan	—	Frumos, nor	14 +
Drăgănești	—	Senin, variabil	14 +	Panciu	—	Senin	13 +	Vidra	—	Nor, vînt	17 +
Drănceni	—	Senin	15 +	Păpău	—	Nor, senin	14 +	Zăbreni	—	Senin, nor	16 +
Fetești	—			Pătârlagele	—	Plõe, nor	14 +	Zimnicea	—	Plõe, furtună, nor	13 +

Raportul D-lui doctor Râmniceanu, membru consiliului sanitar superior, asupra inspecțiunii sanitare din circumscripția VIII a județelor Constanța, Tulcea, Doljiu și Mehedinți, în anul 1886, către D. ministru de interne.

Domnule ministru,

Indeplinindu-mi datoria impusă de art. 22 al legii sanitare, mă grăbesc a supune cunoștinței D-vostre rezultatul inspecțiunii și care este a doua de la promulgarea legii sanitare.

Nu vă puteți închipui, D-le ministru, cât de mari sunt bine-facerile acestor inspecțiuni. Populația noastră, asupra căreia a trecut atâtea nevoi, retrasă în cele mai adânci văi, pentru a fi ferită de jafurile inamicilor, sau pe lângă bălți, pentru a găsi cu înlesnire apa necesară, cu niște locuințe mici, rău aerate, puțin vizitate de soare, aședate fără nici o regulă, trăind alături cu băligarul și coșarul vitelor, lipsită până mai deună-zi de medici; cu o alimentațiune insuficientă prin lungimea posturilor și chiar prin felul vieții ce duce plugarul nostru, face că el produce mult mai puțin de cât ar produce dacă condițiile lui igienice ar fi îmbunătățite.

A vedea același județ astăzi, constatați cu o vie satisfacțiune progresul început în această direcție.

Bălgarul, un element atât de util pământului și care infecta locuința plugarului, începe pe o scară foarte întinsă a dispărea din curți și a fi aședat pe câmpiile de arătură. Dintre cele patru districte ce am inspectat, M h dințiul este în prima linie, apoi vine Tulcea, Dolj și mai puțin Constanța, unde populația tătărească e mai difiila pentru asemenea măsuri și mai cu seamă ca din lipsa pădurilor, ea întrebunțează bălgarul ca conbustibil, cunoscut sub numire de tezie.

Curățenia stradelor și curților începe a deveni o regulă în comunele rurale unde ferestra cu țiplă or hârtie constituie o raritate.

Casele noi și mai cu seamă în comunele de însurățelii or ale celor din nouă proprietăți în Dobrogea, se fac conform prescripțiilor igienice. Ele sunt ridicate de la pământ, compuse din două camere cu o sală la mijloc, având ferestre suficiente și putându-se deschide.

Camerile sunt vărute și încălzirea se face cele mai adeseori prin sobe de zid aședate în fie-care cameră. Coșarul vitelor, depărtat de casă și în bune condiții. Casele sunt la linie, expuse rașilor solare și plantația nu le lipsesc. Stradale largi și drepte. E o adevărată plăcere a vedea acele comune noi ca Basarab în județul Dolj, Caramurat, Fagăraș, Carol I, etc., în județul Constanța.

Cred, D-le ministru, că un regulament asupra clădirii locuințelor plugarului

și care să aibă în vedere posibilitatea unor construcții igienice, însă eftenă, ne va pune în poziție a vedea dispărând actualarele locuințe.

Nu știu dacă în același timp n'ar fi bine a se găsi mijlocul de a asigura casa plugarului contra incendiului, care pune adesea pe drumuri familii întregi.

Populația rurală, care până mai deună-zi fugea de ajutorul medical, nu numai că începe a se obicinui cu el, ba încă se plânge că nu 'l ara la îndemână. Proba cea mai eclatantă sunt spitalele, cari, din gôle ce erau altă dată, astăzi când s'au creat și chiar pitale rurale totuși ele devin insuficiente. Ambulanțele ne au putut convinge, nu numai de marele serviciu ce aduc populației rurale, dar și de setea ce au pentru a avea recurs la omul artei.

Medicii cari până în anul trecut erau lăsați fără nici un control, constituind mai în fie-care localitate o corporație izolată, luând adesea măsuri diferite în fie-care județ, încep a simți că e o realitate voința legiuitorului pentru a prospera populația rurală; și astăzi, mulțumită energicului concurs dat de D-vostre, autoritățile comunale și județiene încep a executa regulamentele și legile ce privesc sănătatea publică.

Căta sa marturisesc, D-le ministru, că anul acesta n'am avut să lupt cu toate dificultățile din anul trecut și atât medicii cât și administrația au înțeles importanța ce D-vostre, cu drept cuvânt, dați serviciului sanității publice.

Încăputul e destul de încurajator și el ne angajază a 'l urma cu mai multă energie, căci pentru a înmulți brațele ce lipsesc vastelor noastre câmpii se cere încă mult.

Pentru îmbunătățirile ce trebuiesc aduse serviciului sanitar, voi nota pe cele următoare:

1. Lipsa personalului medical și asupra căruia am avut onôrea a propune chiar din anul trecut înființarea de burse pentru studiul medicinei, cu obligația ca bursierii deveniți doctori să serve județului doi ani ca medici de arondisment, sau să întorcă banii îndoiți; iar în cas de nesupunere, diploma acelui bursier să nu 'i dea dreptul exercițiului medicinei în țară.

Un alt mijloc, și cu care am ajunge a umplea mai repede golurile serviciului sanitar, ar fi scutirea de stagiul militar pentru toți acei ce vor servi un an ca medic de arondisment.

Căta însă să vă reamintesc aceia ce cunoșteți și care se practică încă de la 1865, adică neregulata plată a salariului medicilor, care în unele județe sunt neplățiți pe câte 2, 3 luni, pe când membrii comitetului permanent și funcționarii cancelariei sunt plățiți la zi.

Cunosc, D-le ministru, severele și numeroasele ordine ce ați dat în această privință, totuși însă mai sunt localități unde nu se execută. Iată de ce respectuos ași propune următoarea măsură:

Viziturile județelor se încasază tot de casierul Statului și mandatele comitetelor permanente nu se pot achita de casier până nu vor fi vizitate de prefect. El bine, e drept să nu se plătescă de casier nici un mandat de leafă al unei luni până ce nu vor fi plățiți toți funcționarii județului pe luna trecută.

2. Crearea de spitale rurale ambulante, cel puțin în fie-care plasă, spitale cari să funcționeze de la 1 Iunie până la 1 Septembrie, ar fi cel mai real și eficace serviciu ce s'ar aduce populației.

3. Asigurarea calității medicamentelor ce se expediază din diferite farmacii.

Și pentru a vă convinge de utilitatea acestei măsuri, n'am de cât să citez câteva exemple:

a) *Chinina*, atât de întrebunțată la noi, poate fi cumpărată pe prețul de 4—6 sute lei kilogramul.

b) *Iodoformul* există în comerț pe prețuri diferite.

c) *Chloroformul* se găsește cu prețul de la 6 lei la 40 lei kilogramul.

e) *Iodurul de potasium* se vinde pe prețuri diferite.

Farmacopea și taxa noastră nu prevede calitatea ce trebuie să aibă medicamentele expediate, astfel că se lasă la voința farmacistului a expedia calitatea ce voese și care nu pot crede că tot-a-ună e cea mai bună.

Este greu, D-le ministru, a ne confia conștiinței tutului și mai cu seamă atunci când nimeni nu 'l se cere să aibă mai multă conștiință ca farmacistul.

Nu voi să dic prin acesta că conștiința lipsesc farmacistilor și că medicamentele de prima calitate nu există în farmacii. D'parte de mine această idee. Ceea-ce doresc însă este a sili pe rari farmaciști a nu mai fi ispițiți și sa le impunem prin farmacopee calitatea medicamentelor să fie cea mai bună și iată de ce:

Dacă în orașe, unde medicul este aici să controleze la fie-care pas efectele terapeutice ale medicamentului, și cu toate acestea se întâmplă ca prescriind d. e., chloroformul chloral care costa 20 lei kilogramul și totuși se găsește farmaciști cari expediază chloroformul ordinar de 3 lei kilogramul. În țelești, D-le ministru, accidente de fiad fatalitate cu cel-d'antău, ele pot avea loc și adese-ori pot fi mortale cu un chloroform ordinar.

De câte ori nu mi se întâmplă ca aplicând iodoformul pe o rană cu scop de a o vindeca, pătimășal suferă dureri

oribile și rana lui să mărească din cauză că iodoformul a fost or ne spălat, or amestecat cu picratul de potasă, amestec ce a avut loc numai pentru a 'l cumpara eftin.

Credeți că rare ori se întâmplă să punem 3 și 4 zile pentru a vindeca un simplu acces de friguri intermitente, numai din cauză că chinina n'a fost de prima calitate.

Dacă asemenea lucruri se petrec în orașe, ce se va fi petrecând în sate, unde medicul nu e în permanență ca să observe calitatea medicamentului expediat. Aci bóla și urmăză cursul său, iară pățimașul pierde încrederea în medicină și populația noastră e victima acestei neprevederi a farmacoșilor.

Iată de ce, D-le ministru, cred că a sosit timpul ca astăzi când fraudă a devenit atât de înspăimântătoare, când câtă să garantăm pe farmacistul conștiincios, nelăsând însă nici pe cel-alt a specula pe pățimași, să specificăm în farmacoșia noastră că medicamentele să fie cele mai pure.

4. O lipsă în farmacia, este regulată publicarea numelui medicilor, farmaciștilor, veterinarilor și a móșelor, ce obțin dreptul d'a practica, lipsă ce cauzează prejudiciu pățimașilor.

5. Nu știu dacă n'ar fi bine ca în fiecare farmacie să fie așiate două tablouri: unul conținând dozele maxime ale substanțelor toxice, căci am scuti pe farmacist de lungi cântări în cărți, și de óre-ce în farmacoșie lipsesc unele substanțe toxice, ca de e. es., arseniatul de sodiu, lipsă ce poate da loc la erori grave.

Un al doilea tablou ar fi acela al fiecărei otrăvi, cu indicația antidotului fiecăreia din ele, astfel că în cas de accident, farmacistul, să nu fie silit a pierde un timp atât de prețios pentru a verifica în cărți, dacă nu 'l face defecte memoria când voesc a da un antidot.

6. E de dorit ca tratamentul antiseptic să fie obligator pentru toate móșele; căci numărul lehznelor, victime ale indolenței móșelor, este destul de simțitor. Sunt localități în care D-nii medici de orașe le supraveghează.

Sunt însă móșe cari nu voesc să înțeleagă că de la buna și atentiva lor îngrijire depinde viața mamelor. Acelora cred că legea le poate impune a se conforma cunoștințelor moderne ale artei obstetricale.

7. Sifilisul se întinde într'un mod simțitor, și mai cu seamă prin prostituția clandestină.

Știu, D-le ministru, cât e de delicată această chestiune, totuși gândindu-mă la ravagele ce el face printre populația rurală, ca și cea urbană, notând marile număr de avorturi, nașteri premature,

al copiilor gârboviți și rahitici, al familiilor întregi decimate de acest flagel, este cred o imperioasă datorie a studii d'apropo astă chestiune și a pune capăt întinderii sifilisului.

8. Pelagra, D-le ministru, neexistând încă în Dobrogea câtă să fie observată de aproape, luând în același timp toate măsurile pentru a o preveni.

9. Bânturile alcoolice trebuie încă să ne preocupe, și, după cum veți vedea mai la vale, este cred necesar a se ține o statistică exactă de consumarea anuală, pentru a putea la timp combate urmările alcoolismului.

10. Descoperirile microbiene și influența ce ele exercită asupra patogeniei afecțiunilor transmisibile, a dat în acești din urmă timpuri o mare importanță asupra rolului ce joacă apele în endemii și epidemii. Astăzi ne mai fiind suficient ca o apă potabilă să fie numai limpede, prospătă, făcând clăbuc cu săpunul și fierbând lesne legumele, analiza apei e o necesitate ce oferă siguranța purității, iată de ce e bine ca mai înainte ca comunele să procedă la orice lucrare de felul acesta, apa acelor izvoare să fie supusă analizei.

11. Bólele endemice, ca carciagul și gastro-enteronefrită, ce atinge numeroasele cârduri de vite din unele localități din Dobrogea, cred că trebuie să fie studiate de aproape și combătute.

12. Degenerarea rasei cailor din Dobrogea, renumiți altă-dată și care era o puternică resursă de export, nu trebuie iar să scape ómenilor noștri competenței.

13. Paza severă a fruntariilor județului Tulcea despre Rusia, unde posta-bovina e în permanență, trebuie să fie una din cele mai serioase preocupări ale noastre, căci intrarea acestui flagel ne va închide fruntariile și vitele ca și numeroasele lor produse nu vor mai putea fi exportate din Dobrogea, unde acest comerț e foarte înflorit.

Trebuie să notoz însă, D-le ministru, că în județele ce am inspectat s'au pus în aplicare mai toate măsurile luate de D-vóstră în urma observațiilor făcute cu ocazia inspecțiilor sanitare din anul 1885.

1. JUDEȚUL CONSTANȚA

Poziția geografică a acestui județ face ca el să fie unul din cele mai importante. Situat între Dunăre și Mare, cu o climă temperată, câmpii întinse și foarte fertile, cu pășuni de prima calitate, împregiurare care explică stabilirea economilor de vite aci și în mare număr; cu porturi pe Dunăre și Mare, de aceea totă atențiunea noastră trebuie să fie atrasă către acest județ.

Ceea ce lipsește acestui județ sunt pădurile și puținele ape curgătoare.

Pământul e în mare parte virgin, este foarte roditor, împregiurare care face ca în anul trecut s'au stabilit mil de locuitori în acest județ, formând deja comune noi, sau mărinđ pe cele vechi.

Locuințele românilor stabiliți din nou și cari sunt originari din județele Bazău, Brăila și Râmnicul-Sărat, sunt în condiții igienice și compuse din 2 camere cu o sală la mijloc. Ferestre suficiente și putându-se deschide. Casele vărute pe dinătru și pe dinafară, acoperite cu stuf în cea mai mare parte, și rare ori cu olană. Zidurile sunt de nule, petru ori cerpicău. În casa lor găsim un pat curat cu un așternut confortabil. Soba e mijlocul lui de încălzire, iar nu mângalul care e al tatarului.

Coșarul vitelor e bun și depărtat de locuințe. Curtea le e îngrădită cu pietre, gard de nule, cerpicău (un fel de cărămidă de pământ nearse). Curățenia locuințelor nu lasă nimic de dorit.

Stradele nouilor comune sunt largi, casele la linie și expuse la soare.

Ceea ce lipsește este plantația și e de dorit ca Statul să formeze mai multe pepiniere de salcâmi, oțetari și chiar de pomi roditori, pentru a le pune la îndemâna locuitorilor.

Asemenea pepiniere sunt deja la Seimeni-Mari, Seimeni-Mici, Endicarachiou, Ciuciuc-Mafat și Buic-Bal, de la 5—7 și jumătate hectare la fiecare localitate.

Influența stabilirii românilor în Dobrogea

Am căutat, D-le ministru, a 'mi da seama, pe cât 'mi-a fost posibil, personal și prin informații culese din numeroasele comune ce am vizitat în astă parte a țării, atât în anul 1885 cât și în acest an, și iată ce am putut observa:

Acele câmpii întinse și necultivate chiar în anul trecut, erau acest an și încă la finele lui August pline de bucate (grâu, mei) nestrânse. Lanele de porumb sunt imense și ele te face a ști de departe că în comuna vecină sunt români, căci bulgarul cultivă puțin porumbul. Cât despre țarcul și tatarii ei nu 'l-a semănat nici o-dată. Sămînța întrebuintată e mai peste tot cincantina. Mult ajutor s'a dat agriculturii prin sămînțe procurate de Stat în toamna și prima-veră trecută.

Recolta acestui an e admirabilă, și locuitorii nu știu de vor termina căratul până la finele lui August.

Plugarul muncește aci într'un mod îngrozitor, 30—100 hectare pe an, bărbatul, femeia și copilul sunt la muncă.

Bărbatul cară grâul de pe câmp și femeia treeră cu copilul ei. Muncește

atât de mult în cât am vădnt femeii dând sênul copilului și mânând în același timp caii înhâmați la o căruță cu care treeră.

Aci se cultivă mult grăul, porumbul, secara, inul aprópe de Babadag (județul Tulcea) fasolea și puțin câneps. Cartofii mai că nu 'i-am vădnt cultivându-se. Ici și colea începe a se cultiva părănga (plantă furageră fórté productivă și nutritivă). Cultura se face pe o mare scară, din cauza exportului fórté puternic ce se face pe Mare și puțin pe Dunăre, export ca s'ar putea cred mări dacă drumurile de fer ar face mai multe înlesniri agriculturilor. E de regretat că inul și cânepa nu se întrebuintéză de cât sémtnța lor.

Marea extensiune ce a luat cultura porumbului m'a făcut să caut d'aprópe dacă pelagra nu a început a se ivi și în Dobrogea și n'am găsit de cât la Hârșova un locuitor din vecinătate, pe care l'am trimis la spitalul din Constanța, și câte-va casuri la ambulanța din Nicolifel.

Am atras însă atențiunea medicilor pentru a căuta de aprópe să observe a semenea casuri și a o impedi ca atât pe cât e posibil. În același timp am prevenit autoritățile și pe medicii de măsurile ce trebuiesc luate pentru a evita alterarea porumbului ce servă de hrană populației.

Trecerea românilor plugari în Dobrogea și particularmente în comunele Tătărăscii, este, D-le ministru, un puternic mijloc de civilizație, căci iată ce am constatat :

La 20 August, 5 ore dimineața, românul a secerat câți-va snopi de mei, împregiurare care a fost un stimulent pentru tatar, care altă dată ęșea la câmp dupe răsăritul sôrelui și nu lucra pe timpul arșiței de la 11—3 ore. Acum el începe a fi mai muncitor.

Românul din Dobrogea, din cauza nesiguranței, era silit să se întorcă sêra la sat, pe când astă-đi vędënd că românul trecut de aci nu 'și perde timpul în a reveni la sat, când câmpul 'i e departe, rămâne și el nóptea la câmp.

Ariete cari erau pără aci în comună, unde bucatele puteau lua cu înlesnire foc, sunt scóse mai peste tot afară din rađa comunei. Scóțerea lor din comune constituie o bine-facere și pentru sănătatea locuitorilor.

Turcul vędënd cât muncesce românca, începe a o sili să nu mai ducă aceea viață sedentară, și cu o satisfacție am vędnt ici și colo pe turcóica muncind alături cu soțul ei.

Vitele sunt fórté numeroșe în Dobrogea, unde rare-ori locuitorul n'are mai mult de cât 2 boi și o vacă. Caii nu lipsesc locuitorului și adesea veđi aprópe herghetii.

Têrgul de vite. Sciți, D-le ministru, că s'au început deja studiile pentru facerea unui têrg de vite în astă localitate, ce va servi de debușeu al vitelor nóstre cari, într'un mod sistematic, sunt gonite despre fruntariile vecine.

Dificultatea ce se presintă la stabilirea lui este numai alegerea locului, căci ca în ori ce țără, fie-care cată a'l aduce spre proprietatea lui, împregiurare care a dat naștere la 2 păreri.

Unii vor să 'i așeze lângă Mare și acêsta sub cuvânt ęicei că la Anadalkioi ar fi la Nordul orașului și prin urmare vânturile ar aduce în oraș un aer viciat.

Părere ridiculă, căci distanța e 2 kilometri de la oraș, și locul propus este pe o vale închisă de un deal în fața orașului, deschisă de la Mare și de la uscat, ast-fel că curentul nu va aduce nimic la oraș. Pe lângă acestea, acei-ce susțin astă părere, uită că noul cimitir e tot la Nordul orașului, la o distanță de o jumătate kilometru, și pe un platou neîncongiurat chiar de un deluș, și totuși nu s'a găsit vătămător pentru oraș al așeza aci.

Un cuvânt puternic pentru a așeza têrgul la Anadalkioi este și enorma cantitate de apă bună ce se află acolo, pe când pe malul Mării ea lipsește, căci pe cât știu, drumul de fer voind a face un puț acolo a cheltuit 2.000 lei și n'a putut găsi apa de care avea necesitate. Dacă ea lipsește pentru drumul de fer, ce vom face fără apă la un têrg de vite.

Sper însă că comisiunea a înțeles deja scopul celor ce pledéză pentru a 'l pune lângă Mare.

Este însă de notat, că dupe observațiile făcute de cei din localitate, rezultă că rasa cailor degeneréză și de unde altă-dată se scotea d'aci cai buni de călărie și trăsură, astă-đi generațiile noi promit puțin, lucru datorit necunoștinței proprietarilor cu alegerea reproducturilor.

Cred de datorie 'mi a atrage atențiunea D-vóstre într'o cestiune iconomică atât de importantă ca acêsta, cu rugăciune ca să se studieze de urgentă astă degenerare și să se ia măsuri de îndreptare.

Carul locuitorului d'aci e al tatarului lung și îngust și el se uită cu drag la carul mocănesc care „aduce de 3 ori cât aluc ei o dată”. Rare ori locuitorul n'are și o căruță cu cai. Hamul de fringhie nu există în Dobrogea, unde el este tot de curea.

Cămila constituie ici și colea pentru tătari o bună și sobră vită pentru muncă pământului.

Plugul de fer ce mai că nu exista în Dobrogea, este astăđi răspândit aprópe peste tot și particularmente în județul

Tulcea, unde treeratul grăului începe a se face prin mașine.

Pășerile și mai cu sémă curcile sunt fórté abundente și constituie un comerciú întins ce facem cu Tarcia.

Brânza se produce în mari cantități pentru usul populației și al exportului.

În centrul județului comunele sunt fórté depărtate unele de altele, pe când pe malul Dunării sunt fórté apropiate. Cea ce lipsește însă sunt șoselele. De departe cunosc dacă satul e românesc și acêsta numai prin arborii plantați, cari lipsesc cu desăvêșire în satele tătărăscii, unde dacă din întâmplare găsesci câți-va arbori, de sigur că în acea casă a locuit ori locuiesc un tarc. Acêsta, unită cu subreda construcție făcută de tatar, care nu se gândesce la urmașii lui, constituie caracteristica satelor tătărăscii. Românul când începe a construi, plantează și arbori. Dacă sâdesce o vie, hotarul proprietăței lui este plantația.

Alimentația

Hrana variază dupe naționalități.

Așa tatarul consumă pânea de orz, supă de mei amestecată cu seú de óie, carnea de berbec și cal. Mortáciunile nu sunt excluse din alimentația lui.

Turcul rar mănâncă pânea de secară, mai des pe cea de orz, une-ori carne de berbec, lăpturi, ouă și orez.

Creștinul se hrănesce de legume, mămăligă și rar pânea. Românul în acest caz o întrebuintéză sub formă de azimă. Mulțimea vitelor și bogăția plugarului d'aci 'i permite a se hrăni și cu ouă, lapte, brânză, pêsări și pește.

Porcul care nu 'l vedeai în satele tătărăscii, începe astăđi a scormoni și pământul acelor sate, de unde cunosc că populația creștină a intrat și în acele comune.

Ramazanal care ține 40 ęile, timp în care musulmanul nu mănâncă de cât sêra, face că pe lângă o locuință rea și muncă insuficientă ce nu 'i permite o hrană mai substanțială, el e mult mai réu hrănit și mai debil ca românul.

Intinsa cultură însă ce se face astăđi în Dobrogea, dând mai multe mijloce plugarului d'acolo, care locuind în o casă în mai bune condițiuni igienice, explică puținul număr al bolnavilor printre românii stabiliți în Dobrogea.

Voiú cita ca exemplu comuna Caramura, ce e în vecinătatea unei bălți și în care s'a stabilit în 1879, 120 familii români și unde în timp de 7 ani n'a murit nici unul, pe când numărul celor născuți trece peste 200.

În aceeași linie putem pune satele noi înființate, ca Carol I, Făgărășul-Noú etc., și cari pot fi considerate ca și satele din occidentul Europei.

Benturile alcoolice

Vii numeroase cu vinuri bune nu lipsesc în Dobrogea. Ele însă sunt puțin alcoolice. În unele locuri, în comuna Sara-Kitoiu, găsești un vin identic cu cel de Bordeaux, și legenda spune că aceste vii provin din plantarea unei vițe de Bordeaux lăsată după un vapor înecat.

Ei și conservă bine vinurile și butoalele lor sunt de sticlă, având o capacitate de 40—50 vedre, legate cu cercuri de fier și adesea cătrânite pe din afară.

Butia nu există în Dobrogea. Printre cele mai renumite vinuri găsim pe cele de Ostrov, Almalău, Cocos, Sarica, Sara-kitoiu, etc.

Din cercetările făcute de medicii din localitate cât și din probele luate de însuși din diferitele stabilimente, rezultă că ele nu sunt falsificate.

Acosta însă nu ne scutesce a avea o continuă supraveghere.

E de dorit, D-le ministru, a se ține o statistică exactă de cantitatea benturilor alcoolice ce se consumă pe fie-care an, pentru a putea urmări dacă această cantitate sporește spre a o combate la timp. Acastă măsură trebuie luată pentru totă circumscripția.

Cărcinarii sunt români, armeni, bulgari, albaneși ori greci. Ebreul n'a izbutit a se stabili aci, împrejurară care nu puțin contribuie la nefalsificarea benturilor alcoolice.

Cărcinurile sunt bine întreținute, curate, și dacă vând și alte alimente ele sunt de bună calitate.

În cărcină mai că nu lipsesc cafea, căci musulmanul nu consumă de cât rare-ori (și atunci în ascuns) alcoolicele.

În revanșă însă, lipovenii, cari se ocupă mult cu pescăria, consumă mari cantități de rachiu.

Fiind-că vorbesc de lipoveni, câtă să notez că în Dobrogea și mai cu seamă în județul Tulcea sunt 3 secte:

1. Cei cu biserică și popă;
2. Cei cu biserică și fără popă, și la cari serviciul religios se face de dascăl, iar preotul vine din Rusia la 2, 3 ani, pentru a celebra botezul și căsătoria religioasă, căci rare-ori ei o fac și pe cea civilă;
3. Cei fără biserică și fără popă.

Acastă populație fanatică, cari nu se supune legilor țării în ceea ce privește născerile și decesele, îngropându-și pe ascuns morții, nesupunându-se vaccinației, grație indemnului preoților lor, constituie un focar de epidemii permanente de variolă.

E timp să silim pe acești locuitori să se supune legilor ce n'au alt scop de cât a-i împiedica de a muri.

Sunt ani întregi de când la comuna Ghisdărești și alte, promit că vor scoate cimitirele din sat, că se vor vaccina, că

vor declara decesele și vor executa măsurile contra lăptării maladiilor contagioase, și totul rămâne literă murtă; căci populația cu care vorbind promite din convicție, e întorsă de sfaturile fanaticilor preoți.

Eu cred că fără mijloace prea violente vom stărpi variola din comunele lipovenesci, unde numărul morților e înspăimântător, căci sfaturile întrebuintate în timp de 8 ani au rămas fără nici un rezultat, după cum ați putut vedea din rapoartele medicului-primar al județelor Tulcea și Constanța.

Cât privește vaccinația ea se face pe o scară destul de întinsă.

E de dorit însă ca vaccinul să se fabriche în localitate, după cum am recomandat D-lui medic-primar, iar nu să-l cumperi, căci costă foarte mult, și e de dorit a se evita vaccinarea cu vaccin uman, care pe lângă boala ce poate transmite, mai are inconveniența a speria pe părinți când ia vaccinul, operație ce nu tot-d'a-una e făcută într'un mod ireproșabil.

Școlile

În comunele române ele lipsesc rare ori. Localitățile lor sunt foarte bune și prevăzute de tot necesarul. În cele tătarăști însă e greu a le înființa.

Un mijloc a le deschide, cred, D-le ministru, ar fi următorul:

E necesar ca ministrul domeniilor să reserve o cantitate oarecare de pământ în fie-care comună unde nu sunt români pentru a-i putea stabili acolo și a le deschide școli. Copilul românului se va pune în contact cu al musulmanului, căruia i va învăța și limba română și cu încetul i vom asimila.

E necesar ca în comunele tătarăști și bulgare unde deja s'au stabilit români, să se înființeze de îndată școli românesce.

Localurile de primărie, afară de câte o rară excepțiune, sunt noi, în bune condițiuni, curate și inspir respect.

Aceste localuri însă nu sunt peste tot bine întreținute. Așa pe când administratorul plășii Medgidia, D. Plitos, care a transformat totul în bine, dându-și toate silințele pentru a ridica comunele din decăderea în care se aflau, ca și D. Arghiropolu, administratorul plășii Hârșova; sunt administratorii ca acela al plășii Mangalia și Constanța, cari nu pun destulă inimă. Îndată ce ești din plasa Hârșova ori Medgidia vești un local bun de primărie fără giumuri, nevăruit, cu tencuială cădută, cu gardul dispărut, și școlii îndată că ești în plasa Mangalia, unde administratorul ese rare ori în inspecția comunelor.

Ca puțină bună voință administratorul plășii Hârșova a curățit orașul Hâr-

șova, a înființat un abatoriu, o grădină a schimbat în fine în bine acest oraș.

Cu stăruința ce caracterizează pe D. Plitos, ești mândru când intri în Cerna-Voda și la Medgidia, acea localitate renumită atât de palustră, în cât englezii dau 70 lei pe lună șfului gării pentru chinină, și astăzi balta Medgidia aproape a dispărut, mulțumită unei abondente plantații de sălcii. Începută în 1878 și complectată de D. Plitos în 1885, și crești că e o legendă când îți se spune că odată corăbiile încărcău produse la Medgidie.

Pavagele de bolovanii ale stradelor Medgidiei s'au înlocuit în parte cu o bună și frumoasă șosea, și casele murdare ce nu se văruise nici odată, se văruiesc mai tóte de 2 ori pe an.

Îată ce poți face nisece buni administratori.

Farmaciile

Pe lângă farmacia din Cerna-Voda, cu o filială la Medgidia, subvenționată de județ, s'au înființat anul acesta mai în tóte comunele câte o mică farmacie, conținând medicamentele de prima necesitate. Instrucții clare sunt în fie-care dulap cu medicamente, și ele se dau de notar, învțător sau preot, ast fel că populația rurală e mult ajutată.

Prostituția

Afară de femeile prostituate din Medgidia și cari se examinează regulat de medic, nu există în acest județ alte prostituate.

E imperios însă ca examinarea lor să se facă de către medic la primărie, iar nu în casele lor unde examenul nu poate fi complet.

Morbiditatea

I. *Paludismul*, atât de întins altădată, dispăre într'un mod simțitor și acesta se datorază următoarelor împrejurări:

1. O hrană mai abondentă și mai nutritivă, probă că chiar în localitățile bătute de paludisme cei ce platesc un mai mare tribut sunt săracii;

2. Plantațiile numeroase ce s'au făcut în unele locuri, și ca probă vom cita Medgidia, stațiunea cea mai palustră, altădată și care astăzi începe a deveni din an în an mult săvătósă;

3. Urmarea poveștelor medicale, lucru ce am constatat cu mulțumire că face progres.

Acastă scădere nu ne scutesce însă a lucra cu înduioșe puteri pentru a stărpi atât pe cât e posibil cauzele paludismului și cari sunt încă numeroase în județul Constanța, unde pe malul Dunării sunt destul de multe bălți nelipsind însă nici pe litoral, unde în unele apele sunt

apropie de compoziția celei de Mare, iar într'alte rezultă din adunarea apelor de ploaie din părae.

Aceste bălți sunt unele ce s'ar putea desființa prin secare ori plantare, ca:

1. Lângă Gargalăcul-Mic, (plasa Constanța), unde e o întinsă baltă ce seacă în verile secetose și unde frigurile intermitente sunt destul de dese.

Plantând sălcii ori salcâmi, balta ar dispărea, și prin urmare și sănătatea locuitorilor ar câștiga;

2. În comuna Gargalăcul-Mare, în fața unui nău și frumos local de școlă, e o baltă artificială și de care folosesc gășcele satului în detrimentul sănătății locuitorilor. Câte-va țile comunale ar fi de ajuns s'o scurgă și s'o astupe, plantând terenul cu sălcii ori salcâmi;

3. Baltă de la Seimenii-Mari s'ar putea scurge și mări plantația, cu atât mai mult că în acea comună e o pepinieră de salcâmi și oțetari a ministerului domeniilor;

4. Baltă din comuna Cochirleni, pe care locuitorii se oferă a o scurge cu propriile lor mijloace, rămânându-le ca răsplătă terenul. Astă baltă dă Statului 1.000 lei arendă anuală. Scursă însă, va transforma bogatul sat românesc într'o localitate sănătoasă, unde astăzi paludismul prăpădesce și ofilește populația;

5. În orașul Cerna-Voda este o baltă infectă, ce întreține frigurile și asupra căreia ca și cea de la Cochirleni am avut onoarea a atrage atenția D-vostre și în anul trecut. Sper că D. prefect Cologlu, care pune atâta bună voință pentru a administra într'un mod destul de inteligent județul Constanța, v'a lua măsurile necesarii pentru a astupa treptat astă baltă, precum și a se mări plantațiile pe lângă cele-lalte bălți, măsurile ce cu mulțumire am constatat că sunt luate chiar pentru toamna acésta.

II. La începutul anului bólele organelor respiratorii și reumatismele au fost destul de dese pe acel timp umed și rece.

III. Sub formă de epidemii avem a nota:

1. Rugeolă în cătunul Casici, și care a dat 10 bolnavi, din cari 3 morți;

2. Variola în Satul-Noú, Cadichioi, Beilic, Cicrăci, Oltina, Mărleanu, Caranlăc și Tuzla, bolnavi 183, din cari 31 morți.

Am recomandat D-lui medic-primar să aibă o deosebită priveghere pentru vaccinație, singurul mijloc a stărpi variola.

IV Răia, atât de frecventă altă-dată printre populația tătară, a dispărut aproape cu totul din județul Constanța, unde n'am găsit de cât câte-va casuri în comuna Capadin. Medicamentele suficiente

cu instrucții și lecțiuni făcute notarilor de inteligentul și neobositul dr. Drăgescu se datorază dispariția răiei.

V. Dalacul nu e rar în Dobrogea și acésta se explică prin marele număr de vite în astă parte a țerei. El face destule victime, din cauză că ajutorul medical aci ca și în cele-lalte județe, nu e încă suficient și la îndemâna locuitorului, ast-fel că babele exercită încă influența lor în a curarisi dalacul, bóla care și urmăze cursul ei în mâinile acestor descântătoare.

Mișcarea populației

Dupe date positive populația actuală a județului Constanța este de 88 255 suflete, împărțite ast-fel:

32.400 români, 11.346 turci, 30.194 tătari, 2.622 greci, 8.781 bulgari, 982 germani, 857 lipoveni, 441 armeni, 632 ebrei, totalul locuitorilor 88 255.

Cât privește emigrarea din Dobrogea, ea mai că a dispărut și rare ori câte un turc ori tatar cer pașaport de emigrare. În revanș însă vin de se stabilesc mulți români din diferitele unghiuri ale țerei, și mai cu sémă din județele Brăila, Buzéu și R.-Sărat. Mulți chiar dintre musulmanii plecași se reîntorc în satele lor, dupe ce și au cheltuit micile lor economii. Nu știu însă, dacă în urma unei recolte atât de abondente ca în anul acesta nu vom avea o mai mare emigrare printre tătari.

Românii au început bine în Dobrogea arătând cât póte face o administrație onestă și inteligentă. Ei urmăze încă și mai bine calea începută. Cred, D-le ministru, că nu trebuie împedicată aședarea românilor în Dobrogea, împământându'i însă în satele unde nu sunt români și formând sate noi pe fruntaria despre Bulgaria.

Nascerile

Sunt numeróse în acest județ: Așa în cursul anului 1885, s'au născut 3.482, adică peste 30 la sută de locuitori. Dintre aceștia 1.790 băeți și 1.679 fete.

Dupe religii ei sunt: 2.190 creștini și 1.200 mahometani, iar 94 de alte confesiuni.

Din numărul de 3.482 născuți, avem 3.459 legitimi și 23 nelegitimi.

Mortalitatea

Numărul morților în 1885 este de 1.721 (2%)

Acei ce plătiră un mai mare tribut foră copii în cei d'ântéiu 5 ani ai vieții (908, sau 57—7%) din tabloul morților.

Ca sex avem 992 bărbați și 729 femei.

Dupe religie avem 1.010 ortodoxi, 598 mahometani și 113 de diferite confesiuni.

Dacă vom compara numărul morților cu acela al născuților în 1885, rezultă:

Născuți 3.482

Morți 1.721

Excedent 1.761 în 1885, pe când în 1884 excedentul era de 1.714.

Idem în 1883 excedentul era de 1.558.

Idem în 1882 „ „ „ 1.540.

Idem în 1881 „ „ „ 1.013.

De unde putem vedea că numărul născuților, comparat cu acela al morților crește în fie-care an.

Făcând un tablou comparativ între cei din urmă 5 ani, rezultă:

Născuți

1881, ortodoxi 1.693 mahometani și alte rituri 1.279=2.972.

1882, ortodoxi 1.807 mahometani și alte rituri 1.459=3.266.

1883, ortodoxi 2.003 mahometani și alte rituri 1.298=3.301.

1884, ortodoxi 2.267, mahometani și alte rituri 1.251=3.518.

1885, ortodoxi 2.190, mahometani și alte rituri 1.292=3.482.

Totalul ortodoxilor 9.960, mahometani și alte rituri 6.579=16.539.

Morți ortodoxi 5.004, mahometani și alte rituri 3.885=8.889.

Excedent ortodoxi 4.956, mahometani și alte rituri 3.694=8.650.

Morți

1881, ortodoxi 859, mahometani și alte rituri 1.100=1.959.

1882, ortodoxi 1.059, mahometani și alte rituri 667=1.726.

1883, ortodoxi 1.046, mahometani și alte rituri 697=1.743.

1884, ortodoxi 1.040, mahometani și alte rituri 700=1.740.

1885, ortodoxi 1.000, mahometani și alte rituri 721=1.721.

Totalul ortodoxilor 5.004, mahometani și alte rituri 3.885=8.889.

Prin urmare, într'un period de 5 ani avem un spor de 8.650 suflete, ceea-ce ar face o înduoiere a populației într'un timp de 50 ani, adică la anul 1.931.

Căsătoriți. Scăderea nivelului mortalității explică micul număr al căsătoriilor cari se urcă la cifra de 378 în cursul anului 1885 și dintre cari 58 mahometani și 381 ortodoxi și alte rituri.

Dintre cei căsătoriți, au știut scóla 125 persoane (88 bărbați și 37 femei).

Vaccinația

De și populația nu înțelege încă binefacerile vaccinației, totuși ea se înmulțește pe fie-care an, și acésta am constatat-o examinând însumi copii din diferitele comune ce am vizitat. Ca probă încă putem cita micșorarea epidemiilor de variolă, cari în 1879 erau aproape generale; pe când astăzi încep a fi destul de rare.

În cursul anului 1885 s'au vaccinat 3.050 copi și s'au revaccinat 322.

În prima perioadă a acestui an vaccinația a fost mult activată și sper că astăzi când personalul medical e complet, D. dr. Drăgescu va pune totă activitatea pentru a termina vaccinația. E de dorit însă ca fie-care plasă să aibă și un vaccinator.

Exercițiul ilegal al medicinei

Există aci ca și în toate țările și sperăm însă că cu buna-voință a medicilor, cari înțelegând cât de delicată misiune au, vizitând regulat satele și căutând cu blândețe pe bolnavi, vor câștiga încrederea și iubirea sătenilor și prin urmare vom micșora numărul celor ce evită pe medic, preferându-i o babă ori un unchiș.

Personalul medical

Județul Constanța are un medic-primar, D. dr. Drăgescu, unul din cei mai activi și inteligenți medici, care a înțeles cât trebuie să facem, și cât face D sa în Dobrogea.

Fie-care plasă are câte un medic, din care anul acesta la plasa Medgidie, Mangalia și Ostrov am avut vacanțe cât-va timp.

Din cele 4 plase ce am vizitat, am constatat că medicii și fac datoria. E de regretat că medicul plășei Constanța nu e îndestul de activ, împregiurarea care m'a silit a 'i atrage serioasă atenție; luând următoarele măsuri pentru întreg personal medical:

1. La ajungerea medicului în comună vor face să se sune toba, ca locuitorii să știe de sosirea sa.

2. Se viziteze câte-va case din diferite direcții ale comunei, pentru a lua cât se poate mai multe informații dacă sunt sau nu bolnavi.

3. Se viziteze nu numai satul de reședință al comunei ci și cătunele.

4. Se observe registrele stărei civile pentru a vedea numărul morților, culegând informațiunile de la familiile lor asupra bôei de care au suferit, pentru a putea găsi cauzele bôlei, felul ei și a descoperi chiar pe primarii ori notarii, ce n'au anunțat bôla existândă.

5. De toate acestea se va face mențiune în procesele-varbale, cari la finele lunii se vor înainta medicului-primar.

Lipsa de moșe în fie-care plasă câtă să dispară și e absolut necesar ca cu anul viitor, județul să prevadă fondul necesar pentru o moșă de fie-care plasă.

În cursul anului 1886 (le la 1 Ianuarie până la 1 August) de către medicul de plasă s'a dat ajutor la 836 persoane,

dintre cari 48 casuri de sifilis și 365 de friguri palustre.

Sifilismul s'a observat în plasa Hârșova și Medgidie și mai puțin în plasa Constanța. Cei ușor bolnavi fură tratați la locuințele lor; însă cei-l'alți în spitalul Constanța ori la ambulanța din Cernavoda.

Ambulanța

E de regretat că această instituțiune atât de utilă populației noastre n'a fost observată de aproape. Așa la concentrarea medicilor nu s'a ținut în destul compt de diferitele servicii. Voiu cita ca exemplu luarea medicului spitalului Strehaia, lăsându-se spitalul sub direcția unui medic militar, trimis din Craiova, împregiurare care a avut de rezultat o cheltuială zădarnică, căci medicului de la Strehaia a trebuit să i se plătescă solda de căpitan, plus accesoriile și drumul, pe când era mai logic ca medicul militar trimis din Craiova să fie locul celui de la Strehaia, se mergă la ambulanță, făcând ast-fel o economie de 600 lei lunar și nepunând spitalul Strehaia a rămâne câte-va zile fără medic, căci cel militar n'a venit decât dupe 2 zile de la plecarea doctorului spitalului și a plecat cu 2 zile mai înainte de întorcerea acestuia.

Același lucru s'a întâmplat și aiurea, ast-fel că scopul ambulanțelor fiind de a ajuta populația rurală, el a fost în parte paralizat, căci în timp de câte o lună plasa Hârșova și Constanța au fost lăsate fără medic, tocmai la epoca vaccinației, concentrându-se de o-dată 2 din cei 4 medici de arondisment ai județului.

Un alt inconvenient este că ambulanța a stat la Cernavoda în loc să se instaleze la Hârșova și Medgidie, unde comunele Grôpa Ciobanului, Gârliciu și Papolog (plasa Hârșovei) sunt cele mai bătuite.

Aceste neajunsuri nu s'ar întâmpla dacă la fixarea itinerarului s'ar fi ținut socotită de părerea medicului județului, singurul care cunoșce localitățile bolnavilor și care le-a indicat.

E de dorit ca pentru medicii ambulanței, anul viitor să se lasă astă sarcină consiliului sanitar superior, care e mai competente în această afacere, fiind

în continuare raporturi cu medicii din țără și cunoșcând localitățile bătuite de bôla prin inspecțiile anuale.

Așa, D-le ministru, voiu cita comuna Isaccea lipsită de medic și unde populația e bătuită de paludism și sifilis, ar fi acea care are mare necesitate de ambulanță; căci până la Nicolifel unde a fost instalată, sunt 15 kilometri și mult mai puțin bolnavi ca în Isaccea.

În plus, vaccinația s'ar putea face pe o scară mai întinsă și de către ambulanțe, fără temă că vaccinând, vom speria populația și o vom sili-o a nu mai cere ajutorul medical în caz de bôle.

Am vizitat ambulanța ce era în acel moment la Nicolifel și am constatat îngrijirile medicale foarte suficiente, curățanie, medicamente în abundență, alimentație foarte bună.

Populația foarte recunoscătoare și mulțumită de activitatea și îngrijirile ce le dau medicii și mai cu seamă șeful ei, D doctor Teodorescu.

Dacă în orașul Cerna-Voda s'ar putea înființa un spital, dupe cum m'a promis D. prefect Culoğlu, ar fi cel mai mare serviciu ce s'ar putea aduce județului, căci el ar fi un centru pentru plasa Hârșovei, Medgidiei și Silistrei-Nonă.

O măsură ce trebuie luată încă, este strămutarea reședinței medicului plășei Medgidie, care nu voesce a sta în orașul Medgidie. Motivele invocate de D-sa sunt drepte și prin urmare câtă să 'l mutăm la Cerna-Voda, unde e și o farmacie ce amenință a se închide dacă nu va avea medic în localitate.

Admițenți asti permatare, serviciul departe d'a suferi va fi îmbunătățit.

Pentru a nu lăsa însă prostituatele din Medgidie nevizitate, să 'l obligăm a le visita o-dată pe săptămână ca și până acum, lucru destul de lesne de executat, de ôre-ce Cerna-Voda e unită cu Medgidie prin o linie ferată pe care circulă zilnic mai multe trenuri.

Serviciul veterinar

Marele număr al vitelor în astă parte a țerei face că trebuie să avem o deosebită priveghere asupra sănătății lor. Am constatat cu mulțumire că D. veterinar al județului și-a făcut datoria.

Iată și numele comunelor în cari au fost vitele bolnave;

Plasa	Numele comunelor	Numele cătunelor	Observații
Hârșova	Hârșova	Rachman Carugea Haidar Aigar Amet Dalgheru Muslu-Bei	Cârciagu s'a vădut mai la toate comunele din plasă; însă la vitele venite din nou în acest județ fără consecințe grave. Nefrita la vitele cornute mari.
	Ciobanu		
	Dăeni		
	Calfa		
	Ostrov Sarai Siriu		
Mangalia	Ghelengic Cara-Omer Osman Facci Tas-Punar	Cerchezchiai	Scabie la cal. Nefrita. Nefrita. Nefrita.
Silistra-Nouă	Beram-Dede Emişelia	Ba-Iarghian	Nefrita. Morva
Constanța	Murfallar Tighirgial		Nefrita. Scabie.
Medgidia	Medgidia		

1. Comuna Hârșova

Populația 2.000 suflete, dintre cari 200 tătari, 58 greci, 10 germani, 10 ebrei, 64 bulgari și 1.600 români.

Născuți 53, morți 47. Cimitirul afară din comună. Localul administrației vechi are trebuință de reparație. Căzarma amenință a cădea, s'a luat măsură a se repara. Măcelăriile curate. Abatorul departe de oraș pe malul Dunării, școala din cartierul românesc ca și cea din cartierul turcesc în bună stare. Biserica veche. Giamia bună. Tabăcăria din cartierul românesc ținută bine. Localul telegrafului curat. Grădina publică înființată de 2 ani, bine întreținută. Stradale, curțile, casele curate. Pâinea, carnea, băuturile alcoolice de bună calitate.

2. Comuna Ghisdăresci

Populația 600 suflete lipoveni, 200 români. Locuitorii se ocupă cu pescăria și agricultura.

Născuți 26, morți 9. Am găsit un bolnav căruia i-am dat medicamentele necesare. În valea comunei există o enormă baltă. Pojarul a existat printre copii și-a dat 9 morți. N'are școală. Cimitirul în sat în curtea bisericii. Casele construite de cărămidă nearsă și acoperite cu stuf.

Curțile îngrădite și ard teziec și lemn de sălcii. Plantația în comună foarte abondentă. Viș numerose. Lipovenii nu voesc a se supune vaccinației.

3 Comuna Topal

Populația 1.000 suflete români și 4 macedoneni. Născuți 66, morți 41.

Vaccinația s'a executat; are farmacie comună. Școala nouă, bună și cu o frumoasă grădinișă, latrina însă trebuie reparată. Casele sunt de gard, învelite cu stuf, curțile îngrădite și curate. Baligarul scos din comună. Pâinea se fabrică la 2 brutării și e de bună calitate ca și băuturile alcoolice. Locuitorii posedă un mare număr de vite și cultivă mult porumbul. Viile sunt foarte numeroase. Cimitirul afară din comună, însă trebuie încongiurat cu un șanț.

4. Comuna Boșciuk

Populația 500 suflete, sat nou, creat de români după anexare. Locuințele sunt case și bordee, curățenia nu lasă de dorit. Copii vaccinați. Se cultivă mult porumbul.

5. Comuna Seimenii-Mari

Populația 500 suflete români, foarte bogați în vite. Născuți 25, morți 21. Copii vaccinați. Școala bună, stradale curate, are farmacie comună și o pepinieră de sălămi și oțetari făcută de Stat. Baltă trebuie secată și plantată.

6. Comuna Seimenii-Mici

Populația română, școală bună, stradale curate, cimitirul afară din comună, copii vaccinați.

7. Comuna Cerna-Voda

Populația 1.000 suflete. Născuți 37, morți 28. Copii vaccinați. Curățenia orașului e model și face onoare administratorului Plitos. S'au construit câte-va case noi frumoase. S'au făcut 2 șosele noi

plantate. Piața, arestul foarte curate, școlile bine întreținute. Sper că D. prefect Culoglu v'a face să se sece balta dintre oraș și gară.

8. Comuna Cilibikiotu

Populația tătari și 40 familii române stabilite de un an. Casele bune, curate, bine iluminate și învelite cu stuf. Curțile îngrădite cu stuf. Combustibilul de care se servă este teziec și lemnul. Hanul curat, băuturile nefalsificate. Copii vaccinați; se cultivă mult porumb.

9. Comuna Satul-Noù

Populația 40 familii români stabilite de un an. Satul așezat pe un deal în vecinătatea bălții Medgidie, unde trebuie plantație. Casele bune, bine aerate și suficient iluminate. Locuitorii au foarte multe vite. Copii vaccinați.

10. Comuna Medgidia

Populația 2.000 suflete. Născuți 34, morți 21. Administrația restaurată cu desăvârșire. Strada principală are o șosea nouă admirabilă. Casele, cafenelele, curțile, stradale și piața foarte curate.

Frigurile aproape dispărute din această localitate.

11. Comuna Panagir

Târgul Medgidiei de care e depărtat de câte-va kilometri: și care are loc de 2 ori pe an (Iunie și Octombrie), compus de mai multe barace, învelite cu olane și bine văruite

12. Comuna Blul-Blul

Populația tătară 1.200 suflete. Născuți 18, morți 16. Are farmacie comună. Stradale, casele curate. Copii vaccinați. Cimitirul afară din comună; a fost câte-va casuri de răie. Combustibilul de care se servă este teziec.

13. Comuna Copadin

Populația tătară 1.000 suflete. Născuți 25, morți 8. Cimitirul afară din comună. Copii vaccinați. Stradale murdare. Localul primăriei rău îngrijit. Această stare se datorează neglijenței administratorului pl.șei care n'a vizitat comuna de 9 luni.

14. Comuna Agemler

Populația tătarească. Primăria rău întreținută. Stradale murdare. N'am găsit nici o autoritate comună în sat, mulțumită administratorului aceleiași pl.șei (Mangalia); copii vaccinați.

15. Comuna Kasipei

Populația tătari, turci și români 300 suflete. Români s'au stabilit aici în 1885. Copii vaccinați.

16. Comuna Enges

Populația 500 suflete. Născuți 10,

morți 5. Copii vaccinați; are farmacie comunală. Primăria murdară, fără gîmuri. În 1885 s'au stabilit 25 familii române. Administratorul plășii Mangalia n'a vizitat comuna de 5 luni.

17. Cătunul Amzagea

Turci și tătari, case bunicile. Copii vaccinați.

18. Comuna Toprealsari

Populația 750 suflete tătari și 47 familii române stabilite în 1885. Născuți 6, morți 3. Localul primăriei într'ostare rușinoasă. Administratorul n'a vizitat comuna de 5 luni, de și a fost epizootie în Iulie. Are farmacie comunală. Copii sunt vaccinați.

19. Comuna Musurat

Populația 850 suflete, dintre cari 190 români. Născuți 9, morți 4. Copii vaccinați; are farmacie comunală. Primăria fără geamuri și adăpostul cniburilor de rîndonele. Camera de mosafiri ocupată de notar. Administratorul n'a vizitat comuna de 5 luni.

20. Comuna Hazi-Doluc

Populația tătari, puțin turci și mulți români stabilite în 1885. Copii vaccinați; are farmacie comunală. Cimitirul afară din comună.

21. Cătunul Canara (plasa Constanței)

Populația tătari și 25 familii române stabilite în 1885. Casele, stradele curate. Copii vaccinați.

22. Comuna Caramurat

Populația 1.100 suflete, compusă din 40 familii tătari, 60 familii nemți, așezați unii la un cap, iar cei-l'alți la alt cap al comunei, iar la mijloc se află 120 familii române stabilite în 1879. Stradele largi, drepte și curate. Casele văruite, compuse din 2 camere cu o sală la mijloc; suficient luminat. Copii vaccinați. Școala bună. Cimitirul afară din comună. Are farmacie comunală. Născuți 23, morți 2. De la stabilirea românilor aici n'a murit nici unu. Biserica nouă, bine întreținută. O bogată și suficientă plantație de salcâmi datând din 1880. Curțile curate și îngrădite cu garduri de nule.

D'aci spre soseana ce duce la Babadag e o enormă baltă în forma unei umbrelor, lungă ca de 3 kilometri și largă ca de un kilometru și jumătate în direcția comunei Cipriei. Apa e limpede sărată, amară și sălcie, formând în gîrul ei o spumă galbenă lângă apă și albicioasă la margini pe fața ce privește cerul, pe când fața de pe pământ e de color verde, color datorită unor alge.

Consistența acestei spume este ca cea a unei pânze amidonate. Impregiurul spumei nisipul e negru și ușor sărat. Pe lac nici un fel de plantație, pe când impregiurul ei plantația identică ca aceea a lacului sărat. De la jumătatea periferiei lacului plăcă un șanț ce merge la Mare, care e la o distanță de un kilometru, șanț ce pare a fi alimentat în vechime astă baltă. La cea-l'altă extremitate despre Caramurat, baltă e alimentată de o apă dulce ce vine de la Tașeor. O asemenea baltă există și în comuna Agighiol din județul Tulcea, al căreia plan am onore a'l anexa pe lângă acest raport. De cea din urmă de acesta bălți profită de un delongat număr de ani bolnavii atinși de diferite afecțiuni scrofulose și reumatisme, în acelaș mod ca la lacul sărat.

23 Comuna Cipleri

Populația tătari și români. Născuți 26, morți 4; lângă comună o enormă baltă ce trebuie încă plantată cu salcâmi. Bóla ce predomnesce în localitate este frigurile. Copii vaccinați. Cimitirul afară din comună. Medicul arondismențului nu a vizitat-o regulat; am făcut severe observații.

24. Comuna Caracium (cătun)

Populația lipoveni, cu biserică. Satul curat. Casele în bune condiții, îngrădite cu cârpic și trestie. Sunt 70 familii într'o mahala, și 10 familii într'alta. Nu voesc a se vaccina.

25. Cătunul Gargalăcul Mic

Populația 300 suflete. O enormă baltă formată din scursóre de apă și care scade vara; frigurile sunt foarte răspândite, e absolut indispensabil a se planta aceea baltă. Școala admirabilă, condusă de un preot instruit și inteligent.

26. Comuna Gargalăcul Mare

Populația 500 suflete, români și bulgari. Născuți: 14, morți 4. Copii vaccinați. Are farmacie comunală. Cimitirul e afară din comună. Școala nouă admirabilă. În fața ei însă o enormă baltă artificială, ce trebuie absolut desființată, oprind stagnarea apelor din isvóre. Nici în această plasă nu mi s'a dat nici un concurs din partea administrației, de și mă plânesem D-lui prefect Culoglu de impasibilitatea celui de la plasa Mangalia.

27. Orașul Constanța

Orașul Constanța, cu o populație de 5.902 suflete, din cari: 786 români, 1.531 greci, 378 bulgari, 490 turci, 1.393 tătari, 268 germani și austriaci, 542 israeliți, 228 armeni, 31 francezi, 82 englezi, 52 italieni, 35 unguri și 82

diferite alte naționalități, se află situat pe marginea nordică a Mării-Negre, între 26° și 27° longitudine și 44° și 45° latitudine, incongiurat de $\frac{3}{4}$ părți de Mare. Forma ce afectează e puțin aceea a unei limbi ce merge lățindu-se la vîrf cu cât înaintează în Mare. Terenul pe care este situat orașul, spre extremitate către Sud, este stâncos, iar spre Nord este argilos, continuându-se cu uscatul. Această pozițiune favorabilă a orașului face ca atmosfera să fie cu totul curată și dulce, iar vînturile ce suflă continuu preînouesc aerul. Acestei stări se datoresce că orașul este ferit de bóle infecțioase miasmatiche, și când se ivesc într'un mod cu totul rar, ele sunt trecătoare.

Afecțiunile cronice de pept, și în special ftisia pulmonară este foarte rară în localitate, iar casurile ce se observă prin spitale și oraș sunt aproape exclusiv datorite străinilor ce vin să viețuiască sau să se stabilizească în mod pasager, aci ftisia și accelerează mersul ei fatal.

În cursul acestui an, în luna Ianuarie, s'au ivit 19 casuri de variolă, din cari 3 mortale; nici unul dintre îmbolnăviți n'a fost nevaccinați. Această afecțiune a fost adusă din județul Tulcea de niște țigani nomazi, la care s'a ivit primul cas.

Cu ocaziunea începerii repedei a căldurii către finele primului septenar al lunii Iulie, s'a ivit mai multe casuri de enterite printre copii, din cari cu cele înregistrate din timpul iernei (apărute izolate) au dat 9 morți. Tot printre copii s'au mai observat asemenea câteva casuri de tuse convulsivă.

Bólele cele mai frecvente cari bătue această localitate variază cu ano-timpul.

Ast-fel în tómnă trecută s'a observat dupe ordinea frecuenței, bronchitele acute, reumatismele articulare și musculare, iar mai rar pneumoniile. Pe timpul iernei s'au remarcat pneumoniile și bronchitele, iar primăvara și mai cu osebire către finele ei, din cauza ploilor abundente ce cădeau regulat în fiecare zi, s'au observat numeroase febre palustre cu tipuri neregulate și cari până într'acest an erau cu totul rare în Constanța.

De și comuna nu posedă mijloce suficiente spre a întâmpina cheltuelile ce reclamă întreținerea orașului, totuși s'a reparat și se repară stradele cele vechi al căror pavagiū a fost stricat, căutând a'l ține într'o stare dacă nu multumitoare, dar cel puțin satisfăcend primelor necesități.

Petrele ce se întrebuințază la pavat sunt din cele aflate în localitate, glodorose și moi, ast-fel că se usază cu înlesnire, de unde provine și stricarea repede a pavagiului.

Pavatul cu petre tari precum: trachi-

tul și granitul, de și la început ar cauza comunei cheltueli mai mari. În schimb însă rezistența lui ar compensa cu prisos cheltuelile prime, dacă am ține compt de sumele cheltuite de comună cu repararea actualului pavagiū ce nu oferă durată din cauza repedei lui uzări. Pavatul cu trachit sau granit ar avea încă imensul avantajū că presintând nisece fețe netede, lasă între ele interstiții foarte mici, pe când pietrele actuale lasă interstiții mari unde se grămădesc materiile animale și alte lichide cari îmbibând pământul dintre interstiții alterează aerul.

În plus pavagiile actuale dau loc la multa pulbere născută parte din frecarea acestor petre moi, parte din sol, pulbere ce e transportată de vânturi și producând diferiți morbi, iar pe timpuri ploioase și de iarnă produce noroiul ce fermentază în timpul verii.

Acetă inconveniență ar dispărea dacă nu în totalitate, dar cel puțin în parte, când pavagiul s'ar face de trachit sau granit. Administrațiunea comunală ar fi fost decisă a mai pava și șoselele încă parte din stradale orașului, dar în fața proiectului de reformare a lui s'a ațintit de a face cheltueli ce în scurt timp ar putea fi nefolositoare și în dauna restrângerii mijloce de cari dispune, căntând a utiliza micile fonduri pentru curățirea stradelor și stropitul lor, angajând în acast scop pavatori și măturători plătiți lunar, cu toate că numărul lor este insuficient cu trebuințele și întinderea orașului.

Îndată ce s'a strâns recolta câmpului și se începe vîndarea ei, curățirea stradelor devine înșorie din cauză că mai totă ziua stradale sunt ocupate de căruțele cu cereale ce se descarcă în magazinele ce se află în cartierul principal al orașului. Numărul căruțelor ce intră zilnic în oraș este foarte mare și produce necurățenie prin excrementele animalelor și deșeurile de resturi de furagiū sau grăunțe cădute din căruțe.

Actuala administrațiune comunală n'a neglijat a înlătura unele din cauzele cari dau loc la insalubritatea orașului, dar vechile și persistentele obiceiuri ale populațiunii ce nu s'a prea deprins cu cerințele igienice. n'au putut fi înlăturate în mod satisfăcător și poliția comunală cu ajutorul justiției, de și a reprimandat multe neajunsuri, totuși apele de menagiū se varsă încă pe strade. Acest rău ține și din cauza lipsei de curți unde să le potă depune, căci multe din clădirile vechi și chiar dintre cele noi n'au de cât terenul strict pe care sunt clădite. Ceea ce este de regretat, D-le ministru, e că băligarul cailor cavaleriei e depus pe un loc viran din fața grajdurilor, în centrul

orașului. Puțină bună-voință trebuie să pue și administrația militară pentru a nu da un rău exemplu, și a nu face în oraș aceea ce cer a li se respecta cu drept cuvânt în giurul casarmelor.

Nu puțin contribuie la insalubritate și magazinele de cereale din centrul orașului cari de și prin ele însăși nu viciază aerul, dar dupe cum am mai spus deja, trăsurile cari transport cerealele sunt cauza vicierei aerului și murdăriei orașului. Apoi în oraș se găsece magazii cu lână și cașavaluri și chiar cu piei tăbăcite, dar cărora încă din anul trecut consiliul de igienă le-a impus facerea de ventilațiuni în tavan, măsură ce până astăzi încă nu s'a executat, cu toate că e de dorit a nu se mai permite sub nici un cuvânt în oraș deșeurile de cașaval, de lână nespălată și de piei neargăsite.

Este de dorit a înceta odată cu îndeplungatul menagiament case face populațiunii și măsurile de igienă și salubritate să se aplice cu strictețe.

S'a dispus asemenea, și în parte s'a și executat, împrejmuirea locurilor virane ce serveau ca deșeurile de infecțiune, obligațiunea însă pentru proprietari de a închide ori-ce loc viran ar trebui aplicată cu totă rigorea și pe totă întinderea raței orașului; orașul avînd o înclinațiune naturală, apele de ploaie imediat se scurg în Mare, așa că stradale se spală și apa nu stăgneză de loc. O singură suburbie din rața orașului, locuită de țigani, situată între calea ferată și strada Mangaliei, în avoiul comandamentului superior militar, este care presintă escavațiuni și unde bălțile sunt cam în permanență.

În apropiere de comisia de Galben, în stînga stradei Carol I, există o gropă dastul de mare unde stăgneză apele, dar mi s'a afirmat că sunt luate măsurile pentru astuparea ei, și deja jumătate este astopată prin aruncarea de pământ.

Abusul cu beături alcoolice n'a înțat întindere în acest oraș. Acei ce consumă mai mult sunt locuitorii din afară, Rușii, ce vin în oraș spre a și procura cele necesare menagiului și trebuințelor lor meseriale. Bîntura obișnuită de populațiunea orașului și pe o mare întindere este cafeana. Alimentațiunea populației sărace constă în pâine de grâu și carne fiartă cu legume. Musulmanii obișnuiesc carnea de oie cu preferință cea mai grasă. Mămăliga este aproape necunoscută aci. Pe lângă carnea de oie și de vacă, populațiunea săracă se mai nutrește și cu pesci, lăpturi, iaurt, ouă și mai rar de paseri.

Orașul Constanța este lipsit de apă bună de beut și în această privință s'au făcut numai studii spre a fi adusă din cătunul Anadol-Kioi, aflat în vecineta-

tea orașului, dar această chestiune atît de vitală pentru populațiune n'a rămas de cât în stare de proiect. În oraș există un puț în apropiere de atelierul de reparațiuni al calei ferate, un altul lângă biserică arménă, două de vale de calea ferată, pe malul Mării, și alta două în suburbia Tătara, între șosea Mangaliei și comandamentul superior militar. Așa însă conține în abundență săruri de calce și magnezie cari, prin obișnuință populațiunii, au devenit potabile, nu însă tot ast-fel și pentru trebuințele casnice. Este de dorit ca orașul să fie cât mai curând aprovisionat cu apă potabilă. Astăzi clasele mai avute se servesc cu apă de la Anadol-Kioi, pe care o plătesc destul de scump și nu știu dacă sacagii n'o aduc chiar din balta de acolo, în loc s'o ia din fântână.

Locuințele. La clădirile vechi condițiunile igienice n'au fost observate; camerele rău distribuite și ventilațiunile nu intră în prevederile proprietarilor. La cele mai multe lipsă completă de curți din care cauză și latrinele la unele sunt la intrarea camerelor în antreă; iar la altele în tavan și corpul clădirii, ast-fel că mirosul ce ele exală se răspândește în interiorul camerelor de locuit infectându-le aerul.

O parte din populațiunea săracă, precum tătarii și țiganii, au drept locuințe nisece bordece construite în rele condițiuni și insalubre, ceea-ce a făcut ca consiliul de igienă să oprască în viitor construirea unor asemenea locuințe.

Din vechile locuințe, chiar ale claselor avute, o parte sunt construite în scânduri țencite pe dinăuntru, însă pereții fiind subțiri, frigul pătrunde cu înlesnire.

Aparatele de încălzire sunt mai adesea sobele de tuciū sau tablă de fier, cari se încălzesc cu înlesnire și tot așa de repede să și răcesc pe timpul nopții, rezultând o schimbare bruscă de temperatură, de unde ia naștere diferitele bôle.

Afară de acesta, sobele de fier, mai au inconvenientul că prin încălzirea prea repede metalul se dilată, permițînd ășirea oxidului de carbon și a acidului carbonic, fapt ce a determinat pe consiliul de igienă ca în proiectul de construcțiuni ce a elaborat să prevadă obligatoriū sobele de zid.

Prin proiectul său, consiliul de igienă a oprit locuințele subterane, permițînd numai acelea ce se vor face în anume condițiuni de salubritate, prevădute în proiect. A impus ca fie-care locuință să fie ridicată cu cel puțin 0^m 50 d'asupra nivelului solului, să aibă ferestre cu geamuri și expuse către soare. A interzis ori-ce reparațiuni la cele vechi cari nu îndeplinesc condițiuni de salubritate, și a impus ca fie-care locuință să aibă o curte

cât de mică, care să fie pavată sau as-ternută cu un strat impermeabil și cu repede scurgere a apei. S'a impus proprietarilor ce voesc a clădi în viitor a-nume condițiunile în care să și construiască latrinele.

Cimitirul. Actualul cimitir este destinat a fi închis din cauza clădirilor ce s'a făcut împregiurul său și consiliul de igienă a delegat pe 2 dintre membrii săi spre a alege un alt loc, al căror raport se află la primărie și se așteaptă ca D. primar să ia măsuri cât mai grbnic pentru înființarea cimitirului celui nou. Am vizitat locul noului cimitir, care fiind cam aproape de oraș (5—6 sute de metri), am cerut să depărteze mormințele cu încă 200 metri și fie-care rit să aibă o intrare deosebită și o cameră mortuară. În plus cimitirul musulman să fie îngrădit cu un șanț care să l impedeze a se mai apropia de oraș de care e distul de apropiat.

Productele alimentare au fost obiectul cercetărilor consiliului de igienă, pentru care școala posedă un mic laboratoriu înzestrat cu cele necesarii, iar cercetările chimice se fac de către D. farmacist Mihăileanu, membru onorific în consiliu, și care pune multă bună voință pentru sănătatea orașului.

Laptele au fost adesea supus cercetărilor și fraudă a fost rară.

Untul s'a găsit amestecat cu sevă de vacă și colorat cu chromatul de potasiu neutru, unt ce s'a scos din comerț și s'a înapoiat fabricantului din Viena ce l trimisese.

Untul-de-lemn s'a găsit amestecat cu unt de bumbac.

Alcoolul adesea-ori a fost supus analizelor, ca și cele-l'alte băuturi spirtose, și s'a constatat în două rânduri că a fost falsificat, pentru care s'a scos din consumație.

Făina de grâu supunându-se analizei, s'a găsit că nu este amestecată.

Fideana s'a găsit odată cu un gust amar și colorată prin chromatul de potasiu neutru. S'a confiscat și distrus pe dată.

Luminările de ceară s'a constatat amestecate cu parafină. În privința acestei falsificări nu s'a putut lua nici o dispozițiune, din cauză că fraudă a devenit generală și la trebuință n'avem de unde lua altele curate.

Măcelariile. Pe timpul verii se ține carnea învelită cu pânză subțire sau tifon curat. În genere carnea este bună.

Școlile. Școala de fete satisface cerințele igienice și de salubritate afară de clasa I, care este insuficientă pentru numărul elevilor; este dotată cu pupitre individuale. Din contra, școala de băieți, pe lângă că este mică, neîncăpătoare, fără ventilațiune, tavanul prea jos, apoi

o singură cameră despre strada Traian, numai are ferestrele spre soare. Ca mobilier are bănci comune, confecționate ast-fel că vatamă fisecul copiilor.

Arestul, ca și infirmeria lui, nu prezintă nici condițiuni igienice, nici de salubritate. Latrina ar trebui să fie condamnată și făcută din nou, de un sistem care să satisfacă cerințelor igienice. Bilnavii arestatului se tratăză în infirmeria stabilimentului.

Stabilimentele publice, precum: hoteluri, cărciumi, cafenele și stabilimentele de prostituție au fost mai adesea ori obiectul inspecțiunilor sanitare. Pe la cărciumi și birturi vasele de gătit bucate le-am găsit curate; mai cu seamă la cărciumile unde se gătesc mâncări, vasele în care se gătesc fierturile, obișnuit atât de mult de aramă, cum și cotoțele nude se prepară mâncarea, sunt de o curățenie ireproșabilă. La aceste mici birturi mâncările ce prin obișnuință le expuneau vederii trecătorilor, atât ele cât și laptele și iaurtul, le-am găsit acoperite cu organtin ori cu capacele vaselor.

Curățenia curților particulare, cu toate numeroșele ordonanțe ce s'a dat de comună, nu s'a putut ajunge a deprinde pe proprietarii la curățenie, și măsurile rigurose ce s'ar fi putut lua n'a fost luate iarăși din punctul de vedere al menajamentului.

Farmaciile acestui oraș sunt în număr de 4, cari debiteză medicamente publice, având de proprietari: cea engleză pe D. licențiat Bolton, cea de la Steana României pe D. doctor Cicilianopolu, cea „Națională“ pe D. farmacist și diriginte G. Bönches, iar „Minerva“ pe D. Kefala și ca diriginte pe D. farmacist Cartovici. Farmacia engleză este dirijată de D. farmacist Oltescu și cea de la „Steaua României“ de D. farmacist Seltermeyer. Farmaciile cu proprietarii medici au avantajii asupra celor-l'alte, căci rețetele medicilor proprietarii nu intră de cât în farmaciile lor.

Spitalul ca și județul în cea-ce privește medicamentele se aprovizionează de la farmacia „Minerva“ a D-ului Kefala care, prin contract în regulă cu comuna, a lăsat un rabat de 60 la sută sub taxă.

Acastă scădere nu însufleă destulă încredere că medicamentele vor fi preparate cu scrupulositate și în conformitate cu prescripțiunea medicală.

Vaccinațiunea. În perioada din toamnă trecută și până în prezente s'a vaccinat 301 copii și s'a revaccinat un număr de 374. Dupa cum se vede din aceste cifre vaccinațiunea s'a efectuat pe scara cea mai întinsă.

Este adevărat că atitudinea înrădăcinată a unor părinți de familie a pus pe D. medic de oraș în pozițiune să se serve

de articolul 31 al regulamentului vaccinării, trimițându-i înaintea tribunalului, din cauză că n'a avut să și vaccineze copii nici în urma somațiilor agenților polițienesci. De la inspecția făcută în anul trecut, luând ca normă ziua de 1 (13) August și până la 1 (13) Ianuarie 1886, s'a celebrat 13 căsătorii, și s'a născut 35 copii de religie ortodoxă, 18 de religie mahometană, 11 israeliți, 1 armén, 2 catolici și 4 protestanți.

Au încetat din viață 38 ortodoxi, 4 catolici, 31 mahometani, 2 israeliți, 1 arman și 3 protestanți. Afară de aceștia se mai înregistrează și 8 soldați morți în spitalul militar. Din cei încetați din viață 3 s'a născut morți. Aceștia nu sunt înregistrați la născuți de unde rezultă pentru statistică o anomalie, fiind trecuți ca morți fără ca mai înainte să fi fost trecuți între născuți, așa că numărul morților nu este în raport cu al născuților.

De la 1 Ianuarie și până la 1 August 1886 s'a celebrat 19 căsătorii.

Numărul celor născuți este de 59 ortodoxi, 5 catolici, 47 mahometani, 14 israeliți, 3 armeni și 6 protestanți. Au încetat din viață: 51 ortodoxi, 3 catolici, 65 mahometani, 5 israeliți, 9 armeni și 6 protestanți. La aceștia se mai adăogă 15 soldați, toți creștinați ortodoxi, morți în spitalul militar. Din numărul morților 8 copii născuți morți nu figură în registrul celor născuți, ci numai într'acela al morților, numărul copiilor născuți este de 7, din cari o facere gemelală.

Prin urmare, în cursul unui an s'a celebrat 32 căsătorii, s'a născut 205 copii la cari trebuiesc adăogați 11 născuți-morți ce nu sunt teecuți în registrul de născuți al oficerului stărei civile, cari pentru justa statistică trebuiesc trecuți înainte ca născuți, apoi ca morți căci nu pot admite a muri fără ca mai înainte să se fi născut, deci adăogând acești 11 la numărul născuților, da un total de 216 născuți.

Numărul total al născuților în cursul unui an este de 216, al morților este de 207, din cari s'a exclus 23 militari, căci ei neintrând în numărul populațiunei orașului și nici morții militari nu pot fi calculați asupra populațiunei. Afară de morții militari mai scădând încă 9 ce au încetat din viață în spitalul comunal și 2 în oraș fiind din alte localități, rămâne stabilit 207 morți ce trebuiesc atribuiți populațiunei orașului. Prin urmare, populația orașului a crescut cu 9 suflete.

Din cifrele de mai sus rezultă că mahometanii dau cel mai mare număr de morți și acesta ține la lipsa unei alimentațiuni suficiente și starea primitivă a locuințelor; căci cea mai mare parte dintr'ânșii fiind săraci, au ca locuințe

un mare număr din ei, mai cu seamă țigani și tătari, nisce bordeie și chiar cei ce au case ele nu difer mult de bordeie. Copii lor mai adesea ori goi sau cu vestimente insuficiente.

În timpurile trecute, când mișcarea portului era mai activată, găsiaș de lucru, și cu câștigul ce realiaș putea duce o viață mai confortabilă. Aș însă, când de 4 ani, din cauza carantinei contra holerei, mișcarea este aproape nulă, acei lucrători trebuiesc să și facă concurența cu serviciul de comisionari, transportând din piață la domiciliu lucrurile cumpărate de locuitorii mai avuți, pe cari le aduc pe prețul de 10 sau chiar 5 bani, aș că agonisinduși 40 sau 50 bani pe zi, sunt satisfăcuți de câștig și cu această sumă și cumpără pâinea, cari cele de mai multe ori nu este suficientă lui și familiei. Restul zilei l petrece vândând cu unșita pesce, de unde provine și viața trândavă către cari au multă inclinare.

Pentru gratuita căutare a bolnavilor lipsiți de mișloce, atât la domiciliu cât și la consultații ile zilnice la spitalul comunal, administrațiunea comunală a orașului a prevăduț fondurile necesare în bugetul său, cari însă nici o-dată n'au ajuns până într'acolo să se epuizeze.

Numărul celor cari au primit consultații gratuite de la Martie până la 1 August se ridică la 186.

Supravegherea prostituției se face de poliție conform regulamentului, și pe săptămână li se face 2 vizitări medicale pentru a descoperi bôlele venerice. Cele constatate bolnave se trimit în căutare a spitalului comunal.

În oraș bôlele venerice sunt rare și mai adesea-ori provin de la prostituția clandestină, pentru care scop consiliul de igienă a elaborat un proiect de regulament.

Acest proiect s'a înaintat primăriei spre a se supune în dezbateră consiliului comunal, care de și de un timp destul de îndelungat până astăzi nu s'a luat în considerație.

Verificarea deceselor se face în conformitate cu regulamentul.

Legea musulmană nu permite ca cadavrul să fie ținut mai mult de 24 ore fără ca să fie înmormântat, și în această privință ori-ce întârziere aduce nemulțumirea lor, considerând ca o atingere a religiei lor. Aș când semnele morților sunt bine cunoscute, s'ar putea cu autorizare specială dată de minister, să se permită îngroparea dupe usul lor religios.

Spitalul comunei. Localul spitalului se întreține în bună stare și curățenie; nu corespunde însă destinației sale și reparațiunile ori cât de radical s'ar face nu pot ameliora starea lui pentru a corespunde cerințelor igienice și de salu-

britate ce se pretind de la asemenea stabilimente.

Comuna de și posedă un fond deosebit pentru construirea unui spital, toate planurile făcute de inginerul comunei au fost refuzate de consiliul tehnic superior de pe lângă ministerul lucrărilor publice, până când în cele din urmă inginerul comunal și-a declinat competența de a mai face un nou plan.

Acastă stare a mers până în luna trecută, când consiliul comunal, sesizat de ordinul ministerului de interne, a luat în dezbateră chestiunea înființării unui spital pe seama comunei, și a însărcinat pe D. președinte a intra în negocieri cu un inginer-architect care să facă planul și tot-d'o-dată să obțină aprobarea consiliului tehnic, și ast-fel pregătit să l dea comunei spre a l executa.

Spitalul posedă materialul de pansament și chirurgical în abundență și nici o-dată n'a simțit lipsa lui. La trebuință se aprovizionază de la casa Travisan & Bröhm din București.

Efectele și obiectele spitalicesci se află în bună stare, în majoritate noui și în cantitate destul de suficientă.

Rufăria se spală de o spalătorăză ad-hoc.

Alimentațiunea bolnavilor de bună calitate, în cantitate reglementară, se distribuie regulat și cu conformitate cu foile de dietă.

Dupe buget, spitalul posedă 16 paturi întreținute de comună, având o cheltuială anuală de 24 232 lei noui. La aceste cheltuieli contribuie și județul cu suma de 3.000 lei noui, de și majoritatea bolnavilor este din județ. Încălzitul și reparațiile nu intră în acest fond.

Spitalul posedă o cameră mortuară și autopsie.

Dupe cum se vede din suma alocată în buget pentru întreținerea spitalului comuna cheltuiesc aproape un sfert din veniturile sale.

Numărul de 16 paturi este cu totul insuficient, nu numai pe timpul iernii, dar chiar și al verii și mai adesea-ori bolnavii ce se tratăz în spital variază între 20 și 26 zilnic, restul peste buget se întreține din economiile ce rămân de la capitolul alimentațiunei. Ar fi de dorit ca spitalul să posedă cel puțin 30 paturi, de ore-ce cei mai mulți bolnavi ce se tratăz într'ensul sunt din județ, cari ar trebui să contribuie cu o mai mare cifră.

Cu numărul restrâns de paturi de cari dispune aș spitalul, intrând chiar aceia cari se tratăz peste complect, de multe ori medicul a fost silit a respinge pe unii bolnavi din lipsă de loc sau a libera din spital pe alții de și nu pe deplin vindecați, numai în scopul de a face loc

altora, cari erau mai greu bolnavi și cari veneau din depărtare.

Personalul spitalului și îndeplinesc datoria cu zel și conștiință. Am constatat cu multă mulțumire că spitalul nu lasă nimic de dorit, grație activității și bunelor îngrijiri ale D-lui dr. S. Georgescu. Acest spital pôte fi vizitat de oricine, și nu va găsi destule caviute pentru a mulțumi D-lui dr. Georgescu și D-lui primar Holban, care n'a cruțat nimic pentru a îmbunătăți starea materială a spitalului.

Bôlele cele mai frecvente ce s'au tratat în spital sunt:

1. Bôlele căilor respiratorii și mai cu seamă bronchitele și pneumoniile;
2. Paludismul;
3. Bôlele chirurgicale, și
4. Bôlele venerice.

Bôlele venerice ce s'au tratat în spital sunt în număr de 36, dintre cari 5 blenoragii, 4 orchite și epididimite blenoragice, 4 babone, 6 ulcere șancăröse, 5 ulcere sifilitice și 12 cazuri de afecțiuni sifilitice secundare și terțiare.

Numărul acestor afecțiuni este luat de la 1 Ianuarie, în el intră și 4 bolnavi trimiși de ambulanța rurală.

Afară de cele-l'alte inconveniente semnalate la localul spitalului, lipsesc o cameră în care să se pôte izola bolnavii cu afecțiuni contagioase. Asemenea lipsesc o cameră pentru lehuze, căci mai adesea-ori spitalul a trebuit să primescă femeile lehuze, fie ele dintre servitore sau de cele ce n'au domiciliul stabil.

Băi. Orașul posedă 4 stabilimente pentru facerea băilor reci de mare, din cari 2 vechi în oraș și 2 noui la o mică depărtare de oraș, între vii, și unde transportul se face cu o ramură a liniei ferate făcută numai în acest scop.

Aceste 2 din urmă stabilimente, câte unul de sex, prezintă o poziție plăcută, atmosfera curată, o plajă frumoasă și nisiposă. E de dorit să se numescă un medic la băile de mare, și a cărui lipsă e mult simțită; căci astăzi nu este nimeni cari sa pôte da o deslușire celui bolnav.

Fiind-că vorbesc de băile de mare, dați-mi voe, D-le ministru, a vă reaminti o nedreptate făcută cu punerea în aplicare a legii de încaragiere a apelor minerale, lege mențată nu numai a încaragia băile noastre, dar mai cu seamă a menține un fericit carent ce s'a stabilit în a se frecuenta băile noastre.

Cu mâhnire am veduț că printre stațiunile balneare, cărora s'a acordat înlesniri de călătorii, nu figurăz și Constantza, lucru neexplicabil din mai multe puncte de vedere:

1. Este sciut puterea bine-făcătoare a apelor de mare în afecțiunile scrofulöse și nicăieri ele nu sunt mai numeroase ca

la noi; prin urmare, ele nu trebuiau înălțurate de la acele înlesniri;

2. Cred că e o eroră a se scote apele de mare din tabloul apelor minerale, și acesta cu atât mai mult cu cât, dacă mi aduc bine aminte, s'a și deslușit în Camera legiuitoră că apele de mare vor beneficia de astă lege.

Cred, D-le ministru, că D-văstre care ați pus atâta buna-voință pentru votarea acestei legi, veți face să înceteze astă anomalie prejudiciabilă pătimășilor, și chiar drumului de fer, căci este scit că cu cât marfa este mai efțină cu atâta se vinde mai mult.

Carantina. Acest serviciu se îndeplinește de medicul orașului. Ea este așezată în partea vestică a orașului, pe un teren accidentat, unde apa potabilă și plautățiunea lipsesc cu totul. Nu are drumuri regulate de comunicațiune. Posedă material spitalicesc, dar paturile individuale lipsesc cu totul, așa că într'un cas de epidemii, bolnavii urmăza a fi instalați într'un pat comun. Este imperios necesar a se da paturi cât mai în grabă.

Cata să notez, D-le ministru, o nedreptate ce se face D-lui dr. Georgescu, care pentru serviciul de singur medic al orașului, spitalului și carantinei nu i se retribuează de cât 450 lei. Alerga de la o bariera (unde e spitalul) la cealaltă (portul). A te coboră în barcă și a merge pe Mare la sosirea ori-carui vapor, a asista pe cei saraci și a îndeplini atât de conșcincios datoria ca D. dr. Georgescu, și a nu 'i aplica legea când e vorba de plata sa, e o nedreptate ce trebuie reparată.

Să cerem ca medicii să 'și faca datoria, însă sa 'i punem în poziție a 'și-o îndeplini.

II. JUDEȚUL TULCEA

Coprinde mai aceeași populație ca și județul Constanța, cu deosebire de Tătari cari sunt mai puțin numeroși (5.336). În revanș însă, Lipovenii sunt foarte numeroși în județul Tulcea (17.812).

Bine e organizat și administrat județul Constanța, intrând însă în Tulcea, simți indată că o mână mai energică și o inteligență administrație conduce acest județ.

În cea d'ântăi comună veți un local de primărie nu numai solid, construit în bune condiții, cu o cancelarie ce pote fi admirată de ori-cine, cu un notar curat îmbracat, inteligent și știind tot ce se petrece în comuna sa.

În cancelariile tuturilor primăriilor găsești un dulap cu medicamente suficiente pentru sateni, dulap ce pote fi pus fără rușine în ori-ce farmacie din oraș. În plus sunt 1 până la 3 camere bine mobilate pentru moșafiri, scutiind

pe locuitorii de această sarcină și dând un pat curat și comod funcționarului trimis său ce s'a dus cu un serviciu în comună.

Școlile. Forte rare-ori lipsesc nu numai în comuna de reședință ci și în cătune. Tote școlile au localuri noi, bine aerate, bine iluminate și încălțite prin sobe de zid.

Mobilierul școlilor e model și materialul didactic ireproșabil și abundant. Învățatori și învățatore dintre cei mai buni. Rare-ori școlă nu are grădină.

Înființarea și buna întrețineră a școlilor în acest județ face, D-le ministru, un mare serviciu, căci rari sunt casurile în cari copii nu merg la școlă și acesta am constatat-o nu din cataloage ci din fapte. Așa, voiți cita comune ca d. e. Caranusuff, unde anul trecut mai că n'am găsit parinți vorbind românesce, și în acest an copii în jocurile lor nu întrebuințaza de cât limba românescă și parinții lor vorbesc binisor românesce.

Ceea-ce lipsesc județului Tulcea este un gimnasiu dacă nu un liceu, lipsă care permiteți mi a spune, constituie un mare prejudiciu și o greșela ce trebuie cât de repede reparată.

Mulți sunt parinții copiilor din numeroșele comune urbane ale județului cari, dorind a da o mai înțusa instrucție copiilor lor și negasiud o școlă secundară româna de cât la Braila, Galați, Bertad sau București, sunt împinși către școlile altor naționalități, și cari nu lipsesc în orașul Tulcea, scoti ce u'au nici un interes a cultiva simțimintele și limba româna semănată de școlile noastre primare.

Iată de ce, nici un sacrificiu nu trebuie înălțurat pentru crearea unei școlii secundare în asta parte a țerei unde nimic nu ne lipsesc pentru a ne asimila generațiile existente și a arăta că România e în adevăr o țera purtătoare la civilizație.

Numeral elevilor ce au frecuat școlile publice în cursul anului 1887 este de 3.252 băieți și 1.429 fete, peste tot 4.681; prin urmare, într'o perioadă de 8 ani, admițând ca pe fie-care an avem 1.000 copii ce au terminat clasa a IV primară, avem 8.000 copii ce 'i-am dirigit către școlile secundare străine.

Biserica, D-le ministru, nu e nici ea neglijată în județul Tulcea unde, ne geamie, fie biserica, sunt curate, bine întreținute și având preoți ce 'și inspiră respect.

Curățenia stradelor, unde fie-care locuitor e dator a matura partea de față casei lui, e un model.

Caslele nevaruite pe dinafară și pe dinauntru mai ca au dispărut în acest județ.

Cărciumile curate, vasele și paharele

lor pot sta la masa ori-căruia fără temă de a roși. Fie-care stabiliment are o firmă curată și indicând felul comerțului, comuna și numele proprietarului. Baligarul din curtea hanurilor nu se vede aci.

Caslele din comune numerotate și mai peste tot stradele pōrtă un nume.

Alimentele și băuturile de bună calitate și continuu supravegiate.

Calele de comunicație bine întreținute și un mare număr de șosele noi s'au făcut și se fac continuu în județul Tulcea.

Plantații abundente și prospere fac să dispara bălțile numeroase dupe malul Dunărei, începând de la Tulcea până la Macin; chiar în toamna anului acesta se plantăza 50.000 salcii numai la Isaccea, ast-fel ca paludismul va fi mult micșorat în acele localități.

Orașul Babadag posedă astăzi un spital cu 12 paturi și în curând vom avea altul la Macin, ambele subvenționate de județ.

Instrumente chirurgicale de prima calitate s'au dat anul acesta fie-cărui medic de arondisment. În plus s'au cumpărat 3 farmacii portative complete pentru medicii de arondismente și s'au dat serviciului veterinar instrumente noi.

Pavagale orașului Tulcea refacute și multe strade noi pavate. În locul balarielor din fața palatului administrativ înaintea debarcaderului vaporilor, găsești o frumoasă grădină.

Spitalul orașului Tulcea model de întrețineră, îngrijire și desăzug. Acest spital e subvenționat cu peste 12.000 lei pe an de județ.

Iată ce pote face o administrație inteligentă și cu inimă și care e continuu în raport cu sateul prin desate inspecții facute lunar la fie-care comună.

Cutez a dice, fara tema d'a fi desmintit, ca județul Tulcea e un model de organizație și administrație ce pote rivaliza cu occidentul.

Personalul medical. Județul Tulcea coprinde 4 plăși, având fie-care câte un medic de arondisment, un vaccinator și o moșe. În plus, orașul Isaccea are o moșe. Orașul Babadag are un medic de oraș și spital. Un medic-primar e șeful serviciului sanitar și județul are și un alt veterinar al zonei preventive.

Din cele 3 plăși vizitate de mine m'am convins că medicii 'și fac datoria, mulțumită bunei conduceri a D-lui dr. Keleadino, medicul-primar al județului. Medicul plășii Maciu, însă, nepunând destula atenție în serviciul său, împregiurare care a făcut ca în acea plasa rușinea a domni în cate-va comune, de și administrația 'a prevenit la timp și de mai multe ori, totuși nedând atenția cuvenită, a lăsat ca epidemia să faca ră-

vage fără a lua măsură. Din această cauză am invitat pe D. medic-primar de județ a'î face admonestația prevădută de lege.

Farmacii. Afară de cele 4 farmacii ale orașului dintre cari una proprietate a comunei fondată din fondul cerchezesc și care e ținută în arendă de D. Ion Melinescu, județul mai are o farmacie la Sulina, una la Babadag și alta la Măcin. Cele două din urmă sunt subvenționate cu câte 100 lei lunar, cea din Babadag de comună iar cea din Măcin de județ.

Tote aceste farmacii sunt bine ținute, posedă medicamente suficiente și de prima calitate. Câtă să menționez însă, că farmacia orașului e un model de îngrijire și supraveghere datorită șefului său, D. farmacist Ion Melinescu.

Comerțul cu substanțe medicamentose. Mulțumită supravegherii administrației și concursului ce dă serviciul sanitar, acest comerț clandestin nu există în județul Tulcea.

În orașul Tulcea, însă, există drogueria D-lui Crețoiu și care nu se conformă regulamentului și legilor.

Așa, D-sa vinde substanțe medicamentose și otrăvuri pentru caii armatei, fără a face pe veterinar să semneze în registru când primesce acele otrăvuri, vinderea în detaliu, oprită de lege, o practică destul de des D. Crețoiu, căci cerându-i chinină, găsesc o cutie de-facută pe masa prăvăliei și din care nu lipsea de cât 20 grame, pe cari de sigur le vinduse în detaliu, pe când legea nu'î permite a vinde de cât cu ridicata și minimala doza e de 100 grame.

Cu totă supravegherea poliției care l'a și dat în judecata alta-dată, D. Crețoiu nu înțelege ca trebuie să se supună legii. Am cerut D-lui medic de oraș să'l observe de aproape și să'î aplice continuu legea până'î vom sili a înțelege că trebuie să se supună.

Prostituția și sifilisul. Afară de cele din orașul Tulcea și Sulina, în acest județ nu sunt prostituate. Ele sunt vizitate regulat de medicul respectiv.

Sifilisul și consecințele lui de și nu atât de întinse, el există și mai cu seamă în Tulcea și Sulina adus de marinari și trecători. Isaccea pare a fi în aceeași linie, căci cu ambulanța de la Nicolifet am găsit 3 bolnavi de sifilis de la Isaccea, locuitori lipoveni, de profesie pescari.

Un cuib al sifisului este prostituția clandestină exercitată mai cu seamă de chelnerițe și nu încă atât în Tulcea dar mai cu seamă în cele-lalte județe unde exercițiul prostituției clandestine e pe o scară foarte întinsă.

Un alt mijloc de propagare al sifilisului ca și al variolei, este acela prin țigani și nomazi ce cutreeră vara satele

din Dobrogea și mai cu seamă din partea stângă a Dunării. Contra lor trebuie luate iar măsuri. Sciind, D-le ministru, că printre consecințele sifilitice, pagela mucosă ale gurei sunt cele mai transmise, am atras atenția medicilor ca la examenul prostituatelor să observe și aceste accidente ale gurei; cari dacă există, trebuie luate măsuri de împedicarea și lățirea lor.

Vaccinația. Ea se execută de o manieră foarte activă. În cursul acestui an de la 1 Ianuarie—1 August s'au vaccinat 1.116, dintre cari 70 Lipoveni.

Totuși însă nu putem fi mulțumiți de acest rezultat; căci în cursul anului acesta variola s'a ivit încă în 15 comune, dintre cari 11 printre Lipoveni dând un număr de 187 morți pe 624 îmbolnăviți. Români nu figură în astă cifră de cât cu un număr de 23 bolnavi dintre cari 5 morți.

Printre comunele lipovenesci ce putem pune în prima linie, în ceea ce privește variola, avem Carcalău, unde epidemia a început la 18 Aprilie și a durat până la 11 Iunie, dând un număr de 203 bolnavi, dintre cari au murit 119.

În a doua linie avem comuna Sarii-kioi, unde epidemia a început la 19 Ianuarie și a durat până la 18 Aprilie, producând 124 bolnavi, din trecători 15 morți.

În a treia linie comuna Sifstofca cu cătunul ei Periprava, având 108 bolnavi cu 8 morți. Epidemia a început la 22 Martie și a ținut până la 28 Iulie.

Cel-lalte comune sunt: Chilia-Veche 25 bolnavi cu 12 morți, Isaccea (printre Tătari) 8 bolnavi cu 2 morți;

Slava Rusescă 48 bolnavi cu 10 morți; Hagighiol (români) 11 bolnavi cu 3 morți;

Sabangia-Cotunali 9 bolnavi cu un mort;

Telița 17 bolnavi cu 3 morți; Cătunul Colica Sarighiol (români) 3 bolnavi cu 1 mort;

Somova (români) 4 bolnavi și nici un mort;

Mahmudie 49 bolnavi cu 8 morți;

Morughiol 6 bolnavi cu 1 mort;

Enșala (români și ruși) 19 bolnavi cu 4 morți.

Vedeți dar, D-le ministru, că aceea ce am constatat și în județul Constanța se petrece și în Tulcea unde variola bătute aproape în permanență, secera și suferim de copilași și adulți.

A mai tolera o atare stare de lucruri, a mai lăsa o populație destul de numeroasă (17.812) și cari nu se supune legilor în ceea-ce privește declarațiile nașterilor; a le tolera să și îngroape morții pe ascuns și fără nici o regulă, este a'î vedea dispărând numai din cauza ignoranței și fanatismului lor.

A spera să'î luminăm prin preoți este imposibil, căci preotul e acel ce se opune.

Prin scolare e prea târziu; căci variola'î va secera încă mulți ani. Și chiar prin comunele unde sunt școle, ei nu'î trimet copii. Ceea-ce este de remarcat este că chiar în comunele unde sunt români, ei tot nu se înduplecă a se vaccina și cânta când sunt bolnavi. O asemenea populație departe d'a fi folositoare, nu face de cât să întretie epidemiile pe care le plătesc și concetașii lor de alte naționalități. Eū cred că numai aplicându-le legea vom micșora mortalitatea lor și vom face să dispară variola.

Morbiditatea epidemiei. Județul Tulcea, unul din cele mai fertile, (în cursul anului 1885 s'a semanat 878.487 hectare ceea-ce revine aproape un hectar de suflet) cu păduri imense, ape curgătoare, foarte numeroase și abundente, cu fântâni ce dau o apă de bună calitate.

Pașii imense, vite numeroase (401.720 capete de vite, ceea-ce revine la 20 capete de familie ori peste 4 vite de suflet), cu căi de comunicație progresand mereu, cu porturi pe Dunare, cu o climă temperată, face ca boala nu sunt prea numeroase și atunci când ele au caracterul epidemic, sunt combătute de la început și împedicate a se lăți.

Printre boala cele mai frecvente, afara de variolă, voi nota:

I. **Paludismul.** Există numai în comunele de pe malul Dunării, căci de la Sulina la Macin, mai ca e decât o baia.

Deși fericire, însă, locuitorii au destule mijloace de existență, ast-fel ca fiind bunc hraniți și investimentați, ei plătesc mai puțin tribut paludismului. O mare îmbunătățire este stărcirea bășilor pe cât e posibil și plantații numeroase împregiurul satelor, facute și care se fac de administrația româna de la anexare și mai cu seama de 2—3 ani.

Medicamente suficiente și în deosebi deposite de chimia în toate comunele.

Povețe date de medici și care am constatat ca se urmăza. Voi cita ca exemplu Isaccea, de unde voiind sa plec la 5 ore dimineața, gazda nu lasa pe nici unul din companiunii mei, până nu lua și un pahar de lapte cald, atara de o cafea neagră căci „ve țerese de friguri“.

Dupe informațiile culese la ambulanța din Nicolifet și în localitate obe servand ca Isaccea e mult băntuită de paludism, unde am constatat cahexii proterunde paludeene și enorme hipertrofi ale splinei am mutat pe vaccinator în acea localitate ce n'are medic, ca ast-fel si pota iugriji frigurile intermitente la care'î băntue.

Repet si anul acesta aceea-ce ceream anul trecut. La Sulina e un medic militar pentru o mica garnisonă, daca ar fi mutat la Isaccea, unde comuna'î ar da

bucuros și o diurnă și unde e și o companie de soldați fără medic, am ajutat mult astă localitate; rămânând ca garnisona din Sulina să fie îngrijită de medicul de arondisment ori de cel de oraș.

Până atunci am invitat pe medicul de arondisment să viziteze Isaccea de 3—4 ori pe lună, iar nu numai o dată.

Am atras asemenea atenția D-lui medic primar, asupra pa'udismului în toate aste localități și mai cu seamă pentru Isaccea.

II. Tusea convulsivă a existat:

1. La comuna Chilia-Veche de la 1 Ianuarie până la 11 Martie dând 41 bolnavi, dintre cari 4 morți;

2. Comuna Enișala de la 23 Iulie până la 2 August, 9 bolnavi și un mort.

3. Comuna Hagighiol de la 19 Iulie până la 1 August 42 bolnavi.

4. Comuna Mahmudie de la 21 Iulie până la 1 August 52 bolnavi.

5. Comuna Colica de la 21 Iulie până la 1 August 12 bolnavi.

Am recomandat D-lui medic primar văruierea mai desă a caselor din acele comune, izolarea bolnavilor pe cât e posibil, scoterea cadavrelor din camere și depunerea lor la biserică până la înmormântare, văruierea și desinfectarea camerilor în care a murit veri-un bolnav, măsuri ce am luat și pentru alte bôle contagioase, pe lângă instalarea medicului în comunele bantaite, ori de-a lor vizitare.

III. Rugeala a existat de la Iannarie până la Aprilie în comunele Babadag, J jla, Văcureni și Luncavița. În cele 3 din urmă, dacă D. medic al arondismentului și ar fi îndeplinit consciincios datoria, nu eram să notăm un atât de mare număr de morți ca d. e. la comuna Luncavița (plesa Măcin). Sper însă că D-sa va fi mai atent pe viitor.

Mișcarea populației. Populația județului Tulcea este de 92.246 suflete împărțite astfel: 22.123 bărbați, 21.982 femei, 24.892 băeți, 23.539 fete, ocupând un număr de 18.288 case; ceea-ce ar da aproape 5 suflete de o casă.

Pe religiuni avem:

Ortodoxi 64.983, catolici 1.321, armeni 878, luterani 1.555, anabapțiști 498, mahometani 10.108, israeliți 3.217, diverse secte 1.992.

Dupe naționalitate avem:

Români 29.386, Bulgari 21.851, turci 4.624, tătari 5.336, ruși 17.812, greci 4.694, germani 3.129, armeni 889, israeliți 3.217, țigani 832, diverse naționalități 476.

Cercetând acum numărul născerilor și al morților avem:

În 1884 s'au născut 3.185, în 1884 au murit 1.644, excedent 1.541.

În 1885 s'au născut 2.799, în 1885 au murit 1.626, excedent 1.113.

De unde rezultă că numărul născerilor întrece cu mult pe cel al morților. Numărul mai mare al morților în 1885, în raport cu al născuților, este datorat variolei, pentru care nu găsim destule cuvinte pentru a face ca vaccinațiunea să devie obligatorie.

Căsătorii. În județul Tulcea ele sunt mai numeroase și cifra lor se urcă la suma de 300 în cursul anului 1885.

Cimitirele. Peste tot ele sunt scoase din comune și incongruate de un șanț sau gard. Plantația începe deja a se face și la cimitir. Gropile se fac destul de adânci și desgropurile sunt foarte rare și atunci în termenul prescripș de lege.

Ape minerale. Isvóre de ape minerale cunoscute până astăzi nu sunt. În plesa Tulcea însă sunt 3 bălți pe lângă lacurile cu apă de un gust sărată-sălcie și amar.

Printre ele există una în comuna Hagighiol, care e alimentată de la ul Ramzım, când nivelul apei creșce, balta care în timpul secetei scade, depuind o mare cantitate de sare pe margini.

Fundul ei conține un nomol de colóre neșra, onșuros, sărat, amar și sălcıü. De această baltă locuitorii folosesc de un îndelungat timp în diferite maladii, observate de D. dr. Bogliac, medicul plășei și mai cu seamă în reumatism, scrofula și bôle de piept.

Plantația din pregiurul bălței e identica cu cea de la lacul Sărat.

Apele de băut. De și în genere ele sunt abondente și de bună calitate, e dorit ca în comunele Cășla, Samova și Parches, să se facă puțuri în comune pentru a împedica populația să se serve de apă de bălți.

Serviciul veterinar. Mai tot anul acesta fruntariile noastre au fost închise pentru Rusia, unde există pesta boviuă, astfel că a fost interdișă introducerea în țară a animalelor ori a produselor lor brute.

Carantina punctului de observație Tulcea, este în bună stare și reparată. O gardă e în permanență pentru a împedica stricăciunile.

D. veterinar al punctului Sălcianu, care e și veterinarul orașului Tulcea, și îndeplinesce bine datoria. Vit-le sunt sănătoșe și n'am avut a înregistra nici o bôla în cursul anului curent. Cât despre vitele județului, cele de speța boviuă au suferit de gastro-entero-nefrită și cărciașul la speța ovină.

Zona preventivă. Aceste despărțire este compusă din 25 comune și 13 cătune, situate de a lungul frontierei despre Rusia, coprinșând un teren de 30 kilometri în interiorul județului Tulcea, iar în lungime aproximativ de 135 kilometri și este divizat în 3 secțiuni, serviciul în aceste 3 secțiuni se face de 3 revisori, cari au obligațiunea prescrișă

de art. 48—58 din regulamentul pentru formarea zonei preventive.

Numărul total al vitelor din această zonă, la formarea cadastrului, a fost de 20.310.

De la formarea cadastrului, sporul acestor vite până astăzi este de 13.930 fiind scădușe deja cele mórte, vîndute, tăiate, etc., astfel că aș avem un efectiv de 34.240 capete de vite, afară de cele născute în anul curent, cari însă n'au împlinit vârșta de 6 luni cerușe de art. 11 din regulamentul formării zonelor spre a putea fi cadastrate și înfierate.

Paza fruntariei lasă de dorit, căci în tot lungul despărțirii și care este de 135 kilometri, sunt prea pușine piquete, iar în distanța de 12 kilometri adică de la Isaccea, până la Cital, nu există nici un piquet ceea-ce a făcut că mai acum veri-o două luni să trecă în not din Rusia o herghelie de cai și serviciul nostru de pașan'a aflat de cât mai târșiu, cas, care ne face a crede că s'ar putea face cu înlesnire chiar contrabaude de vite din Rusia, unde pesta-boviuă există aproape în permanență, introducând-o și la noi.

Asupra acestui fapt mi permit a vă ruga, D-le ministru, ca să bine-voiți a lua măsurile ce veți crede D-vóștră mai nemerite pentru ca paza să se facă cât se pôte mai exact și riguros.

Serviciul veterinar al acestei despărțiri se face cu multă anevoință din cauza lipsei de căi de comunicație, deosebit că multe din comune sunt situate în bălți, ceea ce face ca pe timpul când se revarsă apele sau se pornesc sloiurile de ghiață, transportul la aceste localități devine cu totul imposibil.

Acesta fiind serviciul și starea lui, permite-ți mi a vă atrage atenția asupra următoarelor două puncte:

1. Ca comunele Măcin, Carcaltu și Greci să fie scoșe din această despărțire, de óre-ces ele sunt într'o distanță mai mare de 30 kilometri de la fruntarie și dupe regulamentul formării zonelor, numai comunele cari cad în această rașă pot face parte din despărțire, iar nici cum cele cari se află într'o depărțare mai mare, dupe cum sunt aceste trei comune, ceea ce me face să cred că ele sunt numai din eróre trecute în zona preventivă.

2. Modesta sumă de 100 lei mensual, cu care sunt plătiși revisorii de vite, cari sunt ținuși a avea și un cal pentru a se transporta mai cu ușurință de la o localitate la alta, este cu totul insuficientă, căci dupe cum vedeți din această sumă trebuie să și întreție familia, calul, să pretatempine toate cheltuelile cari le face cu ocașia inspecțiunilor fără a ține seama că pe timpul, venirii apelor este nevoit a se priva de

(Supliment)

cal, plătind sume, pot dice, enorme în raport cu retribuțiunea lor, pentru a se transporta cu bărci prin unele comune.

Ar fi dar un act de înaltă dreptate dacă D-văstră ați bine-voi a vă interesa și de sorta acestor funcționari, asigurându-le o poziție materială în raport cu serviciul ce li se cer și pe care 'l fac într'un mod conștiincios.

Cât privește numărul vitelor județului Tulcea, el este următorul:

Vite mari: 10.340 cai, 10.105, iepe, 1.907 armăsari, 22.039 boi, 28.139 vaci, 397 tauri, 822 bivoli, 383 asini și 22 catări; total 74.154.

Herghelii sunt 348, cuprinzând: 1.740 cai, 5.747 iepe, 649 armăsari și 33 asini; total 8.169.

Vite mici ale locuitorilor, 121.539 oi, 12.249 berbeci, 16.075 capre, 1.731 țapi, 7.646 porci și 7.060 scrôfo; total 166.300.

Turme sunt 589, cuprinzând 123.307 oi, 14.038 berbeci, 10.250 capre, 1.156 țapi, 2.030 porci și 2.316 scrôfo; total 153.097.

Lâna produsă anualmente este de 308.346; acesta ne dă mai mult de 4 vite de fie-care suflet, sau peste 20 capete de diferite vite de fie-care familie.

1. Comuna Garanasuff

Populația 1.500 suflete, turci, tătari, bulgari și români; născuți 36, morți 21. Vaccinația executată. Curățenia nu lasă nimic de dorit. Localul primăriei admirabil. Cimitirul afară din comună, are farmacie comunală.

2. Satul Măceștarului (Casapkiol)

Populația 1.400 suflete, bulgari și puțin români, născuți 32, morți 20, are farmacie comunală, școala, primăria, biserică admirabile. Cimitirul afară din comună.

3. Comuna Babadag

Școala de fete și de băieți, localul primăriei, stradele, piețele și locuințele nu lasă nimic de dorit. Spitalul compus din 10 paturi, prevăzut de tot ce trebuie, alimentația bună și suficientă. Medicul și îndeplinește conștiincios datoria. Latrinele trebuiesc reparate.

4. Cătunul Enikioi

Populația 400 suflete, stradele curate, copii vaccinați, cimitirul afară din comună.

5. Comuna Cataloia

Populația 600 suflete, nemți, bulgari și români, născuți 43 și morți 26. Școala și primăria admirabile. Are farmacie comunală. Fabrica de spirit în bune condițiuni. Cimitirul afară din comună. Copii s'au vaccinat.

6. Comuna Cășla

Populația 700 suflete, nemți și turci, născuți 15, morți 13. Aci a dominat variola. Copii sunt vaccinați. Curățenia nu lasă nimic de dorit. Are farmacie comunală. Cimitirul și biserica afară din comună.

7. Comuna Samova

Populația 2.500 suflete, români și puțin bulgari, născuți 34, morți 19. Aci fost 4 cazuri de variolă. Copii vaccinați. Stradele curate. Trebuie plantată partea comună despre balta ce se întinde până la Dunăre.

8. Comuna Nicolitșel

Populația 1.300 suflete români, născuți 52, morți 20. Copii vaccinați. Farmacia comunală model. Primăria, școala, comuna și stradele de o curățenie rară, mulțumită inteligenței primarului și notarului comună, cari au adunat o colecție de minerale și monete ce au devenit proprietatea comună.

9. Comuna Isaccea

Populația 3.000 suflete, români, turci, tătari și lipoveni. Curățenia și buna îngrijire a comunăi, facerea de noi pavaje și lărgirea stradelor se datorază primarului și particularmente inteligenței polițai. Pentru a stărpi paludismul se vor planta în această toamnă 50.000 sălcii pe marginea bălței. Spre a da ajutorul medical trebuincios, am stabilit pe vaccinatorul acolo, iar medicul de arondisment s'an obligat a vizita mai des comună. Cimitirul e afară din comună. Școala și biserica în bună stare. În luna lui Ianuarie 8 cazuri de variolă printre turci și tătari, care a dat un mort.

10. Cătunul Rakela

Populația 450 suflete români. Curățenia nu lasă nimic de dorit. Școala nouă foarte bună. Cimitirul afară din comună. Pojarul a dat mai multe cazuri de morțe.

11. Comuna Luncașița

Populația 1.200 suflete români, născuți 69, morți 72. Pojarul a dominat în timpul iernii și medicul arondismentului nu și-a făcut datoria, lucru pentru care, conform legii, am cerut a se aplica primul grad de pedepsă. Copii vaccinați. Curățenia nu lasă nimic de dorit. Școala și biserica bună. A fost un caz de pelagră, care trimis la spitalul Tulcea, s'a vindecat. Are farmacie comunală.

12. Comuna Văcăreni

Populația 1.040 suflete români, născuți 55, morți 42. Copii vaccinați. Pojar în luna Martie. Are farmacie comunală. Școala bună. Primăria admirabilă. Cimitirul afară din comună. Hanurile,

casele, curțile, stradele curate. Am găsit un copil bolnav de friguri, căruia 'i-am administrat medicamentele necesarii.

13. Cătunul Garvan

Populația români. Curățenia nu lasă nimic de dorit. Copii vaccinați. Școala și biserica în bună stare.

14. Comuna Jigila

Populația 1.000 suflete români, născuți 40, morți 35. Pojarul a dominat în timpul iernii. Puțurile din marginea bălței cu o apă infectă s'au astupat. Copii vaccinați, are farmacie comunală. Cimitirul afară din comună. Curățenia ireproșabilă.

15. Comuna Măcin

Populația români și turci. Curățenia ireproșabilă, s'a făcut o grădină publică. Palatul administrativ trebuie reparat. Școlile, bisericile, giamiile în bună stare. Farmacia bine aprovisionată. Născuți 103, morți 72. Cimitirul afară din comună.

16. Orașul Tulcea

Orașul Tulcea, situat pe malul drept al Dunărei, este așezat în amfiteatru pe 7 coline cari formează un fel de semicerc, a cărui bază este albia Dunărei. Partea exterioară a orașului este incongiurată de bălți și terenuri mlăștinoase. Cât privește populațiunea orașului, după cea din urma statistică, ea se urcă la 17.000 locuitori.

Starea igienică. De sigur că nu e nici un oraș în tota țera care să conție o varietate de populație, aparținând diferitelor naționalități precum este în Tulcea: români, greci, bulgari, turci, tătari, ruși, lipoveni, armeni și israeliți, în parte orașul în atâtea suburbii câte naționalități sunt, păstrând fie-care tiparul său național. Fie-care naționalitate și adesea-ori fie-care sectă religioasă care formează o comunitate deosebită de celelalte și păstrează moravurile ei cu tenacitate.

Portul, nutrimentul, construcția caselor și celelalte în general, diferă la fie-care sectă, lucru ce influențează asupra igienei și făcând ca acest oraș să fie expus influenței maladiilor contagioase. Confirmațiunea celor arătate mai sus, reiese din cele constatate în cursul anului curent, cu ocazia unei epidemii de variolă, care a bătuit numai o parte din oraș, adică suburbiile locuite de lipoveni și tătari, din cari cel dintâiu, din cauza unor prejudicii isvorite din fanatismul religios, refuză a se supuna vaccinațiunii, iar cel din urmă trăiesc în modul cel mai miserabil, așa că condițiunile lor igienice sunt mai pre jos de ori-ce critică.

Astă epidemie de variolă, care a făcut multe victime printre tătari și lipoveni, a scutit restul orașului unde nu s'au constatat de cât două casuri.

Tôte silințele puse spre a îndrepta răul au fost departe de a fiasatisfăcătoare, căci tătarii, din cauza miseriei, iar lipovenii, din cauza superstițiilor religioase, au mers până acolo în cât au respins cu forța pe agenții serviciului sanitar, iar pe copiii lor bolnavi 'i-a ascuns prin dulapuri, lădii sau sub patari.

În mai multe rânduri, consiliul de igienă, ocupându-se de starea igienică a orașului, care în unele părți lasă de dorit, a luat multe dispozițiuni sanitare, fără însă a reuși pe deplin, căci pe de o parte a avut a se lupta cu prejudiciile religioase ale unei sau alte secte, iar pe de altă parte cu insuficiența mijloacelor materiale de cari dispune comuna în raport cu întinderea orașului, împregiurare ce a făcut ca, cu totă buna-voință arătată de autoritatea municipală, nu toate dispozițiile luate s'au putut executa.

Totuși avem de notat multe îmbunătățiri din cari o parte deja executate, iară altele proiectate și aprobate așa în cât execuțiunea lor numai este de cât o cestiune de timp. Ast-fel, de exemplu, repararea radicală a cheiului pe Dunăre care până în presint în unele părți ale sale servea de deposit imondiciilor orașului, uscarea bălței și nivelarea terenului din strada Carol I vis-a-vis de otelul Carol și la câți-va pași de debarcaderul vapoarelor, care erau un focar de infecțiune în centrul orașului și zidirea nouilor magazii pentru măcelării, cari se crede că vor fi terminate în toamna anului curent.

Nu mai cine a vădut baracele unde se vindea carnea până în anul trecut, pôte judeca utilitatea nouilor clădiri și câte mulțumiri se cuvin primăriei pentru ridicarea acestor construcțiuni. Nu trebuie să trecem cu vederea și începutul astupării unei bălți de pe strada Isaccea, precum și pavarea și alinierea mai multor strade, care pe lângă că înfrumusețază orașul, apoi înlesnesce și scurgerea apelor de plôe și ast-fel contribuie mult la îmbunătățirea condițiunilor igienice.

Industriile insalubre, precum tăbăcăriile și altele, dupe multă stăruință și opunerii din partea proprietarilor respectivi, au fost mutate afară din raionul orașului.

Personalul medical. Serviciul sanitar al orașului se face din două doctori în medicină, un veterinar, un vaccinator și 2 moșe și este împărțit în modul următor :

Un doctor în medicină este însărcinat cu căutarea bolnavilor din spitalul comunal, cu vizitarea femeilor prostituate

și cu căutarea bolnavilor sërmanii din culôrea de Roșu ; al doilea doctor se ocupă cu verificarea morților, cu actele medico-legale din întregul oraș și cu căutarea bolnavilor sërmanii din culôrea de Galben.

Posițiunea topografică a orașului și diversitatea condițiunilor de traiu cari dau nascere la diferite bôle, întinderea orașului în comparație cu populația, din care cea mai mare parte sunt muncitóre cu ziua, face că personalul medical este prea înpovărat.

Căutarea bolnavilor sërmanii se face la domiciliul lor, la spitalul comunal și la domiciliul medicilor.

Orele de consultațiuni sunt : de la 8—10 dimineța la spital și de la 3—5 dupe amedă la domiciliul medicilor.

Consultații gratuite în cursul anului s'au dat de ambii medici la 2.500 bolnavi, iar ordonanțe în comptul primăriei s'au liberat 1.235 de la 1 August 1885 până la 1 August 1886.

Vaccinația. De la 1 August 1885 până în presint s'au vaccinat cu succes un număr de 1.673 copii adică 1.003 mai mult de cât în 1884-85 și s'au revaccinat 492, adică 211 mai mult de cât anul trecut.

Fără succes s'au vaccinat și revaccinat 80. Acestă diferință în plus se datorează pe de o parte epidemiei de variolă care a făcut pe consiliul sanitar superior să concentreze în oraș pe cei 5 vaccinatori ai județului.

Verificarea morților se face de medicul verificator însoțit de oficerul stărei civile la fața locului.

Înmormântările nu se permit de cât dupe 36 de ore, cu tôte opunerile ce fac unele comunătăți, afară de casuri de maladii contagioase când înmormântarea se permite dupe 24 de ore, când e de dorit ca D-nii medici comunali să facă a se depune în dată cadavrele în o cameră mortuară construită ad-hoc la cimitir până la înmormântare.

Stabilimentele de bënturi spirtoase precum și birturile se vizitează regulat de medicul comunal, cari au atras în tot-d'una atențiunea proprietarilor asupra curățeniei atât a localurilor cât și a vaselor.

Consiliul de igienă al orașului a ținut de la 1 August 1885 până în presint 12 ședințe. Cestiunile cele mai importante ce s'au discutat afară de lucrările curente au fost relative la salubritatea publică a orașului precum și pentru combaterea epidemiei de variolă care a bătuit-o. E absolut necesar ca membrii consiliului de igienă, cari sunt în același timp și funcționari comunali, să nu mai lipsescă de la ședințe, împrejurare ce ar face ca acest consiliu să fie mai activ ca în trecut.

Prostituatele sunt 12—15 ; ele sunt

vizitate regulat de două ori pe săptămână la spitalul comunal. Spre a pune o barieră prostituției clandestine, s'a elaborat de consiliul de igienă un regulament care s'a și trimis ministerului spre aprobare.

Credem că cu modul acesta se vor împuțina blenoragiile care de un timp încôce se presintă în număr crescând. În ceea ce privește sifilisul, cu tôte că e destul de răspândit, totuși nu atinge cifra la care se urcă această bôla în celelalte orașe din țeră. Prostituția clandestină e cauza mării lui, contra ei trebuie luate tôte măsurile.

Starea sănătății populațiunei în anul acesta și mai ales în vëra curentă, a fost foarte satisfăcătoare, grație timpului care a dominat. În adevăr este de notat ca de mulți ani nu s'au vădut în Tulcea așa puține friguri, și mai cu sémă cele ce tipul continuu că în acest an, și care erau atât de numeroase în anii trecuți, din fericire nu s'a notat nici un cas de febră perniciosă. Causa căreia se datorază această stare fericită de lucruri sunt abondentele ploii cari au venit la timp ținând apele la un nivel înalt. Trebuie însă să notăm că numărul deceselor de tubercule pulmonare a fost mai mare de cât în anii precedenți, împregiurare datorită unei îndelungate și umede ierni. Singura bôla epidemică ce a existat în cursul anului a fost variola care a ținut de la Septembrie 1885 până la Iulie 1886, dând un număr de 348 volnavi dintre cari au murit 77.

Maladia a fost adusă în oraș de niște țigani nomazi și s'a întins mai cu sémă între tătari și lipoveni. Aceștia din urmă mai cu osebite au dat multă trudă medicilor din cauza refuzului lor de a primi atât vizitele medicale cât și ori-ce tratament.

Pentru a localiza dar bôla, consiliul de igienă sciind încă de mulți ani că avem a face cu o populațiune al cărui fanaticism religios o face a fi cu totul îndărătaicată și la care, prin urmare, povețele sale nu vor fi ascultate, a intervenit pe lângă onor. ministru pentru a se înființa un cordon militar împrejurul stradelor bătuite. Tot-d'o-dată consiliul sanitar superior, a opinat a se concentra în oraș totii vaccinatori cari servesc în acest județ, spre a vaccina și revaccina totii copii, procurându-și mari cantități de vaccin.

Grație acestor mësuri energice epidemia a fost localizată în cartierele locuite de tătari și lipoveni, ast-fel s'a ferit restul orașului.

Spre a face ca vaccinația să devie obligatorie, medicul orașului a dat în judecată 7 locuitori de alte naționalități, ce n'au voit a 'și da copiii pentru a fi vaccinați. E de dorit, repet, D-le mi-

nistru, să luăm severe măsurile și cu li-povenii.

Afară de variolă câtă să notăm câte-va casuri de scarlatină printre copii mai multor membri ale unei și aceleași familii chiar filiațiunea casurilor s'a putut urmări foarte bine.

Mortalitatea. De la 1 August 1885 până la 1 August 1886, au murit în oraș 447 indiviși, adică 253 bărbați și 194 femei.

Nasceri. În cursul anului s'au născut 587 copii, din cari 315 băieți și 272 fete, prin urmare cu totă epidemia de variolă, avem un excedent de 140 din cari 60 băieți și 78 fete.

Orașul Tulcea are 9 cimitire cari aparțin diferitelor comunități, cea mai mare parte din ele în oraș. E absolut necesar însă ca aceste cimitire să aibă și camere mortuare.

Consiliul de igienă și în anul acesta a insistat pentru facerea unui cimitir afară din oraș, la distanța cerută de lege și sper că această măsură atât de necesară pentru salubritatea orașului se va pune în aplicație în curând.

Spitalul. În cursul anului s'au tratat în spital 455 indiviși, dintre cari 314 bărbați și 141 femei; dintre aceștia au murit 33, trebuie notat însă că 14 au fost admiși muribunși.

Curățenia și abundența sunt de notat în acest spital, unde saltelele de lână există în fie-care pat.

Lingeria, care anul trecut lăsa de dorit s'a înlocuit cu alta, nouă și suficientă; asemenea s'au reparat și 3 camere în curte pentru casuri de boale contagioase, cu totul izolate de restul spitalului. Curtea însă trebuie absolut îngrădită.

Hrana bolnavilor se prepară în spital, iar medicamentele se dau de farmacia orașului cu un rabat de 30%.

Spitalul este dotat cu toate instrumentele necesare și cari sunt foarte bine îngrijite.

Personalul se compune din un medic, un intendent, 2 infirmieri, o infirmieră, un bucătar, un rânduș și o spălătorică și are în total 30 paturi din cari 20 pentru bărbați și 10 pentru femei.

Ar fi de dorit și este chiar indispensabil de a se prevedea prin bugetul spitalului și o moșe care să facă pe subchirurgul, spre a putea supraveghea ordinele date de medic și a da primele ajutoare în cas de urgență.

Terminând cu orașul Tulcea, găsim de datoric-mi a vă arăta că deca spitalul Tulcea este unul din spitalele ce nu lasă nimic de dorit din punctul de vedere al îngrijirilor medicale, acesta se datorică activității și devotamentului D-lui doctor Mihailescu, medicul primar, care e la înălțimea misiunii ce ocupă.

Nici pe al doilea medic al orașului, D. doctor Piaseschi, nu pot al trece cu vederea de modul cu care 'și îndeplinesc conștiințios datoria.

JUDEȚUL DOLJ

Unul din cele mai mari județe ca întindere și populație (259.635 afară de capitala județului) împărțit în 5 plăși, ast-fel că cu distanțele mari ce separă comunele, revine la 50.000 suflete pentru o plasă care n'are de cât un medic, de unde rezultă că ajutoarele medicale sunt insuficiente.

Personalul medical. Județul are un medic primar de județ, 5 medici de plăși, 5 vaccinatori, 5 moșe și un veterinar. Spitalul din Filiași și Bechet sunt îngrijite de medicii de plăși, având câte un sub-chirurg.

Spitalul din Calafat are un medic al său și care servește și orașul.

Serviciile aduse de medicii în cursul anului curent consistă în căutarea a 1.575 bolnavi de diferite maladii.

Ceea ce lasă de dorit aci personalul medical, este că D-nii doctori Codru-Drăgușanu și Rațiu nu pun destul interes în îndeplinirea datoriei, ast-fel că am fost silit a le face severe observații.

D. medic primar a înțeles că pentru a păstra poziția ce ocupă trebuie nu numai activate dar să 'și menție și autoritatea sa. S'a pătuns în parte că nu corespundența de cancelarie e misiia D-sale, ci să facă să înceteze variola și cele-l-alte epidemii ce bântue continuu acest județ.

E necesar însă ca D-sa să se ție în curent de serviciile ce le face personalul medical, singurul mijloc d'a împiedica la timp epidemiile. Voiu cita, ca exemplu, moșa plășei, care fără scirea D-sale s'a mutat din Calafat (reședința plășei) încă de mai multe luni.

Ceea-ce lipsește încă în acest județ sunt depozitele de medicamente de prima necesitate prin comune, lipsă datorită indolenței comitetului permanent, căci fondurile nu lipsesc.

Starea igienică a comunelor. Locuințele în general sunt compuse de case cu una până la două camere, ridicate de la pământ, acoperite cu stuf, paie, olane, etc., având ferestre suficiente. Ceea-ce lipsește și aci este un regulament asupra construcțiilor de unde rezultă că vedem adesea case de o aparență foarte plăcută, însă nu prea sănătoase, căci ele sunt în mare parte construite de pământ bătut, ce formază un perete gros și care neputându-se usca, rezultă că chiar vara temperatura camerelor este nu numai rece, dar și umedă.

Un neajuns ce prezintă încă locuințele, este reaua așezare a lor, ast-fel că plugarul nu ține nici un compt de

posibilitatea intrării raței solare în camera lui.

Coșarele nu sunt tot-d'a-una lângă casă, însă ele nu sunt în condiții de adăpost pentru vite. Băligarul care de ani întregi n'a fost scos din curți, începe a fi transportat pe câmpiile de arătură, mulțumită energiei începând a administrației.

Dacă și membrii comitetului permanent, ar eși în inspecția comunelor, s'ar face mult pentru îmbunătățirea stării igienice a comunelor noastre. Curțile mai peste tot sunt îngrădite și plantația abondentă.

Ceea-ce trebuie să dispară din acest județ sunt bordeiele, acele locuințe infectate, cuibul diferitelor maladii.

Cimitirele nu sunt încă scose peste tot din comune.

Școlile. Rare ori județul are locale proprii pentru școle. Cele mai adesea, ele sunt instalate în niște camere mici, rău aerate și izvorul tuturilor maladiilor.

Apa de băut prin multe comune e de rea calitate și insuficientă. Adese ori împregiurul fontanelor sunt bălți permanente, în cari zac porcii și bivoli cari se și adapă din acele bălți ce degază un miros infect.

Parte din aceste bălți se scurg chiar în fontani, de unde locuitorii ia apă de băut.

A face să dispară astă stare de lucruri vătămătoare sănătății, nu se cere de cât puțină îngrijire și supraveghere din partea sub-prefecților și membrilor comitetului permanent, supraveghere ce din nenorocire membri tuturilor comitetelor permanente, ce s'au succedat de la 1865, n'au executat-o nici nu au voit să 'i înțelegă importanța.

Singurul care se mișcă este actualul D. prefect Persiceanu, și D-sale se datorică executarea măsurilor igienice cu totul necunoscute până anul acesta în județul Dolj.

Șoselele. Înlesnirea comunicației nici ea n'a scăpat să nu constituie un focar de infecție, căci cu luarea pământului pentru facerea terasamentelor, s'a pus atâta nepăsare în cât mai că nu e comună în care să nu fi constituit bălți artificiale. Pațina îngrijire ce pune corpul tehnic la întreținerea șanțurilor din laturele șoselelor, cari sunt vecinic astupate cu pământ sau băligar, face că în dreptul locuinței fie-cărui locuitor, e o baltă în care scaldă găsele și porcii satului.

Locuitorul găsește un avantaj a 'și ține apror de casa lui găsele, și neștiind că acest avantaj 'l plătesc înghițând continuu un aer viciat și vătămător sănătății.

A întreține curate acele șanțuri și a le destupa o-dată pe an cu țilele comunale, obligând pe locuitorii a 'și face un

podet de trecere în curtea sa, ar fi a stârpi acele focare permanente de infecție.

• *Morbiditatea.* Maladiile ce au existat în cursul acestui an sunt:

Tusea convulsivă s'a ivit în 6 comune, atingând 130 copii, din cari au murit 15. Dintre aceste comune, Richita și Têrpeșita au fost cele mai bântuite, căci cea d'ăutșiu a avut 60 bolnavi cu 11 morți, iar cea de a doua 50 bolnavi cu 3 morți.

Variola. De și D. medic primar, în raportul D-sale, arată că ea nu a existat de cât în două comune, totuși am constatat-o însu-mi și la Maglavița, unde am găsit 5 bolnavi, de a căror existență nici că scia D. dr. Codru Drăgușanu.

Ea a mai existat și la un cătun unde a făcut mai multe victime.

Dacă D. dr. Rațiu ar înțelege că nu ast-fel trebuie să și facă datoria, n'am fi avut a nota atâtea casuri de variolă.

A stârpi variola, care face atâtea victime, se cere:

1. Obligativitatea vaccinării și a revaccinării.

2. Mai multă conștiință din partea medicilor de arondisment.

Angina difterică. Și această maladie a luat domiciliul tot în Băilești, localitatea de predilecție a tuturilor epidemice, unde au fost 28 bolnavi, asupra căreia D. medic primar și de arondisment, trebuie să aibă cea mai de aproape priveghere.

În comunele Ceratu și Lipovu, 52 bolnavi, au 7 morți.

Febra tifoidă, în comuna Predesci cu 22 bolnavi, dintre cari 6 morți. În comuna Roziștea, 5 bolnavi fără vre-un deced.

Paludismul e foarte răspândit în Dolj, unde bălțile sunt foarte numeroase. Este de dorit ca D-nii medici de arondisment să facă un tablou de toate bălțile și să se specifice cari s'ar putea seca prin scurgere. Cele ce nu pot fi secate, să fie încongiurate prin plantații abundente de salcâmi ori sălcii căci aste bălți deteriorează sănătatea locuitorilor.

Pelagra există particularmente în plasa Dâmbrava.

Vaccinația. În cursul acestui an s'au vaccinat 5.730 copii, număr insuficient pentru un județ, în care cei nevaccinați sunt numeroși.

Sper că D. medic primar a înțeles că numai D-sa e dator să facă ca vaccinația să devină o realitate.

Sifilisul. Dupe asigurările date de D. medic primar nu există de cât în porturile de pe malul Dunărei și numai cazuri rare și izolate.

Lucrările consiliului de igienă. În primul trimestru, consiliul de igienă nu s'a adunat nici o dată, din cauza nevenirei membrilor comitetului permanent și a inginerului.

Dacă nu voesc să lucreze în aceeași sală în care vin și ca membri, puteți vedea, D-le ministru, dacă se ocupă în județ cu sănătatea locuitorilor. În trimestrul al doilea, dupe ordinele D-văstre, abia au ținut 2 ședințe în loc de 12. Ar crede cine-va că în acest județ nu mai e nimic de făcut pentru sănătatea publică.

Isvóre de ape minerale. În județ există în comuna Desa o baltă numită „Baltă-Négră” care pare a fi identică cu Lacul-Sărat.

În comuna Gigera, un alt lac. În comuna Bucovet trei isvóre de ape minerale. Din toate aceste localități, s'au trimis apă pentru a se analiza de D. dr. Bernadh.

Nici o lucrare nu s'a făcut încă la aceste isvóre ori lacuri mineralizate.

Spitale județiane. Afară de cele din Craiova, în județ se află 3 spitale: La Bechet, Filiași și Calafat. Acela din Bechet de și este în bune condițiuni, el nu e proprietatea județului.

Cel de la Filiași, localul său amenință a se dărâma din anul trecut, când am atras serioasa atenție a comitetului permanent, care a promis să-l repare, rămânând însă cu promisiunea, căci de și în budget au fonduri suficiente și nominal pentru spital, totuși au găsit că este de ajuns a propti zidurile cu grindii în loc de a-l repara.

Aste spitale se dirige de medicii plășilor, afară de cel din Calafat, care are un medic special. Lingerie lipsesc încă la Bechet și Filiași.

Hrana ce se dă bolnavilor a fost redusă de la 60 bani la 45; ast-fel că nu li se pôte da strictul necesariu.

A le da 50 lei pe an, cheltueli extraordinare ca înmormântări, curățenia spitalului, etc., este ridicol.

Asemenea spitale mai bine ar fi să se desființeze de cât fie ținute atât de rău.

Mișcarea populațiunei. În cursul anului expirat s'au născut 12.908, au murit 6.361, prin urmare, avem un excedent de 6.547 suflete.

1. Comuna Cetatea

Populație 3.600 suflete. În 1886 născuți 71, pe 6 luni, morți 52, excedent 19.

În 1885, născuți 75, morți 35, excedent 40.

Nu s'a vaccinat, deși vaccinatorul era în comună. Negligența sa m'a făcut să cer D-lui medic primar să-l destitue.

N'are deposit de medicamente. E de dorit a se astupa grópa din strada principală. Nu am găsit bolnavi și nici cazuri de pelagră ori de sifilis. Stradele și curțile sunt curate. Bênturile și alimentele de bună calitate.

2. Comuna Basarab

Fondată în 1874. Populație 800 suflete.

În 1886 născuți 25, morți 12, excedent 13 în 6 luni.

În 1885, născuți 13, morți 8, excedent 5.

Casele în bune condiții igienice, sat model. Să se desființeze câte-va bordece ce există. Școla local cu chirie. Trebuie văruiată ca și primăria. Cimitirul este afară din sat. Biserica este admirabilă. Vaccinați acest an numai 24 copii. N'am găsit bolnavi, nici pelagră ori sifilis.

3. Comuna Maglavița

Pe proprietatea epitropiei Madona-Dudu. Populația 800 suflete. A fost variolă.

4 Cătunul Galenții (Maglavița)

Am găsit 5 bolnavi de variolă confluentă, de a căror existență medical de arondisment nu scia.

Am instalat acolo pe medicul plășei pentru a i cânta și vaccina și revaccina pentru a facesă luceteze variola, și pentru a activa operația, am telegrafiat medicului primar de Mehedinți, cerându-i 60 penă vaccin ce le-am dat medicului plășei. Am găsit încă 5 bolnavi de friguri cărora le-am administrat tratamentul necesar. Stradele și curțile curate. Apa bună. Cimitirul este afară din sat.

5. Comuna Moțășein

Și aci a existat variola. Am luat măsurii ca îndată să se vaccineze toți copiii.

6. Comuna Calafat

Unul din frumoasele orașele, cu o populație de 7.000 suflete.

Cea-ce lipsesc acestui oraș, este apa de udat stradele atât de necesară acestui oraș în care praful este foarte abondent din cauza curenților puternici și mai cu sémă din cauză că magaziele de bucate sunt situate în oraș.

E absolut necesar a se interzice repararea magaziiilor existente și a nu se mai permite construcția altora în rața orașului.

Curenții de aer atât de violenți fac că mai că nu există maladii epidemice în Calafat.

Casele locuitorilor lasă puțin de dorit. Ele sunt înalte, bine aerate și iluminate. Invelite cu olane și șindrilă în cea mai mare parte.

Totul denotă că Calafatul este un oraș prosper și miseria e necunoscută aci, probă că mai nu există sërmani cărora să le lipescă mijlocele de căutare în cas de bôllă.

Alimentele sunt bune afară de carne care este slabă, lucru pentru care am atras atenția D-lui medic de oraș. Băuturile nu sunt falsificate.

Comercial ilicit cu substanțe medicamentose nu se exercită aci.

Prostituția. Sunt două case de prostituate ce se vizitează regulat de medicul orașului, și sifilisul e rar aci, de și suntem în un port unde de ordinar astă maladie este destul de frecventă.

Piețele. Cea de alimente e curată. Măcelăriele lasă de dorit. Ele trebuiesc spote mai des.

Abatoriu bun și destul de depărtat de oraș.

Cimitirul întreținut bine și i se va face anul acesta o cameră mortuară. Nu se ține însă nici un registru, ast-fel că nu să scie locul unde s'a înmormântat cine-va.

Serviciul de curățenia latinelor nu există, lipsă foarte vătămătoare sănătății, căci latrinele sunt nescose de ani întregi. Am recomandat D-lui primar să înființeze de urgență un asemenea serviciu și la golirea lor să se verse în Dunăre în jos de oraș, iar nu pe mal, dupe cum s'a făcut alta-dată.

Ceea-ce m'a surprins este depositul de captore întregi de cărămidă depuse pe trotuare, unde șed ani întregi, aparținând diferiților proprietari, începând chiar cu consilierii comunali, adică cei ce fac regulamentele pe cari nu le aplică de cât altora.

Am cerut să facă a înceta asemenea lucrări. Curățitul stradelor se face prin 5 cantonieri și 2 furzone, mișloce insuficiente pentru rața orașului.

Serviciul medical se face de un medic de oraș care dirige și spitalul, D. dr. Klein, cărnua n'am de cât a'î arăta deplina mi satisfacție de modul conștiințios cum 'și face datoria. Omșe de oraș. O farmacie există în localitate și e întreținută destul de bine, fiind aprovisionată cu medicamente suficiente și de bună calitate. Proprietarul farmaciei merită laudă.

Spitalul. Aședat în o casă a comunei în bune condițiuni și coprinzând 20 paturi. Mobilierul lasă ceva de dorit în ceea-ce privește serviciul de masă, scui-pătorile și latrinele, pentru cari am atras atenția D-lui medic și D-lui primar.

Personalul spitalului lasă de dorit ca organizație, căci compus din 2 infirmieri din cari unul infirmier și intendent, nu are autoritatea cerută asupra servitorilor.

Am cerut ca acest personal să se compună ast-fel: O omșe care va fi intendentă spitalului, ast-fel ca în cas de faceri ar putea da ajutor lehzurilor, în plus prin studiile sale pôte ajuta pe medic la operații.

Un sub-chirurg și doi infirmieri a 40 lei pe lună. Astă organizație nu va mări cheltuelile de cât cu 1.200 lei anual, și bolnavii vor fi mai bine îngrijiți.

Istrumentele spitalului sunt suficiente și bine întreținute. Pansamentele sunt cele antiseptice și posedă un material abundent.

Lipsește o cameră pentru maladiile contagioase, lucru ce mi s'a afirmat de D. primar că l va executa chiar acest an. Lingerie bună, nu însă suficientă.

Am cerut să se facă o ghețarie; să se întreție de personalul spitalului grădina acest stabiliment. În spital se caută 500 bolnavi pe an, din cari cea mai mare parte din comunele rurale, ast-fel că numărul de 22 paturi, din cari 5 sunt plătite de ministerul de resbel, este insuficient.

Hrana bolnavilor bună și ea costă 40—45 bani pe zi. Budgetul prevede 50 bani bani pe zi de bolnav.

Fabrica de bere e în bune condiții.

De la 1 Ianuarie până la August s'a născut:

În 1886, s'a născut 156, a' murit 87, excedent 69.

În 1885, s'a născut 127, a' murit 109, excedent 18.

Prin urmare în anul acesta avem un excedent de 69 suflete, pe când în același timp din 1885 n'am avut de cât un excedent de 18 suflete.

Intre morți sunt trecute și cadavrele celor înecați în Dunăre și prinse aci.

Școlile sunt în număr de 4. Două române, în localități bune, proprietatea comunei, bine aerate, bine iluminate, să se curețe însă crăcile salcânilor de la ferestre căci opresce intrarea razelor solare.

Încălzirea caselor e vicioasă (prin sobe simple de tuci ce dau o căldură inconstantă, usucă aerul și lasă a eși acidul carbonic și oxidul de cărbune). Latrinele pline și infecte.

7. Comuna Galicea-Mare

Populația 3.425 suflete. Născuți de de la 1 Ianuarie 1886, până la August 94, morți 46, excedent 48.

Prin urmare de și excedentul este de 48 în acest an, totuși el e inferior anului 1885.

Cimitirul afara din comună. Stradele, curțile curate. Casele locuitorilor nu prea vărute. Localul primariei bun, curat ca și școla. S'a născut 55 copii. Dulap de medicamente n'are.

D. doctor Codru nu a vizitat comuna regulat. Așa la 4 Septembre, vine în comună, găsește 4 copii bolnavi de amigdalită și nu revine de cât dupe 14 zile.

Visitele sale a' fost făcute rar și ne-

regulat: la 28 Ianuarie, 24 Aprilie, 25 Mai, și 9 Iulie, Sper însă că dupe observațiile făcute, D-sa va înțelege că or trebuie să se demită, ori să 'și facă datoria.

Am găsit și vizitat un bolnav de febră-tyfoïdă și 3 de friguri intermitente. Am rugat pe D. medic primar ca peste 2 zile să 'i revadă și am făcut un mic deposit de medicamente contra frigurilor și a diareei.

Casele locuitorilor ca și aiurea neigienice. Mulți locuiesc încă în bordei. Plantația însă a salcânilor e foarte abondantă atât în comună cât și afară unde nouile plantații de vii sunt înconjurate de salcâmi.

8. Comuna Giubega

Mulți copii sunt nevaccinați, dupe cum am arătat D-lui medic primar, pe care l'am făcut responsabil și i-am cerut să facă a înceta ivirea variolei în județul său. Am găsit un copil de 3 ani atins de pelagră, i-am instituit tratamentul necesar și l'am recomandat medicului de arondisment.

Născuți 59. morți 25. Excedent 34.

Cimitirul e afară din comună. Școla în proște condiții, casă cu chirie. D. doctor Codru de la 29 Octombrie n'a venit în comună de cât la 9 Iulie.

9. Comuna Perișoru

Primarul dus. Ajutorul său plecat și cancelaria închisă, n'am putut lua nici o informație.

Casele nevărute, curțile, stradele curate, băligarele scose din curți și duse pe câmp.

10. Cătunul Pradovanul

Curățeniă peste tot. Băligarul scos din curți. Nu e nici un bolnav. Nu s'a vaccinat acest an copil.

11. Comuna Podari

Populația 1.025 suflete. Născuți 35. Morți 25. Excedent 10.

Nu s'a vaccinat în acest an. Stradele, curțile curate. N'am găsit bolnavi, nici pelagră. Populația săracă, casele neigienice, multe sunt bordei.

12. Comuna Bucoveț

Penitenciarul în reparație. Paturile lipsesc cu totul. Hrana bună. Arestații prea numeroși. Vestmintele și corpul lor curate. Am găsit 17 bolnavi din cari unul grav atins de pleuropneumonie, și altul de vaginalită dréptă. Medicul 'și face datoria.

Tabăcăria în bune condiții, se construiesc o bună casarmă pentru gardă. Ceea-ce cată să notez este că arestații eșiți de aci bunii lucrători, abandonă mai toți meseria lor din lipsă de capi-

tal, împrejurare care face că scopul nu e atins căci nu putem forma tăbăcării din acești arestați, cari având un meșteșug, n'ar mai reveni ca recidiviști.

Nu știu dacă nu ar fi bine să se primescă copil în acest atelier, cari să pótă deveni bunii lucrători, influențând astfel o clasă ce a dispărut, adică tăbăcării.

13. Comuna

Populația 3.300 suflete. Născuți 64 și morți 52. Excedent 12.

În colona morților figurază și 2 înecați și 3 arestați. Dulap cu medicamente n'are. Am găsit un bolnav căruia i-am prescris medicamentele necesarii și l'am recomandat D-lui doctor Schina medicul penitenciarului.

13 bis. Comuna Isalrița

Populația 1.200 suflete. Născuți până la August 1886, 74, morți 44, excedent 30.

În 1885, născuți 75, morți 28, excedent 47.

Prin urmare are un excedent în minus în acest an.

Mulți nevaccinați. Anul acesta nu s'a vaccinat încă. Școala în proastă stare. Cărciumile curate. Localul primăriei curat. Stradele și curțile curate.

Am găsit câți-va bolnavi de friguri, cărora le-am administrat medicamente.

Fiindcă plasa ocolului n'a avut medic, căci D. doctor Rațiu a fost însărcinat la Noembere cu plasa în care se află spitalul Filiași, i-am dat ordin să 'și reia îndată serviciul căci la Filiași s'a numit alt medic.

Cată să notez ca și anul acesta D. doctor Rațiu a scint să se sustragă de la serviciu sub diferite pretexte. Aci 'și-a luat sarcina de a primi lefurile funcționarilor sanitari, mijloc prin ajutorul căruia era mai în toate zilele în Craiova.

Comunele din plasa în care a făcut serviciul, le-a vizitat neregulat și de formă căci n'a căutat să vadă care e cauza enormei mortalități în comune ca d. e., la Brădesci, (17 kilometri departe de reședința sa), unde în Martie au murit 14 indiviți, în Aprilie 9 și D-sa s'a limitat în a semna registrul de inspecție.

Aci a dominat variola care a dat 3 morți. Frigurile sunt numeroase. Insumi am găsit câți-va bolnavi. Comunele le-a vizitat rar, așa la Coțofeni (câți-va kilometri departe de Filiași) n'a fost de fel în Aprilie.

În aste comune ca și la Almuș și Brădesci, nu s'a vaccinat.

Convicția, mea D-le ministru, e că D. doctor Rațiu nu 'și va face nici o dată datoria. Pentru a nu ne precipita însă, am rugat pe D. prefect să 'l observe d'apropo, și să vè refereze, căci, cu un medic ce nu se interesează de sorta populației ce 'l este încredințată, nu vom

putea stîrpi variola ce seceră de ani întregi județul Doljiu.

12. Comuna Almas

Populația 1.700 suflete. Născuți în 1886, 47, morți 14, excedent 33.

În 1885, 61, morți 29, excedent 32.

Nu s'a vaccinat. Am vèdut o femeie atinsă de o profundă anemie palustră, căreia i-am administrat medicamente necesarii și am recomandat o nouului medic de arondisment.

D. doctor Rațiu n'a vizitat comuna de cât la 13 Decembre 1885, 28 Martie 1886 și 16 Iulie 1886, de și e la câți-va kilometri departe de Filiași.

N'am găsit pelagră nici maladii sifilitice. Cimitirul afară din comună. Stradele, curțile curate.

13. Comuna Coțofeni

Populația 1.500 suflete. Născuți în 1886, 44, morți 26, excedent 18.

În 1885 născuți 42, morți 21, excedent 21.

Cimitirul e afară din comună. Nu s'a vaccinat în acest an. Curățenia nu face defect. N'am găsit bolnavi. Școala bună, curată. Primăria localul vechi. Măsa plășei plecată de 2 săptămâni în o altă plasă. Am cerut D-lui medic-primar s'o recheme la datoria sa.

14. Comuna Brădesci

Populația 2.215 suflete. Născuți în 1886, 44; în 1885, 45. Morți în 1886, 35; în 1885 20. Excedent în 1886, 9; excedent în 1885, 25.

Nu s'a vaccinat. A fost variolă și friguri. D. dr. Rațiu nu 'și-a făcut datoria. Stradele, curțile curate fără băligare. Cimitirul scos afară din comună. Am găsit câți-va bolnavi de friguri cărora le-am administrat medicamente necesarii.

15. Comuna Tatomiresci

Populație 1.069 suflete. Născuți în 1886, 23; în 1885, 39. Morți în 1886, 21; în 1885, 7. Excedent în 1886, 02; excedent în 1885, 32.

S'a vaccinat tocmai la 29 Iulie. Numărul morților n'a deșteptat atenția D-lui dr. Rațiu. Școala ruină. Primăria veche.

16. Comuna Filiași

Populație 2.952 suflete. Născuți 79. Morți 54. Excedent 25.

Notați că aci e reședința D-lui dr. Rațiu care n'a căutat pe bolnavi, astfel mortalitatea e prea mare. S'a vaccinat copiii. Cimitirul e afară din comună. Stradele, curțile, localul sub-prefecturii, primăria curate, nici nu s'îmănă cu infecția din anul trecut. Școala în reparație. Spitalul nereparat. D. prefect a promis că va face să 'l repare chiar acum.

Suma de 45 bani cât a alocat comitetul pentru hrana unui boinov e insuficientă. Instrumentele bine ținute și suficiente.

17. Orașul Craiova

Inceput de mari ameliorări. Pe multe strade s'a făcut trotuare de basalt artificial. Se pavază din nou strade. Se repară cele existente. Rigolele stradelor șoseluite sunt curățite și să curățeau pe o mare scară.

Cimitirile. Cel român aședat aproape afară din oraș, bine întreținut. Lipsesce o cameră de autopsie pentru a împedica facerea lor în curtea cimitirului.

Cimitirul evresc, catolic și protestant, aședat pe soséua Bucovățului, n'a camere mortuare.

O măsură ce trebuie luată este a împedica ca câini vagabonți omorâți cu strichină să fie îngropați, iar nu asvârliți în Jiu. Vitele se taie tot prin curți ca și în anii trecuți.

Fabricile de săpun de la bariera Bucovăț bine întreținute. Móra de faină asemenea.

Casa N. Georgescu din strada Unirei, compusă din 2 șiruri de câte 20 camere de fie-care lature, cu o curte lată de 3—7 metri, nepavată și infectă. În fund o altă casă cu 2 etaje cu latrină infectă, face din acest local un focar de infecție și nisce locuințe ce deteriorează sănătatea celor 150 locuitori. Casa Gârlețeanu tot fără latrină ca și în anul trecut. Casa epitropiei bisericii Mântuleasa cu 2 etaje, jos n'are latrină. Zidurile latrinei umede și infecte. Nu se pôte goli din cauză că amenință a se dărîma.

Curtea mică nepavată, fără sóre, cu o ulicioră lată de 1 metru în strada Lipscani pentru case cu 2 etaje de locuință la 40 suflete (israelite) și 39 români.

Brutăria Mandi Griva, curtea infectă ca și latrinele. Casa D-lui Const. D. Dimitrescu din piața Elca, latrinele se scurg în canalul apelor din stradă, hala curată, latrinele rău întreținute, hasrana lor descoperită. N'are apă în hală căci fântănele sunt stricate.

Piața de lemne infectă, nepavată. Piața Elca curată. Piața de pesce curată. Carnea, pânea și toate alimentele bune. Bènturile nefalsificate.

Copii vaccinați.

Prostituatele vizitate regulat. Totul denotă o îmbunătățire care se datorază consiliului comunal și neobositului D. dr. Antonini medic-primar al orașului.

Penitenciarul central. 124 arestați. Localul bine întreținut. Alimentația bună. Vestimintele curate și suficiente. În infirmerie am găsit 8 bolnavi. Latrinele, spălătoria cimentate și curate.

Arestul preventiv. Curățenia nu lasă nimic de dorit. Infirmeria are 8 paturi

bune. Lingerie suficientă. De la Ianuarie până la August nici un bolnav în infirmerie. Hrana bună. Latrinele trebuiesc reparate.

Spitalul filantropic. Anul trecut cu ocaziunea inspecțiunii am avut onoare să vă pun în curent despre situațiunea acestui stabiliment; în anul acesta, cu părere de rău, mă simt nevoit a vă notifica, că nevoile de atunci, din lipsa de mijloace materiale, nu s'au schimbat mult și că astăzi, poate în unele să fie mai simțite.

De aceea stărnuind în enumerarea făcută atunci, mai reviu asupra ceror mai importante.

1. Anul acesta ca și în cel trecut, spitalul este în reparațiune

2. Funcționarii locuiesc tot în spital, lucru ce câtă să înceteze cât mai repede.

3. Morții din oraș se depun tot în localul spitalului.

4. Nici o cameră de îmbăiere.

5. Latrinele tot infecte, și

6. Rufăria cu mult mai degradată ca în anul trecut.

Acestea dișe, iată și numărul bolnavilor căutați în cursul acestui an.

Aflați la 1 Ianuarie: 45 bărbați, 34 femei, 1 lehusă, 1 copil. Total 81.

Adăogați până astăzi: 585 bărbați, 398 femei, 30 lehuse, 20 născuți. Total 1.035.

Sănătoși: 550 bărbați, 367 femei, 29 lehuze, 21 născuți. Total 967.

Morți: 40 bărbați, 20 femei, 2 lehuze, 2 născuți. Total 64.

Rămași în ființă: 40 bărbați, 45 femei. Total 85.

Operați în cursul anului: 45 de ochi, 209 diferite. Total 253.

Consultațiuni gratuite 4.265.

Acest spital e în reparație, însă reparații ce nu schimbă în nimic starea lui igienică, camera morților tot alături de magazia de lingerie.

Cerșetorii șed tot în spital, unde infectă pe cei operați, bucătăria cu o putinică de apă.

Dacă în acest spital nu sunt compromise toate operațiile, acesta nu se datorază de cât minaioselor îngrijiri ale D-lui dr. Verescu, care nu cruță nici timpul, nici mijlocele sale pecuniare, pentru a ajuta bolnavii din spitalul ce l' dirige cu atâta demnitate.

Nu tot ast-fel pot dișe de D. medic-secundar al acestui spital, care lasă mult de dorit în ceea ce privește poziția ce ocupă.

Băile societății comercianților, instalație superbă ce nu lasă nimic de dorit.

Spitalul Stirbei mult mai bine ca anul trecut ast-fel că dacă ar avea și instrumentele hirurgicale indispensabile, acest spital n'ar lăsa nimic de dorit.

Spitalul Preda. Aci, D-le ministru,

primăria n'a fost adevăratul părinte, căci fondul lăsat de donator nu servă numai bolnavilor.

Așa din 32 paturi câte erau la început, astăzi spitalul n'are de cât 16 și acestea lipsite de cele necesarii, lipsă datorită unei rele administrații, căci observând bugetul spitalului întocmit de primărie, găsesc că pentru hrana bolnavilor se cheltuiesc 3.504 lei; iar pentru gratificări se prevede 4.120 lei pe an.

Nu e funcționar la primărie, începând de la secretar până la ușier, care să nu primescă o a doua lăfă din fondul spitalului.

Ceea ce e mai îngrozitor, e că în loc de a se plăti cei 26.000 lei, cât datoresc spitalul, sumă pentru care se plătesc dobândă, primăria risipește banii, acordând gratificări funcționarilor săi, gratificații ce de la cifra de 1.840 lei, câtă era în 1885, au fost ridicate la 4.120 lei în anul curent.

Economiile bugetare făcute în anii trecuți și cari de la 1884 — 1886, însumă 2.762 lei și 72 bani, nu știu la ce se întrebunțeză.

Astă stare de lucruri, care e departe de scopul donatorului, trebuie să înceteze, și acest buget să nu mai pôtă fi pus în lucrare până ce nu va fi aprobat de D-văstră, singurul mijloc d'a împiedica risipa și desființarea spitalului, căci a nu primi în spital cei ce vin din vârful munților pentru a și recăpăta vederea, pe când veniturile spitalului se risipească, este o crimă.

În acest spital s'a tratat în curs de un an 237 și s'a făcut operații de distinsul chirurg D. dr. Fabricius, care pune totă buna voință să mențină acest spital.

Farmaciile. Acea a D-lui Lezeanu, foarte bine îngrijită ca și a D-lui Pohl.

D-lui Mösș i lipsește etichetele ce nu erau conform regulamentului și la farmacia D-lui Glatz ordonanțele expediate nu sunt semnate de cel ce le-a executat.

Am făcut convenitele observațiuni. Farmacia Conteschveller bine întreținută însă nu s'a conformat legii care cere ca în cas de a avea elevi, ei trebuie să fie români.

Am cerut D-lui medic-primar să se reintre în lege.

Ospiciul Madona-Dudu, în aceeași stare ca și în anul trecut. S'a cumpărat o casă pentru strămutarea lui. Nu știu însă când se va strămuta, căci nici o reparație nu s'a început la noua instalație în acest scop.

Mișcarea bolnavilor al acestui ospiciu este următor:

Aflați 26. Intrați 15. Vindecați 8. morți 7. Rămași 26.

Mișcarea populațiunii a urbei Craiova de la 1 August 1885 la 1 August 1886.

Născuți 610 băeți, 594 fete. Total 1.204 dintre aceștia 84 israeliți.

Morți 304 bărbați, 289 băeți, 570 femei și fete. Total 1.163 dintre aceștia 45 israeliți.

Prin urmare abia avem un excedent de 41 suflete.

Bólele cari au produs mai mult mortalitatea au fost: Tuberculele pulmonare, pneumoniile, meningitele și trismus la copii tusea convulsivă; gastro-enteritele și dysenteriele mai cu sémă la copii.

Alte epidemii afară de tusea convulsivă n'au bătut populațiunea acestui oraș. De tuse s'au îmbolnăvit:

Bolnavi 60 băeți, 45 fete. Total 105.

Morți 21 băeți, 22 fete. Total 43.

Consultațiuni gratuite s'au liberat în acest timp ast-fel:

La cancelaria serviciului 3.331 dintre cari: la domiciliul lor 849, trimiși în spital 328.

Dintre aceștia la 809 li s'au liberat și medicamente gratuite, restul primind numai consultațiuni gratuite fără medicamente.

Bólele cele mai frecvente au fost: bólele aparatului respirator, cerebro-spinal, morbele poludeene, venerice, ale aparatului digestiv (cu deosebire gastro-enteritele, dysenteriele palustre) și tusea convulsivă și foarte rari casuri febra tifoidă și puerperala în spitale.

Vaccinarea și revaccinarea s'a operat precum urmază:

Vaccinați 720 băeți și 509 fete, total 1.229; revaccinați 40 băeți și 31 fete, total 71.

Acéstă operațiune s'a executat cu vaccin animal umanizat și de la braț la braț.

Cele 2 móșe retribuite de comună, au dat ajutorul D-lor la lehuze, dupe cum urmază: 59 băeți și 42 fete, total 101. La facerile dificile au fost asistate de D-nii medicilor comunali.

Prostituția. Case de prostituție sunt în total 12. Numărul prostituatelor este de 30. Se vizitează regulat de două ori pe săptămână, Mercuria și Sâmbăta. Cele ce se găesc bolnave se trimit în căutarea spitalului.

Prostituate clandestine, înregistrate actualmente, sunt numai 3, de și orașul este plin de asemenea individe. Cu tot regulamentul ce există, poliția locală nu ne dă nici un concurs.

Certificate medicale s'au liberat: de bătae 158, pentru scutire de bir 26, de deflorare 14, de autopsie 12, pentru alienați 4, mușcăături de câini 3, certificate diverse 72, în total numărul lor de 289.

Personalul sanitar al acestui serviciu compus din un medic primar, un medic de circumscripțiune, un medic vaccinator, un comisar sanitar, un medic veterinar de oraș și 2 móșe de colóre; total 7.

Am constatat cu o viue mulțumire că

igienea s'a îndreptat într'un mod simțitor și trebuie să constat că ea se datorază nu numai primăriei, ci mai cu seamă unei perseverențe continue și model al D-lui dr. Antonini care e unul din inteligenții și instruiții noștri medici primari de orașe.

Terminând cu județul Dolj, cată să vă atrag atențiunea asupra a două neajunsuri:

1. Luarea medicamentelor prin licitație, ast-fel că prețurile cu cari se ia medicamentele pentru populația sarmă, lasă a se bănuși că calitatea nu poate fi tot-d'a-una bună, de ôre-ce prețurile sunt prea coborâte.

E de dorit ca medicamentele să se dea cu rëndul de la fie-care farmacie un an, cu un scădământ convențional de 20—30 la sută, afară de medicamentele plășei, a cărei reședință e Calafatul și Bechetul și care trebuiesc luate de la farmaciile din acele localități.

2. O măsură nenorocită este admiterea măsurilor de dublu și quadruplu decaltru, măsuri ce fac aprôpe o baniță și jumătate veche, greutate prea mare pentru un muncitor, împregiurare care mă face a mă întreba, dacă herniile cari sunt foarte frecvente la noi, mult mai frecvente ca în alte state și care rezultă sau constituie o infirmitate incompatibilă cu serviciul militar, nu va mări numărul herniilor și prin urmare acela al exemplilor de la serviciul militar.

Școlile în aceeași stare, cele primare în case particulare, rău aerate, lipsite de lumină, unele fără curți, localuri insuficiente, de și pot găsi localuri mai proprii.

Se cere însă pentru acăsta energicul D-vôstre sprijin, pentru a înlătura una din cauzele ce oflesce și deteriorază fisicul copiilor. Pensionatul D-nei Diel, care 'mi-a arătat că voiesc a se conforma dispozițiilor luate de D-vôstră, inspectându'l din nou, nu va putea primi mai mult ca 35—40 eleve, număr mai mult ca strict în raport cu localul.

Acăsta al D-nei Streinescu unde copilele se culcau câte două într'un pat, 'mi-a spus că se va muta. Rămâne însă ca D. dr. Antonini să vadă câte eleve poate conține noul local.

IV JUDEȚUL MEHEDINȚI

Situat la frontiera despre Austro-Ungaria, cu care se mărginește la apus, iar la miază-zi cu Dunărea care 'l desparte de Serbia, are o suprafață de 1.099.399 pogone, dintre cari $\frac{3}{4}$ teren muntos. Împărțit în 5 plăși, ce copriind 202 comune și 258 cătune, cu o populație de 208.116 suflete.

Personalul medical. Budgetul prevede un medic primar de județ, 5 medici de plasă, un veterinar și un vaccinator. Un

medic, un vaccinator și două moșe pentru orașul Severin. Un medic cu un subchirurg la spitalul rural Strehaia, și un medic cu un subchirurg la spitalul din Severin.

Din cei 5 medici de arondisment lipsesc 4 de decimii de ani, lipsă datorită:

1. Neregularității cu care se plătesc lefurile în acest județ și particularmente medicilor cari sunt cei din urmă a fi achitați și adesea lăsați înapoi pe mai multe luni.

2. Marilor întinderi ale plășilor și distanțelor enorme ce ei trebuie să percurgă de la o comună la alta din 115 comune și cătune ce revine la un medic de plasă.

Pentru ca vaccinația să nu sufere, la plășile vacante există câte un vaccinator, ast-fel că variola, destul de frecventă altă dată, mai că nu există astăzi în Mehedinți.

Este abso-ut necesar să se înființeze la Baia-de-Aramă un spital rural de 15 paturi luate din cele 60 de la spitalul Strehaia, unde numărul bolnavilor trece foarte rare-ori peste 45.

Necesitatea creării acestui spital, dupe cum diceam și în anul trecut e basată pe următorile considerațiuni:

1. Lipsa de medici în acest județ ca și enorma distanță până la găsirea unui medic ori spital, căci de aci până la Severin sunt peste 80 kilometri, iar până la Strehaia peste 100 kilometri, singurile localități cu spitale sau medici.

2. Sifilisul este foarte învâș în plaiul Cloșani și populația e decimată un număr de aceste flagel, dar și de toate celelalte câte epidemice, contra cărora nu găseasc nimeni ajutor medical la îndemână.

3. Fărâșele mijloce materiale de cari dispun locuitorii în acăsta parte muntoasă, rețele locuiește mici, a aerate, construite de hâna și locuitorii hâniți într'un mod că se pôte de insuficient, face că o maladie înepută, nu încetăză de cât când s. făcut un mare entor de vicine.

Crearea unui spital nu în pare o dificultate, și iată de ce:

Statul va da mobilierul celor 15 paturi și întreținerea lor, lucru ce 'l face astăzi la spitalul Strehaia unde, repet că 15 paturi sunt de prisos.

Comuna va da localul și 2.000 lei anual pentru plata unei moșe, care va face îndemnul și subchirurgul, asistând în același timp pe femeile gravide, căci astăzi nu există nici o moșă cu diplomă în tot județul. Din acăsta sumă de 2.000 lei se vor acoperi și cele-alte cheltuieli neprevăzute și pentru care 800 lei anual sunt mai mult ca suficiente.

Medical arondismentului va fi în același timp și medical curant al spitalu-

lui, dupe cum există la Bechet, Filiași etc., ect.

Starea igienică a comunelor. Un bun început există în Mehedinți, unde băligarele mai că nu se ved prin curțile locuitorilor.

Numerósele sosele ce se construiesc, se fac cu mai multă îngrijire, ast-fel că bălțile artificiale, focare ale paludismului, încep a dispăre.

Localurile primăriilor sunt curate și bine îngrijite, și în multe comune am văd construite locale noi și model.

Școlile. Nici acăste locale nu mai sunt rău întreținute și adesea am găsit locale confortabile și nelăsând nimic de dorit ca igienă.

Casele locuitorilor construite în rele condițiuni însă sunt văruite.

E de dorit a se face un regulament pentru construcțiile caselor locuitorilor rurali.

Apa de bêt în genere e bună, afară de comunele dupe malul Dunărei, unde vitele să fie oprite a bea din bălți.

Cimitirele mai peste tot acóse din rađa comunelor.

Bêturile alcoolice. Mulțumită număróselor livești de pruni, județul Mehedinți nu lipsese de țuică, care de și nefalsificată, totuși abazul nu e rar aci și particularmente în părțile muntoase, abuz ce explică marele număr de răniri și chiar omoruri ce observăm anualmente în Mehedinți.

Morbiditatea. De la începutul anului și până astăzi, n'a existat de cât o singură epidemie de scarlatină la comuna Brosceni, dând 95 bolnavi cu 15 morți.

Paludismul foarte răspândit în comunele de pe malul Dunărei, unde bălțile sunt foarte numeroase și adesea infecte.

Plantații numeroase și anuale sunt absolut indispensabile pentru a micșora efectele vêtămătóre ale acestor bălți.

Scurgerea repede a tatulor bălților artificiale și împedarea formării de noi bălți prin comune, din șanțurile soselelor și din fântâni.

Pelagra nu e rară în Mehedinți și nu scim dacă în acest an, ea nu va lua proporții mai mari, căci din nenorocire recolta porumbului mai că nu există în acest an și fómetea va începe a se simți de timpuriu.

Sifilisul departe de a dispăre, el progresă într'un mod simțitor, progres datorit prostituției eladestine.

Mișcarea populației. Populația, cată să constat ca mulțumire, crește și aci ca și în cele alte județe, ce am inspectat.

Așa:

În anul 1885 s'au născut 8.532. Au murit 4.173. Prin urmare avem excedent 4.359.

Comparat cu 1884, avem un plus de

655 născuți în 1885 și 225 morți mai puțin în 1885.

Dacă acum vom face aceeași comparație pe cel 10 ani din urmă, vom vedea că de la 1875 și până la 1885, s'a născut 75.327 și a murit 57.091. Prin urmare avem un excedent de 18.236 suflete.

În cel d'antău semestru al anului 1886, avem o scădere în numărul născuților care cifrăză 2.118 și un mic spor în acela al morților care sunt de 1.429. Excedent 889.

Dacă vom compara semestruul anului curent cu acela al anului 1885 rezultă: În 1885 născuți 2.144, morți 1.158. Excedent 986.

În anul 1886 născuți 2.118, morți 1.429. Excedent 889.

Prin urmare o diferență în minus de 87 în acest an. Causa acestei mai mari mortalități în 1886, este datorită unei lungi și mai rigurose ierne, pe cari mulți copii n'a putut suporta, iar bătrânii alinși, de bôle chronice și particularmente acele ale organelor respiratorii, au fost secerăți, lucru ce reiese din actele stărei civile. Să adăogăm însă la acestea, încă întinsul obiceiului ce au mamele a scâlda iarna copii de țafă, nu numai cu apa cu gheață, dar adesea ori 'l scâlde afară. „Pentru a se imput ruici” dic ele.

Imbrăcămintea insuficientă, o locuință adesea de bărne, rău aerată și puțin iluminată, cu un nutriment aproape exclusiv, compus din vegetale, și ne vom explica lesne de ce în acest an mortalitatea a fost mare, dupe cum chiar cred că va fi mare în ace t județ. În cursul ivirei unei epidemii.

Farmacii în județ se află 3 farmacii, una la Strehaiia, proprietar D. farmacist Gherasim, care face lauda farmacistilor români.

Duoe în Severin. Una a D lui farmacist Capeleanu, prevădută de o mare cantitate de medicamente de prima calitate. Cu aparatele și instrumente chirurgicale din cele mai bune. Un personal suficient (un provisoriu și un asistent).

De o curățenie și instalație model. Nu găsesc destule cuvinte de laude pentru D. Capeleanu.

A duoa farmacie este ținută de D. Böhmes și care nici în acest an nu a înțeles că nu ast-fel trebuie să fie farmacia sa.

Am rugat pe D-nii medici locali să 'l inspecteze mai des și să 'l facă a se pătrunde că trebuie să reschimbe sistemul de administrare al farmaciei sale.

Spitalul Strehaiia. Spitalul rural Strehaiia, fundat în anul 1883, a început a funcționa la 26 Septembrie același an. Are 60 paturi, dintre cari 15 pot fi mutate la Buia-de-Aramă.

Pentru populațiunea agricolă este aci un stimul de învățământ zilnic asupra modului cum trebuie să se îngrijescă în cas de bôlă, dându-le ast-fel cel mai bun și mai sigur conductor la adevăratele idei de bun tract și la îmbunătățirea stărei lor sanitare.

Din punctul de vedere igienic, acest spital nu lasă nimic de dorit, afară de băile cele actuale, cari sunt defectuoase și care trebuiesc înlocuite cu altele mai practice; facerea unei hasuale lângă bucătărie pentru aruncarea apelor murdare, spre a evita stagnarea acelor ape; reparația radicală a ghețării pentru a nu se da loc la o reparație anuală, și a fântanei actuale, ale căror ameliorări, am avut onóre a le cere prin raportul meu cu ocaziunea inspecțiunei din anul trecut. Pe lângă acestea, se mai simte trebuința de îmbunătățirile următoare:

1. Facerea unei retirade lângă camerele de rezervă.

2. Nivelarea curței pe alocurea de órece terenul fiind prea jos, prin adunarea apelor în timpuri ploioase să aduce stricăciune.

3. Un șopron pentru uscat rufe, tăiatul și conservatul lemnului.

4. Duoe camere pentru infirmieri și argați.

5. O masă de operație și duoe scaune în camera de operație.

6. Un vas de tinichea în camera de autopsie pentru scurgerea apelor în timpul facerei autopsiei.

7. Ceruitul scândurilor și preșuri.

8. Vârnițul întregului stabiliment, cimentarea privatelor pe din afară și reparația pe alocurea a tencuiei. Facerea din nou a sobelor cari sunt stricate și defectuoase pentru încălzit.

9. Duoe firme la duoe porți.

10. Table indicând saloanele de bărbăți, femei, camere de rezerve, băi, infirmieri, bucătărie, spălătorie și locuințele personalului.

11. Plantarea curței cu diferiți arbori.

12. Desființarea mașinei actuale de spălătorie și remplasarea ei printr'un cotton, unde să se așeze cazanele pentru spălatul rafelor.

13. Un vestibul de acceptare pentru bolnavi, cărora li se dă consultațiuni gratuite, pentru a 'l adăposti în timpuri întempestive.

14. Ca instrumente se simte trebuința de o trussă mică de pansament și un ecrasor-liniar.

Starea materialului spitalicesc se află în bună stare, afară de parte din rufăria usată, a cărei refinoare s'a cerut onor. direcțiunii generale, conform art. 17 din regulamentul spitalelor rurale.

Spălarea rufelor spitalului se face dupe necesitate și se desinfectă prin

stropirea cu o soluție de acid carbonic 2 la sută.

Aprovisionarea materialului chirurgical și de pansament se face prin onor. direcțiune generală a serviciului sanitar, dupe cererea medicului spitalului la trebuință.

Alimentarea bolnavilor se dă dupe prescripția medicului și este de bună calitate.

Medicamentele necesare pentru curarea bolnavilor se furnisază aproape zilnic dupe prescripția medicului, de farmacia locală, care a contractat a está antreprisă cu un scđdământ de 25 la sută.

Serviciul interior al spitalului se compune de: medicul spitalului, 1 sub-chirurg, 1 intendent, 4 infirmieri, o infirmieră, 2 spălătorese, o bucătăresă, 1 rindaș ajutorul bucătăresei, 3 argați, din cari unul face și serviciul de portar.

Personalul sanitar și administrativ al spitalului și îndeplinesc datoriile cu zel și activitate, și cată să notez că D. dr. Gărdăreanu, medicul spitalului, merită tótă lauda de modul cum și-a îndeplinit datoria.

În cursul acestui an, de la 1 Ianuarie până la 1 August 1886, s'a tratat 610 bolnavi intrați și 36 aflați, în total 646. Bărbați 398, femei 248.

Dintre aceste 646 s'a înregistrat: la eșiți 590, morți 12, rămași 44, pentru 1 August.

Consultațiunile medicale gratuite de la 1 Ianuarie până la 1 August 1886, s'a dat 2.637 aproape înduoit, de cât în anul expirat. Acesta este o probă destul de evidentă că țeranul nostru a început a cunoște bine-facerile acestei instituțiuni filantropice, alungând multele prejudicii cari nu lipsesc satelor noastre.

Maladiile mai frecvente au fost: sifilisul, pelagra peróda II, paludismul, scrofuloasa, plagie-contusa, enteritele, ascariți-lombricoidi și ulcerele cronice.

2 Comuna Strehaiia

Populație 5.000 suflete. Născuți 144, morți 99, vaccinați 91 băieți și 75 fete, revaccinați 66. Șola reparată, bună. Cimitirul la 1 kilometru afară din comună, neîngrădit, fără casă mortuară. Stradele curate, curțile as-menea. Medicul a vizitat comuna. Bôla de vite n'a fost. Casa sub-prefecturii amenință a cădea.

Casarma dorobanților, casă particulară, curată, bine întreținută.

Casarma călărășilor, infectă, este la sub-prefectură.

Băligarul pe câmp nu ia curți. Recolta porumbului proastă.

3. Gara Timna

Gara e bine întreținută. Cimentul crăpat dispărut. Latrinele

curate. E de dorit ca interiorul să se vărnescă.

4. Gara Prunișor

Latrinele curate. Cimentul dispărut dupe peron. Nevăruită.

5. Vârciorova

Populație 1.600 suflete. Născuți 48. morți 28. Are medicamente în farmacia comunală. Nici o boală epidemică. Vaccinați 47. Revaccinați 2. Școala curată, mobilierul bun. Primăria bună. Registrele stărei civile în regulă. Băuturile nefalsificate. Stabilimentele publice curate.

Gara, găsele impiegaților pe peron care e murdar. Latrinele murdare.

6. Orașul Severin

Antiseptia introdusă de moșe în oraș. Latrina primăriei nedeschisă pentru piață. Latrinele se scurg tot în canalele din stradă.

Piața curată, carnea, pâinea, bună.

Pescăriile, boiangiriile tot pe strade.

1. Vitele se taie tot în curți. Grăpa din piață netrădită.

Hanu Grecescu, curtea s'a pavat, este curat. Am cerut să se construescă private bune.

2. Școlile bune, noui, mobilierul bun, tavanele înalte, bine iluminate, bine aerisite, încălzite cu sobe de zid, are o sală de aseptare și cuiere în sala pentru haine. Latrine bune. Celelalte școle sunt în case cu chirie, improprii acestui scop. Grădina publică bine îngrijită.

Stradele curate. Curțile asemenea. În strada Brâncoveanu, două cupțore noui, unde se face cărămidă.

În strada Antonini altă casă ca și lângă școala No. 2 de băieți, de nuiele ce se construiesc acum.

În strada Craiovei și Unirei, trei case ce amenință ruina, să se dărme.

Casa Avrămescu, cu latrinele tot infecte ca în 1885. Hanul Mihalopulo, curat. Casa Const. Sandolovici, strada Progresu No. 60, sprijinită cu bărne, amenință a cădea.

S'a pavat câte-va strade din nou, și cu pământul scos d'acolo se astupă gropile de la bariera Craiovei și Independenței în aceiași stare.

Cimitirul, tot ca în 1885. În strada Adriană un enorm cupțor de cărămidă nou.

Penitenciarul prea bine.

Fabrica de bere prea bine întreținută.

Spitalul. Bine reparat, dușumele noi. Autopsia nouă cu 2 camere, casa personalului administrației, spălătoria, bucătăria nouă, afară din spital.

Latrine, băi noui bune. Lengerie nouă. Mobilier complet. Am cerut să se visi-

teze și prostiuatate la spital. Hrana bună. Lefarile plătite la și. Am găsit 2 pelagrosi.

Casarma pompierilor bună, nouă.

7. Comuna Skelacladova

Local nou de școlă și primărie. Populație 200. Născuți 26. Morți 22. S'a vaccinat puțin, 22 copii. Dr. Altschul a neglijat-o căci s'a dus o-dată în 6 luni, dulap pentru farmacie. Are cimitirul afară din comună.

Stradele, curțile curate fără băligare.

Preotu să îngrijească mai bine curtea bisericeii. Tăbăcăriile curate. Hanurile, cârciumile curate. Alimentele, băuturile bune, nefalsificate.

8. Plasa Ocol, comuna Simian

Proprietatea Statului. Populație 1.411 suflete. Născuți 49. Morți 19, în 1886.

În 1885 Născuți 45. Morți 23. Vaccinați 42. Localul primăriei iuspiră respect. Școlile admirabile. Vaccinația se execută. Șoșona bună. La Cetate, medicul plăseii merge rar în comună. Dulap de medicamente are. N'are învățator, Băuturile, alimentele bune. Hanurile, curțile curate fără băligare. Casele numerotate.

Stradele poartă nume. Casele de băne acoperite mai toate cu șindrilă. Nu e pelagră ori sifilis.

9. Comuna Hinova

Populație 700 suflete. Născuți 18. Morți 6. Nici o epidemie. Stradele, curțile curate. Hanurile curate bine asortate. Alimentele și băuturile bune. Nu e pelagră și sifilis.

10. Plasa Blahnița, comuna Batotzi

Populație 1.500 suflete. Născuți 34. Morți 16. Vaccinați 84. Are școlă. N'are învățator. Curățenia nu lasă nimic de dorit.

Am găsit câți-va bolnavi de friguri, cărora le-am administrat medicamentele necesarii.

11. Comuna Rogova

Populația 1.700 suflete. Născuți 12. Morți 10. Vaccinați 20. Am găsit câți-va suferind de friguri și diaree. Am vizitat 10 bolnavi și le-am dat doctorii.

Câte-va bălți ce sunt în sat să le scurgă. Nu e pelagră ori sifilis.

Are dulap de medicamente.

12. Comuna Vânu-Mare

Reședința subprefectului. Populația 2.000 suflete. Născuți 50. Morți 27. Vaccinați 57. Bole n'au fost. Școala bună, bine aerată, iluminată, o repară.

Primăria bunicică. Am vădit 15 bol-

navi de friguri, 1 de hemiplegie, 1 tuberculos, epacupleuretic unu, un ars, un rahitic, un sifilis hereditar. Mulți nevaccinați. Cimitirul este afară din sat. Nu e pelagră.

13. Comuna Bucura

Populația 450 suflete. Morți 8. Născuți 19. Vaccinați 47. Primăria veche, curată. Școala e o casă cu chirie, curată. Preot și învățator. Bălți în sat (eleșteu). 13 copii bolnavi și 4 adulți de friguri, le-am administrat medicamente. Cimitirul este afară din comună.

14. Comuna Recea

Reședința judecătoreii de ocol cu cârciuma la un loc departe de cătun, astfel că ești silit să stai la han. Populația 500 suflete. Născuți 17, morți 7. Vaccinați 18. Au fost friguri, diaree. A pa rea de băut. Cimitirul afară din comună. Curățenia nu lasă nimic de dorit. N'are școlă. Localul primăriei prost. E dulap cu medicamente.

15. Comuna Pungina

Populația 1.500 suflete. Născuți 36. Morți 28. Vaccinați 30. A fost și sunt friguri. Am lasat medicamente la primărie. Nu e școlă. Primăria ruină. Cimitirul e în ruină.

16. Comuna Branăștea

Populație 1.000 suflete. Născuți 28. Morți 16. Vaccinați 30. Diaree multe am găsit printre copii. Primăria bună. Dulap cu medicamente. Are cimitirul afară. Curățenia executată.

17. Comuna Cușmiru

Populație 3.000 suflete. Plantație mulți salcâmi. Case înalte, ferestre bune. Dulap cu medicamente are. Născuți 61, morți 33, vaccinați 106. Am găsit bolnavi de friguri, le-am dat medicamente. Cimitirul este afară.

Școala mixtă, fără sobă, fără latrină.

18. Comuna Izimcea

Populație 1.000 suflete. Născuți 23, morți 19, vaccinați 32. Are dulap cu medicamente. Școala veche curată. Primăria veche curată. Cimitirele afară din comună. Nu sunt bolnavi. Stradele curate. Plantație salcâmi mulți. Casele înalte, ferestre cu giumuri ce se deschide.

Acosta fiind rezultatul inspecțiunii, bine-voitți a primi, vă rog, asigurarea respectului ce vă păstruz.

Membru consiliului sanitar superior,
Dr. Râmnicăneanu.

ANUNTIURI MINISTERIALE

MINISTERUL DE INTERNE

Direcția generală a telegrafelor și postelor

În ziua de 6 (18) Iulie 1887, se va ține licitație la prefectura județului Tulcea pentru darea în antreprisă a transportului expediției de la Tulcea la Mahmudie și vice-versa.

Licitația va fi cu oferta sigilate cari se vor primi până la orele 4 p. m. precis, când se vor deschide.

Supra-oferte nu se mai primesc.

Condițiunile cu cari se dă în antreprisă acest transport sunt cele următoare:

1. Transportul se va face de 2 ori pe săptămână de la Tulcea la Mahmudie și tot de atâtea ori de la Mahmudie la Tulcea și se va efectua cu trăsurile, caii și toate accesoriile antreprenorului.

2. Trăsurile vor fi solide, încăpătoare, vor avea osii de fer și vor fi acoperite cu coveltire spre a nu străbate apa într'ânsele în timpuri ploioase; de asemenea antreprenorul va fi obligat a fixa cu cheltuiala sa în fie-care trăsură câte o ladă de lemn legată solid cu cercuri de fer și încuiătoare sigură în care se vor așeza și transporta mesageriele.

3. Caii vor fi buni și bine întreținuți și antreprenorul va fi obligat a înhama la trăsură cai în număr suficient spre a nu suferi cursele întârzieri.

4. Parcursul între Tulcea și Mahmudie se va face vara, adică, de la 1 Aprilie până la 30 Septembrie, în 5 ore, și iarna, de la 1 Octombrie până la 31 Martie, în 6 ore.

5. În cas de întârzierea curselor peste orele prescrise, antreprenorul va fi amendat cu câte 5 lei de fie-care oră întârziată; pentru întârzierile însă provenite din cauză de forță majoră, precum debordarea apelor, ruperea podurilor și vihor, nu se va aplica nici o amendă.

6. Maximul expediției ce se va putea transporta cu o cursă nu va putea trece peste greutatea de 300 kilograme, afară de expediția de poștă ușoară.

7. Expediția va fi însoțită de un conductor și un călărași de escortă cari vor călători gratis în trăsurile antreprenorului; asemenea antreprenorul va permite mergerea gratis în trăsurile sale D-lui director general, inspectorilor și angajaților telegrafo-postali, precum și D-lor inspectorii financiari când merg în interesul serviciului.

8. Antreprenorul va putea lua în trăsură câte unul sau doi călători, ale căror taxe le va percepe în profitul său.

Taxa unui loc este de 15 bani de kilometru. Fie-care călător are dreptul la 20 kilograme bagaje pentru care nu se

percepe nici o taxă, prisosul ce va trece peste greutatea de 20 kilograme se va taxa, conform legii taxelor postale, asemenea în profitul antreprenorului.

9. Transportul se va efectua în zilele și orele ce se vor fixa de direcțiune, care va avea dreptul a schimba orarul ori-când va crede necesar, anunțând și pe antreprenor prin dirigințele respectiv.

10. Antreprenorul este obligat a trimite la oficiu trăsura și caii cel puțin cu o jumătate oră înainte de ora hotărâtă pentru pornirea expediției.

11. Dacă din ori-ce împrejurare, antreprenorul nu va putea efectua ver-o cursă, diriginții oficiurilor respective vor angagia cu ori-ce preț cai și trăsură în comptul antreprenorului spre a porni cursele fără nici un drept de pretențiune din partea antreprenorului.

12. Dacă antreprenorul nu va îndeplini în totul condițiunile contractului, direcțiunea va putea rescilia contractul, fără judecată, ni-l somațiune sau altă punere în întârziere, și a conceda antreprisa altei persoane prin licitație sau bunăavoială în comptul garanției antreprenorului, care nu va avea drept la nici un fel de pretențiune.

13. Durata contractului va fi de 3 ani cu începere de la 1 (13) August 1887, rezervându-și direcțiunea dreptul de resciliare și înainte de acest termen, ori-când va crede necesar, anunțând și pe antreprenor cu o lună înainte.

14. Subvențiunea ce va rezulta la licitație se va plăti antreprenorului cu analogie la finele fie-cărei luni prin mandat asupra tesaurului public.

15. Dacă s'ar crede necesar să se înmulțească numărul curselor, antreprenorul va fi dator a complecta antreprisa cu numărul cailor și trásurilor necesarii pentru acest adaos, în termen de 20 zile de la data avisului ce va primi de la direcțiune, adăogându-i-se și subvențiunea proporțional cu numărul curselor sporite.

16. Pentru asigurarea Statului că serviciul concedat se va îndeplini conform condițiunilor, antreprenorul va depune, în termen de 15 zile de la subsemnarea contractului, o cautiune, în numerariu sau efecte garantate de Stat, echivalentă cu subvenția pe 3 luni.

Pe lângă acesta se va considera ca garanție trăsurile, caii și toate accesoriile antreprizei spre a putea direcțiunea usa și de dănele în casurile de abateri prevădute la art. 12 de mai sus.

17. Spre a fi admiși la licitație, concurenții vor depune o cautiune provisorie de lei 300 în numerariu sau efecte garantate de Stat.

Adiudecatarul se va prezenta la oficiul Tulcea ca să încheie contract imediat dupe aprobarea licitației și despre

care este ținut a lua singur cunoștință de la menționatul oficiu; în cas contrariu cautiunea provisorie va rămâne în profitul Statului fără drept de pretențiune din partea adjudecăturalui și fără judecată, nici somațiune sau altă punere în întârziere.

18. Taxa de timbru și înregistrare ce va necesita facerea contractului va fi, conform legii timbrului, în sarcina antreprenorului.

Pe lângă acesta, concurenții vor avea în vedere art. 40—57 din legea asupra comptabilității generale a Statului.

No. 11 175³ 1887, Iunie 12,

Direcția generală a serviciului sanitar

D. decan al facultății de medicină din Bucuresci, prin adresa No. 531 din 1887, comunică că D. Iosef Focschaner, cu diploma de magistru în farmacie de la universitatea din Cernăuți, a depus cu succes examenul de liberă practică a farmaciei în țeră, dupe cum se constată din prescriptul-verbal al juriului examinator din 5 Iunie 1887.

Consiliul sanitar superior, prin jurnalul No. 878 din 1887, aprobat de D. ministru, a acordat D-lui Iosef Focschaner dreptul de liberă practică a farmaciei în țeră ca licențiat.

Acăsta se publică spre cunoștința generală.

No. 6 444. 1887, Iunie 12.

MINISTERUL CULTELOR ȘI INSTRUCȚIUNII PUBLICE

Pentru ocuparea în mod provisoriu, conform legii, a catedrei de limba elenă de la liceul din Ploesci, ministerul, aușind pe consiliul permanent al instrucțiunii, publică concurs pe ziua de 20 Iunie 1888.

Concursul se va ține la Universitatea din Bucuresci.

Aspiranții, spre a fi admiși să concureze, vor trebui să posedă titlurile de studiu cerute de art. 1 și 4 din legea pentru numirea profesorilor la scólele secundare din 1879.

Inscrierile se fac la minister cu cel puțin 8 zile înainte de termenul fixat pentru concurs.

No. 6.766. 14* 1887, Iunie 8.

MINISTERUL AGRICULTUREI, INDUSTRIEI, COMERCIULUI ȘI DOMENIELOR

Ministerul, aușind pe comisiunea permanentă, publică spre cunoștința generală că, la 10 Septembrie 1887, se va ține concurs pentru ocuparea cu titlu

provisoriu, conform legii, a următoarelor catedre de la școala de agricultură și silvicultură de la Herestrău:

1) Catedra de botanică și tehnologia agricolă și silvică;

2) Catedra de fizică, climatologie, mineralogie și geologie;

3) Catedra de amenajare rurală;

4) Catedra de amenajare, precum și a următoarelor funcțiuni de conferențieri:

1) Conferențiar de contabilitate, care va fi și secretar-comptabil al școlii;

2) Conferențieri de matematică.

Pentru ca aspiranții să fie admiși la concurs trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

Pentru profesori

a) Să fie români sau "naturalizați";

b) Să posede diploma de bacalaureat și diploma de licență sau doctorat a unei facultăți sau a unei școli superioare în specialitatea pentru care concurează;

c) Să fi satisfăcut condițiunilor legii de recrutare.

Pentru conferențieri

a) Să fie români sau "naturalizați";

b) Să posede diploma unei facultăți sau a unei școli speciale în ramura respectivă;

c) Să fi satisfăcut condițiunilor legii de recrutare.

Concursul se va ține la orele 12 din zi în palatul Universității din București, după prescripțiunile regulamentului legii concursurilor din 17 Martie 1879.

Cererile de înscriere la concurs se vor adresa ministerului agriculturii (diviziunea agriculturii) cel mai târziu până la 2 Septembrie 1887; iar programa concursului este cea publicată în *Monitorul oficial* No. 48 din 1887.

No. 22.074. 1887, Mai 29.

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE

Se dă în întreprindere lucrările de întreținere ale podurilor de fer din circumscripția VI și VII, în valoare după devis de lei 5.979, bani 47.

Licitația se va ține la acest minister și la prefectura județului Bacău în ziua de 15 Iulie 1887, orele 4 după amiază.

Proiectul, condițiunile și caetul de sarcini al lucrărilor se pot vedea de D-ului concurenți în toate zilele de lucru, atât la minister cât și la prefectura sus numită.

No. 4.985. 1887, Iunie 13.

MINISTERUL DE REBEL

Regimentul 6 linie

Comisia de administrație a regimentului 6 linie publică spre cunoștința amatorilor că, s'a fixat ziua de 10 Iulie 1887, orele 10 dimineața, pentru ținerea licitației de darea în antreprisă a aprovizionării efectelor de micul echipament, ce urmărește:

1.500 perechi obele pânză de flanc, 1.500 cravate de postav și 600 perechi mânui de bumbac.

Licitația se va face în ziua și ora sus indicată înaintea comisiei de administrație, în localul casarmei Unirea din Forșani; iar modelele tipe se pot vedea în toate zilele de la orele 7—12 a. m. și de la 2—6 p. m.

Doritorii de a lua această antreprisă vor fi însoțiți de garanția prevădută de legea de contabilitate generală a Statului.

ANUNTIURI JUDICIARE

LICITAȚIUNI

Tribunalul Ilfov, secția de notariat

D-na Evghenia Cialăc, de profesie menajeră, domiciliată în comuna București, suburbia Schitu-Măgureanu, strada Știrbei-Vodă No. 55, pentru suma de 300 napoleoni în aur, capete, plus dobândă și cheltuieli ce are a lua în virtutea actului de ipotecă înscris de această secție la No. 145 din 1874, și investit cu titlu executoriu a cărui cuprindere este cea următoare:

NOI CAROL I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate:

Act de împrumutare

Subsemnatul, domiciliat în suburbia Popa-Tatu No. 49, la neapărata trebuință ce am avut, m'am împrumutat de la D-na Ev. Cialăc, locuitoare în această suburbie, cu napoleoni în aur 300, pe termen de 3 ani, începând de la 12 Aprilie 1874 înainte, cu dobândă de 36 napoleoni pe fiecare an, răspundându-se la începutul fie-cărui 6 luni câte 18 napoleoni, și spre asigurare ipotechez casele mele cu tot locul lor din strada Popa-Tatu, considerându-se D-sa autăția ipotecară, nefiind supuse la nici o altă împrumutare, iar la cas de a nu 'i plăti capitalul la expirarea termenului, liberă va fi D-nei a pune în vânzare ipoteca fără a mai mijloci hotărâre judecătorească spre a se despăgubi de capital

cu dobânda lui, până la răfuire, precum și cheltuețele judecătorești.

Și spre asigurare 'i-am dat acest act legalizat conform legiuirii de ipotecă dând și sinetul ce se ipotecază. — 1874.

Fotache Bădulescu.

Tribunalul Ilfov, secția III

No. 1.854. — 1874, Aprilie 12.

S'a prezentat înaintea tribunalului D. Fotache Bădulescu, și după ce s'a citit acest act de împrumutare depus cu petiția înregistrată la No. 2392 din 1874, a declarat că este făcut de D-sa și subsemnat prin propria D-lui semnătură.

Tribunalul,

În fața acestor declarațiuni și în baza art. 1.171 din codul civil, dă autenticitatea legală acestui act.

Al. Costescu.

Grefier, I. I. Petrescu.

Președintele tribunalului Ilfov,
secția III

No. 2.054. — 1874, Aprilie 18.

S'a prezentat înaintea tribunalului D-lor Fotache Bădulescu și Ev. Cialăc cari, prin petiția înregistrată la No..... au cerut să ordon înscrisiunea ipotecii ce D. Fotache Bădulescu dă D-nei Ev. Cialăc, asupra imobilului D-sale situat în strada Popa-Tatu, pentru asigurarea sumei de lei noui 6.000, ce D. Fotache Bădulescu a primit împrumutat de la D-na Ev. Cialăc, cu obligație a 'i restitui în termenul de 3 ani cu dobândă de 12 la sută pe an, și cu condițiile arătate în act.

În urma acestora, subsemnatul,

Vădând actul autentic al convențiunei ipotecii;

Vădând că din relația dată de D. supleant că examinând registrele de înscrisiuni și transcripțiuni, fiind asistat și de D. grefier conform art. 726 din procedura civilă, n'a găsit figurând nici o sarcină asupra imobilului ce ipotecă;

Vădând că D. Fotache Bădulescu, pentru dreptul de proprietate ce are asupra imobilului ce ipotecă, a prezentat un act de cumpărătoare legalizat de această secție în anul 1868, sub No 95 din 1868;

Vădând că taxa timbrului de înregistrare s'a răspuns la casierul de Ilfov cu recipisa No. 705 din 1874, conform legii timbrului;

Vădând că D-na împrumutătoare 'și-a declarat domiciliul în strada Popa-Tatu No. 51, conform art. 1.781 din codul civil;

Vădând că acest act este investit cu toate formele cari 'l fac act autentic;

Pentru aceste motive și în baza art. 1.780 și 1.782 din codul civil,

Ordon înscrisiunea prezentului act

de ipotecă în registrul respectiv în primul rang.

Acest proces-verbal se va trece pe act și în registrul, conform art. 725 și 727 din procedura civilă.

Președinte, (*N. descifrabil.*)

Grefier, *I. I. Petrescu.*

Grefa atestă că acest act s'a înscris astăzi, 18 Aprilie 1874, sub No. 145 din 1874.

Grefier, *I. I. Petrescu.*

Acastă convențiune rămâne în vigoare încă pentru 2 ani, adică până la 1884, Aprilie 4, fără nici o modificare, când la finele acestui termen mă oblig a plăti suma de 300 napoleoni, spre a descărca imobilul de ipoteca pusă prin actul de față.

1882, Aprilie 4.

Fotache Bădulescu, Elena Cialăc consimț.

Adică 18 napoleoni în aur dobânda pe 6 luni, socotită de la 4 Aprilie până la 4 Octombrie 1874, am răspuns-o dând și actul casei de răscumpărare.

Fotache Bădulescu.

Adică 18 napoleoni în aur am răspuns pe 6 luni din urmă, anul d'antăi.

Fotache Bădulescu.

Adică 18 napoleoni în aur am răspuns dobânda pe 6 luni cu începere de la 4 Aprilie 1875, până la 4 Octombrie 1875.

1875, Mai 28.

Fotache Bădulescu.

Adică 18 napoleoni în aur am plătit dobânda pe 6 luni, de la 4 Octombrie până la 4 Aprilie 1876.

Fotache Bădulescu.

Adică 18 napoleoni am plătit dobânda pe 6 luni, de la 4 Aprilie până la 4 Octombrie 1876, Mai 29.

Fotache Bădulescu.

Adică 18 napoleoni în aur am plătit dobânda pe 6 luni, de la 4 Octombrie până la 4 Aprilie 1877.

Fotache Bădulescu.

Actul casei l'am primit.

Fotache Bădulescu.

Declarație convențiunea de mai sus a actului de împrumutare este și rămâne în vigoare în tota întregimea și fără nici o modificare până la 1882, Aprilie 4, când voi plăti creanța de 300 napoleoni, spre a descărca imobilul de ipotecă pus prin actul de față.

1877, Aprilie 4.

Fotache Bădulescu.

Consimț la această de sus amânare.

Ev. Cialăc.

Convențiunea din acest act ipotecar rămâne în vigoare prelungindu-se încă pentru 3 ani, adică de la 12 Aprilie 1884,

până la 12 Aprilie 1887, fără nici o modificare, când la finele acestui termen mă oblig a plăti capitalul de 300 napoleoni în aur spre achitare.

1884, Aprilie 22.

Fotache Bădulescu.

Dăm putere și ordonăm agenților administrativi să execute acest act, procurorilor să stăruiască pentru a lui aduce la îndeplinire; și spre credință s'a semnat de noi.

D. I. Carp, Lt. I. H. Pandele.

Grefier, *I. I. Petrescu.*

Acastă expediție s'a liberat D-nei *E. Cialăc* astăzi, 14 Aprilie 1887.

Grefier, *I. I. Petrescu.*

A cerut punerea în vânzare prin licitație a caselor cu tot locul lor din comuna București, suburbia și strada Popa-Tatu No. 49, avere a D-lui *Fotache Bădulescu*, de profesie liberă, domiciliat chiar în aceste case.

Având în vedere că această secție, prin jurnalul încheiat sub No. 1.770 din 1887, a încuviințat vânzarea menționatului imobil precum urmază:

Aceste case sunt de zid solid, având în total 6 camere cu antreu și dedesub pivniță, în curte o bucătărie de zid în paiantă învelite în total cu tablă de fer, un șopron tot de zid în paiantă învelit cu tablă fer, în fundul curței o magasiie de scânduri învelită cu tablă de fer, curtea mare și împrejmuită, având și pomi roditori și boltă de viță în fața caselor.

Se învecinesce pe de o parte cu proprietatea D-nei *Fraivald*, fostă proprietate a D-lui *Badovici*, pe de alta cu a D-nei *Păuna Tăteasca*, în fund cu a D-lui *Dinu* și alții, și în față cu strada *Popa-Tatu*.

Asupra acestui imobil nu se mai află altă sarcină.

Se face dar cunoscut în general că această licitație se va urma în pretorial acestui tribunal în ziua de 7 Noiembrie 1887, orele 11 dimineață; având în vedere că toți acei cari ar pretinde veridic drept de proprietate, usufruct, servitute, chirie, privilegiu, ipotecă, sau verice alt drept asupra imobilului în cesțiune să se arate la tribunal, mai înainte de ziua fixată pentru licitațiune, spre a și arăta pretențiunile; căci în cas contrariu verice cereri se vor ivi nu se vor considera.

No. 5.996. 1887, Iunie 13.

Tribunalul Vlașca

Prima societate de credit funciar român din București, în virtutea actelor ipotecare, înscrise la tribunalul acestui județ Vlașca, în primul rang, sub No. 63 din 26 Iulie stil vechi 1875, și No. 13

din 18 Martie stil vechi 1882, asupra moșiei *Babaița*, ce'i dice și *Calotésca*, situată în comuna *Babaița*, plasa *Glavaciocu*, din acest județ *Vlașca*, proprietate a D-nelor *Maria St. I. Falcoianu*, *Elena N. Greceanu*, *Ecaterina A. Beller* și *Constanța Locusteanu*, a cerut punerea în vânzare a citatului imobil pentru despăgubirea sa de capitalul rămas neamortizat din suma de lei noi 338.000, cu care societatea a împrumutat pe D-nele *Maria St. I. Falcoianu*, *Elena N. Greceanu*, *Ecaterina A. Beller* și *Constanța Locusteanu*, și de anuitățile datorite, cheltuelile făcute și cari se vor mai face de dăsa societate, împreună cu procentele lor de 8 la sută, și cari sume se vor specifica în caetul de însărcinări prevăzut de art. 65 din legea creditului funciar.

Tribunalul, prin jurnalul său No. 1.052 din 26 Martie, a ordonat ca vânzarea sus numitei moșii să se facă în ziua de 1 Octombrie 1887.

Se face dar cunoscut tutulor prin această a doua publicațiune că, în ziua de 1 Octombrie 1887, se va vinde cu licitațiune publică, în pretorial acestui tribunal, la orele 10 de dimineață, moșia *Babaița*, ce'i dice și *Calotésca*, proprietate a D-nelor *Maria St. Falcoianu*, *Elena N. Greceanu*, *Ecaterina A. Beller* și *Constanța Locusteanu*, situată în acest județ *Vlașca*, plasa *Glavaciocu*, comuna *Babaița*, dupe cererea primei societăți de credit funciar române din București.

Doritorii de a cumpăra această moșie vor putea lua cunosință de condițiunile vânzării din caetul de însărcinări ce are să fie depus la grefa acestui tribunal cu 8 zile înainte de adjudicațiune.

Ziua de 1 Octombrie 1887, fixată pentru vânzarea sus numitei moșii, s'a arătat și în prima publicațiune de vânzare inserată în *Monitorul oficial*.

No. 6.613. 2 1887, Aprilie 14.

Corpul portăreilor tribunalului Ilfov

Conform adresei onor. tribunal Ilfov, secția comercială, cu No. 5.163 din 1887, se publică spre generala cunosință că, în ziua de 22 Iunie 1887, orele 11 a. m., se va vinde prin licitație publică, în București, strada *Radu-Vodă* No. 29 și strada *Bucur* No. 21, averea mobilă a D-lor *Nae Ionescu* și *Petre Negulescu*, compusă din mobilier de casă, o casă de fer, vin, rachiu, mobilier de prăvălie și altele, urmărită pentru despăgubirea D-lui *Iancu Rădulescu*.

No. 6.892. 1887, Iunie 6.

— Conform adresei onor. tribunal Ilfov, secția de notariat, cu No. 5.326 din 1887, se publică spre generala cunosință că, în ziua de 22 Iunie 1887, se vor vinde prin licitație publică, în Bucu-

resci, calea Moșilor No. 142, mobila de prisos a minorilor decedatului St. Bedros.

Licitația se va începe de la orele 11 a. m. înainte și, neputându-se termina în acea zi, va continua și în cele următoare.

No. 7.107. 1887, Iunie 10.

—Conform adresei onor. tribunal Ilfov, secția de notariat, cu No. 5.845 din 1887, se publică spre generala cunoștință că, în ziua de 22 Iunie 1887, se va vinde prin licitație publică, în fața locului, la povarna decedatului Stan Dorojan, din cătunul Colintina, comuna Colintina-Fundeni, județul Ilfov, ca 30.000 cărămidă arsă și mai multe zăcători și vase pentru fabricat spirt, avere a moștenitorilor decedatului Stan Dorojan, urmărită pentru despăgubirea D-nei Ecaterina Dorojan.

Licitația se va începe de la orele 11 a. m. înainte și, neputându-se termina în acea zi, va continua și în cele următoare.

No. 7.166. 1887, Iunie 11.

—Conform adresei onor. tribunal Ilfov, secția de notariat, cu No. 5.328 din 1887, se publică spre generala cunoștință că, în ziua de 22 Iunie 1887, începând de la orele 11 a. m. înainte, se va vinde prin licitație publică, pe piața tribunalului local, averea mobilă a preotului Stefan Constantinescu, compusă din mobilier de casă și urmărită pentru despăgubirea D-lui N. G. Ionescu.

No. 7.212. 1887, Iunie 12.

—Conform adresei onor. tribunal Ilfov, secția comercială, cu No. 5.159 din 1887, se publică spre generala cunoștință că, în ziua de 23 Iunie 1887, se va vinde prin licitație publică, la localitate, în Bucuresci, strada Radu-Voda No. 29, avere mobilă a D-lui Nae Ionescu, compusă din o mașină de cusut, o brișcă, un cal și 50 oca lână nelucrată, urmărită pentru despăgubirea D-lui Iosef B. Stein.

Licitația se va începe de la orele 11 a. m. înainte și, neputându-se termina în acea zi, va continua și în cele următoare.

No. 7.218. 1887, Iunie 12.

Comisarul de urmărire al ocolului IV din Bucuresci

Se publică spre generala cunoștință că D. jude al ocolului IV, prin adresa cu No. 4.067 din 1887, a fixat ziua de 22 Iunie 1887, pentru vânzarea cu licitație publică a averii mobilă a D-lui Iohan Leibeghen, din calea Dudesci No. 74, spre despăgubirea preotului G. Mihăescu, de suma banilor de care se

vorbesce în cartea de judecată No. 1.235 din 1886.

Vânzarea va avea loc pe piața S-ta Vineri, începând de la ora legală, și în cas de a nu se termina în acea zi se va continua și în zilele următoare.

No. 594. 1887, Iunie 13.

CITAȚIUNI

Judecătoria ocolului Cămpina

Se citează părțile la înfățișare pentru ziua de 25 Iunie 1887, orele 10 diminețta; contrariu se va judeca procesul în lipsă, conform legii.

No. 6.134. 1887, Iunie 9.

Petiția D-lui Pr. C. Provinceanu către D. judecător al ocolului Cămpina.

Domnule judecător,

Vă rog să bine-voiți a popri în mânele D-lui casier general de Prahova suma de lei 240, de pusă de subsemnatul drept cauțiune (prin recipisă) în procesul ce l'am avut la această judecatorie cu D. M. Sicofand (dos. 1.594 din 1883). Acestă poprire să bine-voiți a o face în baza cărții de judecată No. 603 din 1883, pronunțată de această judecatorie și confirmată prin sentințele No. 124 din 1885 și 37 din 1886, ale tribunalului Prahova, secția II; alături și hotărârile definitive.

Vă rog a cita la înfățișare.

Cu onoare, *Pr. C. Provinceanu.*

SECHESTRE

Corpul portăreilor tribunalului Ilfov

Se publică spre generala cunoștință, conform art. 481 și 482 din pr. civilă, că în virtutea adresei onor. tribunal Ilfov, secția de notariat cu No. 5.323 din 1887, s'a urmărit veniturile caselor din suburbia Popescu, strada Spaniolă No. 3, avere a decedatului Elias Menachem Cohen, al cărui moștenitori sunt D-lor Menachem E. Cohen, Iosef E. Cohen, Vida Cohen, Regina Haimsohn, Duda Cohen și Aron Cohen, pentru despăgubirea D-nei Veneziana Cohen de suma de lei vechi 57.000 cu procente și cheltuieli.

No. 6.900. 1887, Iunie 6.

Tribunalul Ialomița

În conformitatea art. 481 din pr. civilă, tribunalul, prin jurnalul No. 2.479 din 6 Iunie 1887, disposând urmărirea sa și sechestrarea venitului imobilului D-nei Ana D. G. Neguliciu, compusă din a șaptea parte din moșia Brătescu, comuna Brătescu, din acest județ, în sumă de 473 pogone, pentru asigurarea

și plata sumei de galbeni 2.730 cu procent și cheltuieli ce datorază D-lui Anton Alexandrescu în virtutea actelor de ipotecă înscrise de acest tribunal la No. 14 din 1868 și 37 din 1869 cum și decisiunile curții de apel din Bucuresci, secția III No. 235 din 1874 și 113 din 1882, investite cu formula executorie, se publică prin acesta spre generala cunoștință.

No. 8.126. 1887, Iunie 11.

Tribunalul Ilfov, secția comercială

Extract No. 38

Dupe contractul de asociațiune intervenit între subsemnații, de o parte Emanuel Antonacachi, iar de alta Ioan N. Fuscachi și Ioan N. Dambergi, toți domiciliați în Bucuresci.

1. Se formază de cei de sus o societate pentru a întreprinde industria de tăbăcărie în Bucuresci, pe locul din suburbia Apostol, spleaetul Roșiorilor (fostă Gârlița), No.... culorea Albastru, unde se afla instalată fabrica.

2. Capitalul social s'a fixat la lei noi 150.000.

3. La necesitate fie-care asociat are dreptul se mai aducă fonduri lucrându-se în compt curent cu dobânda annuală de 8 la sută.

4. Durata societății va fi de 10 ani, începând de la 5 Iunie 1887.

5. Sediul societății este în Bucuresci spleaetul Roșiorilor unde se află fabrica.

6. Firma socială va fi *Antonacachi & C-nie*, semnătura firmei o avem câteși trei asociați.

7. Nici unul din asociați nu e liber a se retrage din asociațiune înainte de termenul fixat de 10 ani. În cas numai că se va constata pierdere de $\frac{1}{3}$ din capital se poate lichida asociațiunea.

8. Câteși trei asociați ne înșușim drepturi egale și ne declarăm obligați vis-à-vis de creditorii.

9. Nici unul din asociați nu e liber a face alt comerț particular.

10. Inventariul general se va face la fie-care finit de an.

11. Ca comptabil și procurator am angajat pe D. Nicolae E. Assariotachi cu procura No. 3.052 din 1887, autentificată de tribunalul de notariat Ilfov.

12. Câștigul net se va distribui de o potrivă la cei trei asociați.

13. Casa banilor se va ține de D. Em. Antonacachi.

14. Fie-care asociat n'are drept de a ridica suma mai mare de 500 lei pe lună.

15. În cas de mărte, moștenitorii defunctului n'au ingerință în afacerile comerțului, fiind obligați a se raporta

la ultimul inventariu dupe care li se va distribui partea lor cuvenită.

București, 5 Iunie 1887.

Em. Antonacachi, strada Fraților No. 20.

Ioan N. Fuscachi, Ioan N. Dambergi, strada Pitagora No. 38 bis.

—Se certifică că în registrul firmelor sociale ținut de acest tribunal, s'a înscris la No. 399 din 1887 firma „Antonacachi și C-nie” compusă din D-nii Em. Antonacachi, Ioan N. Fuscachi și Ioan N. Dambergi, asociați în nume colectiv pe timp de 10 ani, începători de la 5 Iunie 1887, cu comerțul de tăbăcărie și cu fabrica în București, splaetul Roșiorilor (fostă Gârlița) fără număr și cu comptuarul în strada Pitagora No. 38 bis, sucursală n'au, iar procurator au pe D. N. E. Assariotachi, cu procură autentificată de tribunalul Ilfov, secția de notariat, la No. 3.052 din 1887; firma în cesiune au dreptul a o subscris fie care din asociați în parte, precum și procuratorul.

No. 5.585. 1887, Iunie 16.

ANUNTIURI ADMINISTRATIVE

Comitetul permanent al județului Dolj

Clădirea palatului de justiție din Craiova

Județul fiind autorizat a contracta construcția unui palat de justiție în Craiova, comitetul publică pentru cunoștința amatorilor, că, în ziua de 27 Iunie 1887, se va ține licitație pentru darea în întreprindere în total a construcției acestui palat, care, dupe planul și devisul estimativ, aprobate de minister, costă lei 1.059.868, bani 66, în cari intră și 10.000 lei pentru lucrări neprevăzute.

Licitatia și adjudecarea se vor efectua, în sala consiliului județian.

Ofertele se vor face înscris și sigilate, ele vor arăta scădemântul ce concurenții propun la sută sub devis și acest scădemânt va fi același pentru toate prețurile unitare ale diferitelor lucrări; oferta va conține numele, pronumele și domiciliul ales de concurent aici în oraș, ea va fi însoțită de recipisa casieriei generale constatând consemnarea garanției provisorie de 5 la sută care va fi în numerari sau efecte publice garantate de Stat.

Termenul pentru completa terminare a palatului este de 3 ani minimum și 4 ani maximum; prețul ce va rezulta la licitație se va plăti dupe înaintarea lucrării.

Planul palatului, devisul estimativ, caetul de antemăsurătoare, caetul de sar-

cini și condițiunile licitației se pot vedea la comitet în toate zilele de lucru, de la orele 10 a. m. până la 4 p. m.

No. 4.650. 10 d 27 Iunie 1887, Maiu 12.

Primăria București

Maica Gherasima, din monastirea Pașerea, fostă D-na Zinca Mann, D-na Alexandrina Mirescu din strada Mircea-Vodă No. 29, D. Nae Ionescu din strada Lăbîrint No. 19 bis, în urma inițiativei luate de D. inginer I. Romnic-au contribuind fie-care cu câte 1.000 lei, precum asemenea și D-na Elisa Rădulescu din strada Pescaria-Veche cu lei 100, pentru construirea unui imobil în curtea bisericii Olteni, cu care construcțiune s'a realizat un venit de peste 1.000 lei pe an pentru întreținerea bisericii; primăria vine și prin această a exprima velle sale mulțumiri persoanelor arătate mai sus pentru această lăudabilă și pioasă faptă.

No. 21.084. 1887, Iunie 13.

Primăria Câmpu-Lung

Prin sentința onor. tribunal local cu No. 100 din 1887, validându-se lucrările primăriei, a declarat exproprierea caselor cu prăvălii și terenul lor situate în capul terasei de din sus la No. 118 din strada Negru-Vodă și Mircea-Vodă, pentru igienă și utilitate publică, proprietate a D-lui Ionița N. Spiroiu, cismar de aci.

Conform dar adresei onor. tribunal cu No. 6.393 și a art. 22 combinat cu art. 5 din legea de expropriere, se publică cu deslușire că tot acum s'a comunicat și D-lui Spiroiu copie dupe disa sentință.

No. 1.036. 1887, Iunie 13.

Prefectura poliției Capitalei

Neaprobându-se rezultatul licitațiunei ce s'a ținut în pretoriul acestei prefecturi, la 30 Maiu 1887, în baza publicațiunei No. 16.045, pentru darea în întreprindere a încălțăminteii sergenților de oraș ai Capitalei, constând din 1.500 perechi cisme, se aduce la cunoștința generală că se va ține o nouă licitațiune, în ziua de 30 Iunie 1887, orele 4 p. m.

Doritorii de a lua această întreprindere vor depune la prefectură, în arătata și ori, ofertele D-lor sigilate și însoțite de o garanție de 2.000 l.

Modelele și condițiunile confecționării se pot vedea în toate zilele, de la orele 12 până la 4 p. m.

Întreprindătorii cari se vor oferi să confecționeze aceste obiecte în țără vor avea preferința.

No. 32.035, (*) 1887, Iunie 12.

—Se aduce la cunoștința publică că, în ziua de 30 Iunie a. c., orele 4 p. m., se

va ține licitație, prin oferte sigilate, în localul prefecturei, pentru confecționarea îmbrăcăminteii corpului sergenților de oraș, compusă din următoarele efecte: 750 mantale, 750 tunici, 750 perechi pantalozii.

Doritorii de a lua această întreprindere se vor adresa la prefectură, în toate zilele de la orele 12—4 p. m., spre a lua cunoștința de modele și de condițiunile confecționării.

Întreprindătorii, cari se vor oferi să confecționeze aceste efecte în țără, vor avea preferința.

Concurenții vor depune, o dată cu oferta, o garanție de lei 5.000.

No. 30.006. (*) 1887, Iunie 1.

ANUNTIURI PARTICULARE

DE VINDARE

La 30 Iunie 1887, se pun în licitație, la eforia bisericii Kretzulescu, pădurile de pe moșiele Ciocirani din județul Prahova și Plăvițeni-Grădinele din Romanai. ^{6,24}

Fnrându-mi-se actele locului ce 'l-am situat în calea Șerban-Vodă No. 211, declar că ori-cine 'l va poseda rămâne ca o hârtie albă.

Nedelcu Minea. ²

Direcția generală a regiei tutunurilor și sărei

Brevetul No. 3.287 din 1879, liberat pentru comuna Iași, se publică spre anulare, de ore-ce titularului i s'a interzis vîndarea fabricatelor.

No. 9.603.

Moșia Pătra din Romanai, aproape de Caracal și Slatina, avînd gara Pătra pe moșie, care o lîgă prin drum de fer cu Corabia-Râmnicu-Vâlcei, București, Verciorova-Brăila, are întindere 6.000 pogone, din cari 1.000 pădure, 3.000 pogone arabile, 1.200 pogone liveți și restul pentru pășune, se arendeză pe un period de 5 ani, cu începere de la 23 Aprilie 1888. Pădurea se vinde separat chiar de acum.

Doritorii se vor adresa la D. Stefan, de Patiansky, la moșia Poiana-Dolj, sau la Craiova, la D. avocat G. Ștefănescu Gogu. ⁴

Direcția generală a regiei tutunurilor și sărei

Brevetul No. 225 din 1883, liberat pentru comuna București, se publică spre anulare, de ore-ce titularului i s'a interzis vîndarea fabricatelor.

No. 9.604.

MINISTERUL DE INTERNE

Direcțiunea Monitorului oficial și
imprimeriei Statului

Se publică că în depositul Direcțiunii
se află de vânzare:

	Costul unui exemplar	Lei B.
1. Noul codice comercial	1	—
2. Legea și regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale.	—	50
3. Noua lege comunală.	—	25

NB. Câmpărătorilor de la 20 exemplare inclusiv din fie-care fel, li se acordă un rabat de 10 la sută.

Subsemnatul, perceptor, perdând un mandat cu No. 12, în sumă de lei 20, salariul vătașelului Dumitru Banu, pe luna Aprilie 1887, din comuna Brezovia, județul Ilfov, îl declar fără valoare și de nul efect.
P. Stoicescu.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SITUAȚIUNE SUMARĂ

14 Iunie 1886

6 Iunie 1887 Iunie 13

		ACTIV	
36023324	Casa { Monetă	36173701	36160667
25930855	{ Bilete ipotecare	25862235	25862570
48411	Efecte predate la casă spre încasare	287434	281587
18427334	Portofoliu român și străin	20140826	20001749
13516945	Imprumuturi garantate cu efecte publice	16223715	16262875
11992168	Fonduri publice	11999849	11999849
1932045	Efectele fondului de rezervă	2485638	2485638
—	" de amortisarea imobilelor	172146	172146
2119402	Imobilii	2786075	2786811
168057	Mobilier și mașine de imprimărie	145064	145064
257120	Cheptuelli de administrațiune	228515	232191
29670370	Depozite libere	16505110	17630710
40991293	Compturi curente	45130036	45556467
2740695	" de valori	8534247	7088277
183818009		186974591	186616601
		PASIV	
12000000	Capital	12000000	12000000
1932301	Fond de rezervă	2486404	2486404
97785	Fondul de amortisarea imobilului	172171	172171
94426270	Bilete de bancă în circulațiune	101188220	102149645
—	Profituri și pierderi	—	—
799379	Dobânzi și beneficii diverse	767978	803558
29670370	Depozite de retras	16505110	17630710
42364190	Compturi curente	50798885	48436278
2527714	" de valori	3055873	2937835
133818009		186974591	186616601

BURSA BUCURESCI

COTA OFICIALA PE ZIUA DE 16 (28) Iunie 1887

FONDURI DE STAT	DOBANDA	SCADENȚA CUPOANELOR	CU BANI GATA	CU TERMEN	ACȚIUNI	DOBANDA	SCADENȚA CUPOANELOR	CU BANI GATA	CU TERMEN
Bentă perpetuă	5 0/0	1 Apr.—1 Octom.	—	—	Banca Naț. a României	500 v. r.	întreg	—	1034
" amortibilă	5 0/0	1 Apr.—1 Octom.	—	—	Soc. de asig. Dacia-Rom.	200 lei	v. r. aș.	—	234.235
" română (Schuld- verschreibung)	5 0/0	1 Ian.—1 Iulie	—	—	" " Națională	300 " " "	" " "	—	—
Obligațiunile de Stat ale căilor ferate române	5 0/0	1 Mai—1 Noem.	—	—	Banca României	200 " " "	" " "	—	—
Obligațiunile de Stat ro- mâne (convertite ru- rale)	6 0/0	1 Apr.—1 Octom.	—	—	Soc. creditului mobilier română de construc.	250 " " "	" " "	—	—
Imprumutul (Stern)	7 0/0	1 Ian.—1 Iulie	—	—	Acțiunile băncii „Pre- vederea”	100 " " "	" " "	—	—
" (Openheim) municipal	8 0/0	1 Ian.—1 Iulie	—	—	Prima societate de rea- sigurare Românie	200 " " "	" " "	—	—
1883	5 0/0	1 Ian.—1 Iulie	—	—	Acț. soc. basalt artificial	—	—	—	—
Imprumutul municipal 1884	5 0/0	1 Mai—1 Noem.	—	—					
Imprumutul orașului București (1884)	Lei 20	Tragera	—	—					
VALORI DIVERSE					SCHIMB				
Seriuri funciare rurale	{ 7 0/0 5 0/0	1 Ian.—1 Iulie	—	—	Londra	cek	—	—	—
Idem urbane	{ 7 0/0 6 0/0 5 0/0	1 Ian.—1 Iulie	—	—	"	3 luni	—	—	—
Idem orașului Iași	5 0/0	1 Ian.—1 Iulie	—	—	Paris	cek	—	—	—
Obligațiunile casei pen- sionilor	L. 300	1 Mai—1 Noem.	—	—	"	3 luni	—	—	—
					Francia	cek	—	—	—
					"	8 luni	—	—	—
					Viena	cek	—	—	—
					"	3 luni	—	—	—
					" nap. (seurt)	—	—	—	—
					Berlin	cek	—	—	—
					"	8 luni	—	—	—
					Germania	cek	—	—	—
					"	3 luni	—	—	—
					Amsterdam	3 luni	—	—	—
					Petersburg	3 luni	—	—	—
					Belgia	3 luni	—	—	—
					" (seurt)	—	—	—	—
					Elveția	3 luni	—	—	—
					Italia	3 luni	—	—	—

MONETE

Napoleon de aur	—
Galben austriac	—
Imperial rusesc	—
Lira otomană	—
Biletele Băncii naționale	—
Argint	—
Aur	15 30 - 35 0/0
Florinul de hârtie austriac	—
Bubla argint pe hârtie	—